

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

99'uncu Birleşim 9 Haziran 2026 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	518
II.- GELEN KÂĞITLAR	522
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	536
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>536:540</i>
1.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'a İstiklal Madalyası verilmesine ilişkin gündem dışı konuşması	536:537
2.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, rezerv alan ve dubleks ev mağduru depremzedelerin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	537:539
3.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, Sivas'a yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması	539:540

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'ın, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinden gelen başarıya ilişkin açıklaması	540
2.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, millet olmanın yoluna ilişkin açıklaması	541
3.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır'da bu yıl yaşanan zirai dona ve dolu felaketine ilişkin açıklaması	541
4.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, hafta sonu yapılan 6 belde seçimine ilişkin açıklaması	541
5.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Suriye'deki Alevi katliamına ilişkin açıklaması	541:542
6.- İstanbul Milletvekili Şengül Karşlı'nın, Uluslararası Sıfır Atık Forumu'na ve Sıfır Atık Festivali'ne ilişkin açıklaması	542
7.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'daki asıl soruna ilişkin açıklaması	542
8.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Adana ekonomisinin tekrar canlanmasına ilişkin açıklaması	542:543
9.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale Kirazlı'daki Altın ve Gümüş Madeni Projesi'ne ilişkin açıklaması	543
10.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, bir maden şirketinin hakları ödenmeyen işçilerine ilişkin açıklaması	543
11.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir'deki zeytin üreticisine ilişkin açıklaması	543
12.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, esnafa ilişkin açıklaması	544
13.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde dün yapılan saldırıya ilişkin açıklaması	544
14.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'teki çiftçiye ilişkin açıklaması	544
15.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, TMO'nun belirlediği buğday ve arpa alım fiyatına ilişkin açıklaması	544:545
16.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'ın, Antalya S Tipi Cezaevinde bulunan Zaim Hişman Ali'ye ilişkin açıklaması	545
17.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, Elâzığ'daki Ulusal Tütün Kontrolü Kongresi'ne ve Uluslararası Kuaförlük Yarışması'na ilişkin açıklaması	545
18.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, 2026 FIFA Dünya Kupası'na katılım hakkı elde eden A Millî Futbol Takımı'na ilişkin açıklaması	545:546
19.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Türkiye'deki vize başvurularına ilişkin açıklaması	546
20.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, Rahmi Koç'un Kürt kadını hakkında anlattığı fıkraya ilişkin açıklaması	546

21.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, TMO tarafından açıklanan 2026 yılı hububat alım fiyatlarına ilişkin açıklaması	546:547
22.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'daki dubleks konut sahiplerine ve konteyner kentlere ilişkin açıklaması	547
23.- Sivas Milletvekili Ahmet Özyürek'in, açıklanan TMO alım fiyatlarına ilişkin açıklaması	547
24.- Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'in, Sıfır Atık Hareketi'ne ilişkin açıklaması	547
25.- Mardin Milletvekili George Aslan'ın, Midyat'ta Budaklı köyünde hayata geçirilen projelere ilişkin açıklaması	547:548
26.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, çay üreticisinin mağduriyetine ilişkin açıklaması	548
27.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, ABD'ye ve İsrail'e ilişkin açıklaması	548
28.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, fındık üreticisi için yaptığı çağrıya ilişkin açıklaması	548
29.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'nın, aile ekonomisine ilişkin açıklaması	549
30.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, açıklanan TOBB Nefes Kredisi'ne ilişkin açıklaması	549
31.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Zonguldak'a ilişkin açıklaması	549
32.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, hasta mahpuslara ilişkin açıklaması	549:550
33.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, şehit Fırat Yılmaz Çakıroğlu'na ilişkin açıklaması	550
34.- Isparta Milletvekili Hasan Basri Sönmez'in, Isparta'daki elma üreticilerinin yaşadığı soruna ilişkin açıklaması	550
35.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	550:551
36.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, IBAN mağdurlarına ilişkin açıklaması	551
37.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'a ilişkin açıklaması	551
38.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, esnafa ilişkin açıklaması	551:552
39.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon'un yaylalarındaki elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması	552
40.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, şehit Aytaç Baran'a ilişkin açıklaması	552

41.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, tahliye edilen Hamdullah Aydemir'e ilişkin açıklaması	552
42.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Kayseri'ye ilişkin açıklaması	553
43.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, 5 Haziranda Karadeniz'de saldırıya uğrayan balıkçı gemisine ilişkin açıklaması	553
44.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, enflasyona ilişkin açıklaması	553
45.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'in ölüm yıl dönümüne, şehit Şenay Aybüke Yalçın Öğretmene ve evinde ölü bulunan Irmak Ayşe Koparan Öğretmene; hafta sonu seyrettiği belgesele ve "Türkiye Yüzyılı" olarak tanımlanan Türkiye'de konuşulanlara, yargıya, verdikleri kanun teklifine ilişkin açıklaması	553:555
46.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Şenay Aybüke Yalçın'ın şehadetinin yıl dönümüne, 7 Haziranda Nevşehir'in Mustafapaşa beldesindeki ve diğer seçim bölgelerindeki seçimlerin sonuçlarına, ana muhalefet partisine, kendilerinin yönüne ve duruşuna ilişkin açıklaması	555:556
47.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, geçen hafta KYK yurtlarında yaşamını yitiren 3 gence, AKP iktidarının gençlik politikalarına, İran'daki idamlara ve demokrasi güçlerine, Çorum Uluslararası 1'inci Alevilik Çalıştay Kongresi'ne ve Rıza Şehri Alevi Canlar Buluşması'na ilişkin açıklaması	556:559
48.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, geçen yıl bugün hayatını kaybeden Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e, Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, "Sizin iç meseleniz." diyenlere, yargıya yapılan müdahaleye, yasaklara ve verilen cezalara ilişkin açıklaması	559:562
49.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, geçen sene bugün hayatını kaybeden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e, İsrail'in bölge barışına dönük saldırılarına, Ermenistan'da yapılan seçimlere, 28'inci Dönemin üçüncü çalışma yılına ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin kendi gündemine, YENİ YOL Grubu olarak iktidar partisine yaptıkları çağrıya, asgari ücrete, emeklilere ve memurlara, bugün görüşülecek olan kanun teklifine ilişkin açıklaması	562:565
50.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Büyük Birlik Partisine ve Genel Başkan Mustafa Destici'ye, Sıfır Atık Festivali'ne, Aybüke Yalçın Öğretmenin şehadetinin yıl dönümüne, pazar günü 6 beldede yapılan seçime ve İsrail Dışişleri Bakanına ilişkin açıklaması	565:567
51.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	592:593
52.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Arca Çorum FK'ye, Çorum Havalimanı'na ve uçuşlara ilişkin açıklaması	595

TBMM	B: 99	9 . 6 . 2026
		Sayfa
53.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Adanalı sporseverlerin feryadına ilişkin açıklaması		595
54.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'nın 15 ilçesindeki elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması		596
55.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Toprak Mahsulleri Ofisinin açıkladığı hububat alım fiyatlarına ilişkin açıklaması		596
56.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Adana'nın sorunlarına ilişkin açıklaması		620
V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI		567,583,593
<i>A) TEZKERELER</i>		<i>567</i>
1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı Fuat Oktay ve beraberindeki Dışişleri Komisyonu heyetinin Estonya Parlamentosu Dışişleri Komisyonu Başkanı Marko Mihkelson'un vaki davetlerine icabetle 8-11 Haziran 2026 tarihlerinde Estonya'nın başkenti Tallinn'de gerçekleştirilecek Türkiye, Litvanya, Letonya ve Estonya Parlamentoları Dışişleri Komisyonları Dörtlü Toplantısı'na katılımları hususuna ilişkin tezkeresi (3/1362)		567
<i>B) ÇEŞİTLİ İŞLER</i>		<i>583</i>
1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Muğla'dan gelen konuklara "Hoş geldiniz." denilmesi		583
<i>C) ÖNERGELER</i>		<i>593:595</i>
1.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, (2/1453) esas numaralı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/146)		593:595
VI.- ÖNERİLER		567,583,593
<i>A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ</i>		<i>567:582,583:592,593</i>
1.- YENİ YOL Grubunun, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 19 milletvekili tarafından, imar planı değişiklikleri sonucunda ortaya çıkan rant artışlarının boyutunun, bu artışlardan kamunun yeterince pay alıp almadığının, planlama süreçlerinde şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerinin ne ölçüde uygulandığının, mevcut denetim mekanizmalarının etkinliğinin, vatandaşların planlama süreçlerine katılım imkânlarının ve kurumlar arası koordinasyon sorunlarının bütün yönleriyle araştırılması; kamu yararını esas alan, şeffaf, hesap verebilir ve sürdürülebilir bir planlama sisteminin oluşabilmesi için gerekli yasal ve idari tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 9/6/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 9 Haziran 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi		567:574
		515

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, yurt dışına seyahat etmek isteyen vatandaşların vize başvuru süreçlerinde karşılaştıkları sorunlar, randevu sistemlerine erişimde yaşanan güçlükler, başvuru maliyetlerinin artması, ek hizmet uygulamaları ve vize başvurularının özel hizmet sağlayıcılar aracılığıyla yürütülmesinin ortaya çıkardığı sonuçlar son dönemde kamuoyunda yoğun şekilde tartışıldığından vize başvuru süreçlerinde yaşanan sorunların nedenlerinin, vatandaşlar üzerindeki ekonomik ve sosyal etkilerinin, kamu kurumları ile özel hizmet sağlayıcılar arasındaki ilişkilerin ve mevcut sistemin işleyişinin bütün yönleriyle incelenmesi amacıyla 4/6/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 9 Haziran 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

574:580

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve arkadaşları tarafından, 7 Ekim 2014 tarihinde Mardin'in Dargeçit ilçesinde 2 kişinin katledilmesiyle sonuçlanan cinayetlerin araştırılması amacıyla 21/5/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 9 Haziran 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

580:582,583:586

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, emeklilerin ve kamu hizmeti yürüten memurların enflasyon karşısında alım güçlerini korumak amacıyla seyyanen zam verilmesi amacıyla 9/6/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 9 Haziran 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

586:592,593

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

597,620

A) KANUN TEKLİFLERİ

597:619,620:626

1.- Burdur Milletvekili Adem Korkmaz ve Kütahya Milletvekili Mehmet Demir ile 83 Milletvekilinin Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile Çeltik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3588) ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 262)

597:619,620:626

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türk Devletleri Teşkilatına Üye Devletlerin Hükümetleri Arasında Dijital Ekonomi Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3392) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 246)

626

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Yenilenebilir Enerji Santrali Projelerine İlişkin Hükümetlerarası Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3662) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 274)

626

VIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, bir sendika başkanının söylemlerine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/44476)

627:628

2.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 3 Mayıs 2026 tarihinde Şanlıurfa ve çevre illerde meydana gelen fırtına nedeniyle kamu kurumları arasında yaşanan koordinasyon sorunlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/44481)

629:633

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.06'da açılarak beş oturum yaptı.

Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef, Yozgat'a,

Bursa Milletvekili Kayıhan Pala, sağlıkta şiddete,

Bursa Milletvekili Emel Gözükara Durmaz, 5 Haziran Dünya Çevre Günü'ne ve Türkiye Çevre Haftası'na,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Mersin'den gelen muhtarlara ve meclis üyelerine "Hoş geldiniz." denildi.

Gümüşhane Milletvekili Musa Küçük,

Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan;

Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından açıklanan hububat alım fiyatlarına,

İstanbul Milletvekili Burak Akburak, Türkçenin uluslararası hava yolu şirketlerinin uçak içi eğlence sistemlerinde yer alması taleplerine,

Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın, Mardin'deki yol problemlerine,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara,

Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç,

Konya Milletvekili Barış Bektaş;

Açıklanan buğday fiyatlarına,

Adana Milletvekili Bilal Bilici, BAĞ-KUR'luların, esnafın ve emeklilerin sıkıntılarına,

Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş, Siirt'in hafıza mekânlarına,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, Adana'nın Barbaros Mahallesi'nde 2016 yılında başlatılan kentsel dönüşüm projesine,

Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan, Kobani davasına,

Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez, Hakkâri Belediyesindeki kayyum rejimine,

Bayburt Milletvekili Orhan Ateş, Kop Dağı Savunması'na,

Kars Milletvekili Adem Çalkın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde yürütülen denge politikasına,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, ekonomik krize,

Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez, İran'da yaşananlara,

Mersin Milletvekili Perihan Koca, on beş gündür direnişte olan bir maden şirketinin işçilerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal, bir PKK elebaşının açıklamasına,

Samsun Milletvekili Murat Çan, Türkiye İstatistik Kurumunun açıklayacağı mayıs ayı enflasyon rakamlarına,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, küçük esnafın isyanına,

Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar, iktidarın tarım politikalarına,

Kayseri Milletvekili Aşkın Genç, Kayseri'deki üreticilerin yaşadığı mağduriyetlere,

Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko, Somali'nin Türk vatandaşlarından vize istemesine,

Mersin Milletvekili Ali Bozan, Adıyaman'ın Kâhta ilçesindeki depremzede yurttaşların sıkıntılarına,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşla, hobi bahçeleri problemine,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, bankacılık sektörüne,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, Gadir-i Hum Bayramı'na; Nazım Hikmet'in, Ahmet Arif'in, Cahit Zarifoğlu'nun ve Abdurrahim Karakoç'un vefat yıl dönümlerine; bir maden şirketinin işçilerinin mücadelesine, ÇAYKUR'un ve Toprak Mahsulleri Ofisinin açıkladığı fiyatlara,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, 2.364 adet maden ruhsatı verilen holdinge, Schengen vizelerinin ret oranlarına ve vize işi verilen bir aracı kuruma,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, "terörsüz Türkiye ve terörsüz bölge" hedefine, Türkiye'nin savunma sanayisinde attığı adımlara ve dış politikasına, demokratik siyasetin en temel ilkesine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Savaş Buldan'a, Adnan Yıldırım'a ve Hacı Karay'a; Nazım Hikmet'in, Orhan Kemal'in ve Ahmet Arif'in eserlerine; Toprak Mahsulleri Ofisinin belirlediği hububat fiyatlarına, Meclis Başkanının Finlandiya Parlamentosunda yaptığı konuşmaya,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, ekonomik tabloya ve nelere yol açtığına, yüzde 22 artırılan buğday fiyatına ve tarım enflasyonuna,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Mustafa Destici'nin ağabeyi Halil Nural Destici'nin vefatına, İsrail Hükûmetinin sözde bakanının açıklamalarına, dünyada ve bölgede yaşanan kırılmalara, Türkiye'nin verdiği mücadeleye ve terörsüz Türkiye sürecine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

YENİ YOL Grubunun, 3/6/2026 tarihinde Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 milletvekili tarafından, Türkiye'de kamu kurumu niteliğindeki meslek odalarının ve meslek birliklerinin üyelerinden topladığı aidatlar karşılığında hangi somut hizmetleri sunduğunun, yeterli temsil ve koruma sağlayıp sağlamadığının değerlendirilmesi ve seçim, denetim, temsil, şeffaflık, hesap verilebilirlik, yönetim süreçleri bakımından ortaya çıkan sorunların belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 2/6/2026 tarihinde Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, 2018 yılında yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin kamu yönetimi, hukuk devleti, yargı bağımsızlığı, yasama faaliyetleri, torba kanun uygulamaları, Anayasa Mahkemesi kararlarının uygulanma biçimi, ekonomi politikaları, bütçe dengesi, tarım, nüfus yapısı, sosyal refah ve vatandaşların temel yaşam koşulları üzerindeki etkilerinin bütün yönleriyle araştırılması, sistemin vaatleri ile gerçekleşen sonuçlar arasındaki büyük farkın ortaya konulması ve bu pratiğin devlete, Meclise, hukuka, millete ve ekonomiye maliyetinin tespit edilmesi ve Türkiye'nin yeniden, denetlenebilir, öngörülebilir hukuk devleti esaslarına dayalı bir yönetime kavuşması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 3/6/2026 tarihinde İstanbul Milletvekili Özgül Saki ve arkadaşları tarafından, iklim krizinin etkilerinin ve alınacak önlemlerin bütün boyutlarıyla araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 2/6/2026 tarihinde Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, Türkiye'de darbelerlin, demokrasiye müdahalelerin ve Cumhuriyet Halk Partisine yönelik mutlak butlan kararının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 3 Haziran 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 262 ve 246 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 1’inci ve 2’nci sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 9, 10, 11, 16, 17, 18, 23, 24, 25 ve 30 Haziran 2026 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; Genel Kurulun çalışma saatlerine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, bugünkü Kumluca Merkez Töptancı Hal fiyatlarına,

Van Milletvekili Mahmut Dindar, Van’daki ulaşım sorunlarına,

Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel, fındık üreticilerine,

Bursa Milletvekili Hasan Öztürk, Ahıska Türklerine,

Antalya Milletvekili Aliye Coşar, yeni Manavgat Devlet Hastanesi inşaatına,

Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen, Gaziantep’teki çocuk yaşta evliliklere,

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz’un YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever, açıklanan buğday fiyatına,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak’ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal, Şanlıurfa ili Haliliye Belediyesinin 2 Mart 2026 tarihinde yaptığı bir ihaleye,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

YENİ YOL Grubuna ait olup boş bulunan Dilekçe Komisyonu üyeliğine Adana Milletvekili Sadullah Kısacık seçildi.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1’inci sırasına alınan ve İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Burdur Milletvekili Adem Korkmaz ve Kütahya Milletvekili Mehmet Demir ile 83 Milletvekilinin Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile Çeltik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3588) ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 262) görüşmelerine başlanarak 6’ncı maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Samsun Milletvekili Murat Çan;

Samsun’un Bafra ilçesinde bir vakfa ait yurttaki yaşayanlara,

Samsun’da ihracat yapan bir demir çelik fabrikasında hayatını kaybeden işçilere,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Samsun’da yaşanan elim hadiseye ve Samsun Milletvekili Murat Çan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 4 Haziran 2026 Perşembe günü toplanmamasına ilişkin önerisi kabul edildi.

Alınan karar gereğince, 9 Haziran 2026 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere 00.17’de birleşime son verildi.

Celal ADAN

Başkan Vekili

Ertuğrul KAYA

Gaziantep

Kâtip Üye

Havva Sibel SÖYLEMEZ

Mersin

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 155

4.06.2026 Perşembe

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Adalet Bakanlığı

1.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, cezaevlerinde sunulan sağlık hizmetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44270)

2.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Eşme Adalet Binası Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44271)

3.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 2020-2026 yılları arasında Uşak'ın Eşme ilçesinde işlenen suçlara ve açılan ceza soruşturmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44272)

4.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2016-2025 yılları arasında meslekten ihraç edilen hakim ve savcı sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44273)

5.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, AİHM kararlarının uygulanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44274)

6.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, kadına yönelik şiddeti önlemek için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44275)

7.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, ülke genelindeki yediemin depoları ve otoparklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44276)

8.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Hatay'ın Antakya ilçesinde yıkılan bir bina hakkında yürütülen davada sorumluluğu bulunan kamu görevlilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44277)

9.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, ceza infaz kurumlarıyla ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/44278)

10.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, avukatlara yönelik şiddetin önlenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44279)

11.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, borçluların banka hesaplarına borç miktarını aşacak şekilde bloke uygulandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44280)

12.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan Cezaevinde bulunan bir hükümlünün nakil talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44281)

13.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Şanlıurfa 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44282)

14.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Çarşamba S Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44283)

15.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Şanlıurfa 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/44284)

16.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Şanlıurfa 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bazı mahkumların sağlık durumlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44285)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

17.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Muş Devlet Hastanesinde görevli iki kadın hemşirenin ölümüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/44286)

18.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, şehit yakınları ve gazilerin desteklenmeleri için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44287)

19.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 2020-2026 yılları arasında Uşak'ın Eşme ilçesinde yaşlı, engelli, kadın ve çocuklara yönelik yürütülen projelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/44288)

20.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa'da yapımı tamamlandığı halde faaliyete geçmeyen bir huzurevinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44289)

21.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Şanlıurfa 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun ailesinin yaşadığı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44290)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

22.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Hatay'da MESEM kapsamında staj yaptığı işletmede hayatını kaybeden bir öğrenciye ilişkin yazılı soru önergesi (7/44291)

23.- Elazığ Milletvekili Gürsel Erol'un, çalışma hayatındaki yapısal sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44292)

24.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, 4857 sayılı Kanun kapsamında çalıştırılan engelli işçilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/44293)

25.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, 60 yaş üstü işsizlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/44294)

26.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, TMSF'ye devredilen bir şirkette çalışan işçilerin alacaklarının ödenmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44295)

27.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, MESEM kapsamında çalışan çocukların çalışma koşullarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44296)

28.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, kayıtlı çalışan sayısındaki düşüş ile kayıt dışı istihdamla mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/44297)

29.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, sendika üyeliği ve istifa işlemlerinin e-devlet üzerinden yapılabilmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44298)

30.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, çocuk işçiliğinin önlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44299)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

31.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Hatay'da bulunan bir tarım arazisinin beton santrali kurulması amacıyla kiralandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44300)

32.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, Ankara'nın Çankaya ilçesine bağlı Ayrancı Mahallesi'nde bulunan bir binanın yıkım işlemlerindeki mevzuata aykırılık iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44301)

33.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Akdeniz'de artan tropikal ve istilacı balık türlerine karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/44302)

34.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur ilindeki binaların depreme dayanıklılıklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44303)

- 35.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, bazı vatandaşların TOKİ projeleri kapsamında yatırdıkları başvuru ücretlerini geri alamamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44304)
- 36.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bartın'ın Ulus ilçesinde kurulması planlanan bir OSB'nin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44305)
- 37.- Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'in, Antalya'da yer alan Gidengelmaz Dağı çevresinde yürütülen madencilik faaliyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44306)
- 38.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın Suluova ilçesindeki İlk Evim, İlk Arsam Projesi'nde yaşanan bazı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44307)
- 39.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Antalya'da düzenlenecek olan BM İklim Değişikliği Konferansı (COP31)'e ilişkin yazılı soru önergesi (7/44308)
- 40.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 2018'den bu yana tarım dışı amaçlarla kullanılan tarım arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44309)
- 41.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, 13 Nisan 2026 tarihinde Hakkari'de meydana gelen heyelan nedeniyle bir entegre katı atık depolama tesisinin kullanılamaz hale gelmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44310)
- 42.- Van Milletvekili Sinan Çiftiyürek'in, Elazığ'ın Maden ilçesinde yürütülen madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44311)
- 43.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Harşit Çayı'nda yaşanan kirliliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/44312)
- 44.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Elazığ'ın Maden ilçesinde yürütülen madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44313)
- 45.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Artvin'in Arhavi ilçesindeki madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44314)
- 46.- İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'ın, İzmir'in Karşıyaka ilçesinde TOKİ tarafından satışı yapılan bir arazi ile ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44315)

Dışişleri Bakanlığı

- 47.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, ülkemizde düzenlenecek olan 2026 NATO Zirvesi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/44316)
- 48.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, Türk vatandaşlarının Schengen vizesi başvurularının reddedilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44317)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

- 49.- Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk Özen'in, Dicle Üniversitesi yerleşkesinde petrol arama ve sondaj faaliyetleri yürütüleceği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44318)
- 50.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Ordu'da bulunan Perşembe Yaylası'nda yürütülen madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44319)
- 51.- Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'in, Antalya'da yer alan Gidengelmaz Dağı çevresinde yürütülen madencilik faaliyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44320)
- 52.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği'nin yürürlükten kaldırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44321)

53.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 2018'den bu yana verilen maden arama ve işletme ruhsatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44322)

54.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, Ordu'nun Aybastı ilçesinde bulunan Perşembe Yaylası ve çevresinde mevzuata aykırı maden arama faaliyeti yürütüldüğü iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44323)

55.- Van Milletvekili Sinan Çiftyürek'in, Elazığ'ın Maden ilçesinde yürütülen madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44324)

56.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur ilindeki GES yatırımlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44325)

57.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Ağlasun ilçesindeki elektrik altyapısında yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44326)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

58.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 2024'ten bu yana Bakanlık tarafından Uşak'ın Eşme ilçesine yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44327)

59.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, ülkemizde düzenlenecek olan Formula 1 yarışlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44328)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

60.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, İzmir Çevre Yolunun işletme hakkının devredileceği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44329)

61.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, küçük esnafın finansmana erişiminin kolaylaştırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44330)

62.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, karşılıksız çek sayısı ve tutarındaki artışa ilişkin yazılı soru önergesi (7/44331)

63.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, bakanlıkların temsil ve tanıtım harcamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44332)

64.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, enflasyonla mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/44333)

İçişleri Bakanlığı

65.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayıgıt'ın, Van'ın Saray ilçesinde sokak köpeklerinin iki çocuğa saldırmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44334)

66.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Emniyet Teşkilatında görev yapan personelin çalışma koşullarında iyileştirme yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44335)

67.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Türkiye genelindeki ruhsatsız silahlara dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/44336)

68.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, ülke genelindeki yediemin depoları ve otoparklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44337)

69.- Van Milletvekili Sinan Çiftyürek'in, 1 Mayıs 2026 tarihinde bazı gösterilere yapılan polis müdahalelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44338)

70.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Yusufeli ilçesine bağlı köylerde yaşanan içme suyu sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/44339)

71.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Yusufeli ilçesine bağlı Bıçakçılar köyünde yaşanan içme suyu sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/44340)

72.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa'nın Birecik ilçesinde aşırı yağışlar nedeniyle meydana gelen sel felaketine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44341)

73.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban'ın, aşırı yağışlar nedeniyle sel felaketi meydana gelen Gaziantep'in afet bölgesi olarak ilan edilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44342)

74.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van'ın Çatak ilçesinde kutlama yapan bazı sürücülere kesilen trafik cezalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44343)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

75.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Bakanlık tarafından yayımlanan 2026/1 Tahsis Şartnamesi ile turizme açılan alanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44344)

76.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 2024'ten bu yana Bakanlık tarafından Uşak'ın Eşme ilçesine yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44345)

77.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ilinin halk kütüphanesi ihtiyacına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44346)

78.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, itfaiye raporu ibrazı için turizm ve konaklama tesislerine tanınan sürenin 1 ay uzatılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44347)

79.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, müze ve ören yerlerinde bulunan yabancı dildeki bilgi levhalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44348)

Milli Eğitim Bakanlığı

80.- Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk Özen'in, Dicle Üniversitesi yerleşkesinde petrol arama ve sondaj faaliyetleri yürütüleceği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44349)

81.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, okullarda psikolog istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44350)

82.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın İskenderun ilçesinde MESEM kapsamında staj yaparken hayatını kaybeden bir çocuğa ilişkin yazılı soru önergesi (7/44351)

83.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa'nın Harran ve Akçakale ilçelerinde LGS başvuruları ile ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44352)

84.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, Edirne'ye bağlı Büyükdöllük köyünde bulunan ilkokulun kapatılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44353)

Milli Savunma Bakanlığı

85.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Yozgat'ta askeri birlik kurulması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44354)

86.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Anıtkabir ziyaretlerinde uyulması gereken kurallara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44355)

Sağlık Bakanlığı

87.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Muş Devlet Hastanesinde görevli iki kadın hemşirenin ölümüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/44356)

88.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, diş hekimi atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44357)

89.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, Dicle Üniversitesi Hastanesinde 2026 yılının Mart ve Nisan aylarına ait fazla mesai ücretlerinin ödenmemesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44358)

90.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, Şişli Hamidiye Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi binasının depreme dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44359)

91.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, 13 Nisan 2026 tarihinde Hakkari'de meydana gelen heyelan nedeniyle zarar gören içme suyu altyapısının halk sağlığına etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44360)

92.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Trabzon ilindeki iki hastaneyle ilgili özelleştirme kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44361)

Tarım ve Orman Bakanlığı

93.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 2019-2026 yılları arasında dikili satış yöntemiyle gerçekleştirilen üretim miktarına ve orman köylülerinin mağduriyetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44362)

94.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Hatay'da bulunan bir tarım arazisinin beton santrali kurulması amacıyla kiralandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44363)

95.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Akdeniz'de artan tropikal ve istilacı balık türlerine karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/44364)

96.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, turizm yatırımlarına tahsis edilen ormanlık alanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44365)

97.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'da yaşanan yoğun kar yağışı ve dondan olumsuz etkilenen çiftçilerin mağduriyetinin giderilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44366)

98.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, yem fiyatlarında yaşanan artışlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44367)

99.- Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'in, Antalya'da yer alan Gidengelmaz Dağı çevresinde yürütülen madencilik faaliyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44368)

100.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, tarım arazisi vasfını kaybeden alanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44369)

101.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan Çayırılı Sulaması I. Merhale Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44370)

102.- Elazığ Milletvekili Gürsel Erol'un, eski çiftlik, ahır ve benzeri yapıların yapı ruhsatına tabi tutulmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44371)

103.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, tarım dışı kullanım izni verilen tarım arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44372)

104.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, 13 Nisan 2026 tarihinde Hakkari'de meydana gelen heyelan nedeniyle içme suyu altyapısının zarar görmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44373)

105.- Van Milletvekili Sinan Çiftçiyürek'in, Elazığ'ın Maden ilçesinde yürütülen madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44374)

106.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, 2026 yılı için belirlenen orman üretiminde istihsal ve nakliye birim fiyatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44375)

107.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur Gölü ve çevresinde kuraklıkla mücadele kapsamında yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44376)

108.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bartın'ın Ulus ilçesinde kurulması planlanan bir OSB'nin tarıma ve su kaynaklarına etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44377)

109.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Elazığ'ın Maden ilçesinde yürütülen madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44378)

110.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, TMO tarafından 2025 ve 2026 yılları için belirlenen tarım ürünü alım fiyatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44379)

111.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban'ın, Gaziantep'te yaşanan aşırı yağışlardan etkilenen çiftçilerin mağduriyetlerinin giderilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44380)

Ticaret Bakanlığı

112.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının üye sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44381)

113.- Ankara Milletvekili İdris Şahin'in, lisanslı depo faaliyet izni iptal edilen bir firmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/44382)

114.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, ithal edilen elektrikli motosikletlerin satışında yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44383)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

115.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, İzmir Çevre Yolunun işletme hakkının devredileceği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44384)

116.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivaslı nakliyeciler esnafın yaşadığı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44385)

117.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Sivas-Erzincan Yüksek Hızlı Tren Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44386)

118.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Karadeniz Sahil Yolunun Artvin ili geçişlerinde yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44387)

119.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'nın Orhangazi ilçesinde bulunan Göl Yolu Kavşağı'nda trafik güvenliğinin sağlanması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44388)

GELEN KAĞITLAR

No: 156

5.06.2026 Cuma

Milletvekili Teklifleri

1.- Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ve Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile 85 Milletvekilinin; Uzman Erbaş Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3705) (İçişleri; Plan ve Bütçe ile Milli Savunma Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:5.06.2026)

2.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun; Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3706) (İnsan Haklarını İnceleme ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:22.05.2026)

3.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'in; Engelliler Hakkında Kanun ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3707) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:22.05.2026)

4.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ve Ankara Milletvekili Murat Emir'in; Kredi Kuruluşları ile Finansal Kuruluşların Tanıtım Harcamalarının Şeffaflığı Hakkında Kanun Teklifi (2/3708) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:1.06.2026)

5.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın; Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3709) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:2.06.2026)

6.- Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3710) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:3.06.2026)

7.- Hür Dava Partisi Genel Başkanı İstanbul Milletvekili Zekeriya Yapıcıoğlu ve 3 Milletvekilinin; Feshedilen veya Münfesiş Sayılan Terör Örgütleri Hakkında Kanun Teklifi (2/3711) (İçişleri; Milli Savunma ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:3.06.2026)

8.- YENİ YOL Partisi Grup Başkanvekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın; Bankacılık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3712) (Anayasa; Plan ve Bütçe ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:4.06.2026)

9.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun; 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3713) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:4.06.2026)

10.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in; 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3714) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:4.06.2026)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcısı (Cevdet YILMAZ)

1.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, önceki dönem İBB Başkanlarınca gerçekleştirilen ihalelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/44392)

2.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, kamu iktisadi teşebbüslerinin üst kademelerinde kadınların temsil oranına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44394)

3.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin öncesinde ve sonrasında Cumhurbaşkanlığına bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından kiralanen taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44395)

Adalet Bakanlığı

4.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, ifade ve basın özgürlüğüyle ilgili yürütülen yargılamalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44396)

5.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı devam ederken cezaevinde hayatını kaybeden mahkumlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44397)

6.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, 29 Mayıs 2024 tarihinde bir kadının öldürüldüğü olaydaki kamu görevlilerinin sorumluluğuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/44398)

7.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'de İŞKUR tarafından yapılan işe alımlarla ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44399)

8.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, bir mahkumun koşullu salıverilmeden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44400)

9.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türel'i'nin, AİHM tarafından Türkiye aleyhine verilen ihlal kararlarının uygulanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44401)

10.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin öncesinde ve sonrasında Bakanlık tarafından kiralanen taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44402)

11.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Doğanşehir Açık Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44403)

12.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Sincan 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/44404)

13.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, kadına yönelik şiddet ile mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/44405)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

14.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, 29 Mayıs 2024 tarihinde bir kadının öldürüldüğü olaydaki kamu görevlilerinin sorumluluğuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/44406)

15.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, huzurevleri ve yaşlı bakım merkezlerinin denetimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44407)

16.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, kadın sığınma evlerine ve ŞÖNİM'lere yapılan başvurulara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44408)

17.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin öncesinde ve sonrasında Bakanlık tarafından kiralanen taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44409)

18.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, kadına yönelik şiddet ile mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/44410)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

19.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Adapazarı Şeker Fabrikasının devir sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44411)

20.- Hakkari Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, Hakkari'de İŞKUR tarafından yapılan işe alımlarla ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44412)

21.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'de İŞKUR tarafından yapılan işe alımlarla ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44413)

22.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, 2025 yılında MESEM öğrencisi çalıştıran iş yerlerine yapılan denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/44414)

23.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin öncesinde ve sonrasında Bakanlık tarafından kiralanan taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44415)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

24.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, imar planında sağlık alanı olarak yer alan bazı taşınmazların özelleştirme kapsamına alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44416)

25.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, kentsel dönüşüm amacıyla gerçekleştirilen bina yıkım faaliyetlerinin denetlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44417)

26.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, mevsimlik tarım işçilerinin konakladığı geçici barınma alanlarındaki altyapı hizmetlerinin iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44418)

27.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin öncesinde ve sonrasında Bakanlık tarafından kiralanan taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44419)

28.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, Tekirdağ'ın Süleymanpaşa ilçesinde bulunan bir taşınmazın belediye başkanının tasarrufuna bırakılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44420)

29.- Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'nin, Batman'ın Beşiri ilçesindeki bir alanın imara açılacağı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44421)

Dışişleri Bakanlığı

30.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin öncesinde ve sonrasında Bakanlık tarafından kiralanan taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44422)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

31.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Uşak ilinde borcu nedeniyle elektrik ve doğal gazı kesilen abone sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44423)

32.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Adapazarı Şeker Fabrikasının devir sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44424)

33.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, ülkemizde son 25 yılda üretilen altın miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44425)

34.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, son 5 yılda maden arama ve işletme ruhsatı verilen işletmelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/44426)

35.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, son 3 yılda borcunu ödeyemediği için elektriği kesilen abone sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44427)

36.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin öncesinde ve sonrasında Bakanlık tarafından kiralanan taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44428)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

37.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, bir spor kulübüyle ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44429)

38.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, öğrenim kredisi tutarlarının artırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44430)

39.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin öncesinde ve sonrasında Bakanlık tarafından kiralanan taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44431)

40.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, Mardin Şehir Stadyumu Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44432)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

41.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, altın madenciliği faaliyetlerinin kamu maliyesine katkısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44433)

42.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin öncesinde ve sonrasında Bakanlık tarafından kiralanan taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44434)

43.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, kamu iktisadi teşebbüslerinin üst kademelerinde kadınların temsil oranına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44435)

İçişleri Bakanlığı

44.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Ankara'da 1 Mayıs gösterileri sırasında gazete, dergi ve bildiri dağıtılmasına izin verilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44436)

45.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Ankara'da 1 Mayıs gösterileri sırasında gazete, dergi ve bildiri dağıtılmasına izin verilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44437)

46.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Erzurum'un bazı köylerinde yaşanan yol, içme suyu ve altyapı sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44438)

47.- Edirne Milletvekili Ahmet Baran Yazgan'ın, Edirne Valiliğinde hukuk müşaviri olarak görev yapan bir kişi hakkındaki iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44439)

48.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, 29 Mayıs 2024 tarihinde bir kadının öldürüldüğü olaydaki kamu görevlilerinin sorumluluğuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/44440)

49.- Hakkari Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, Hakkari'de İŞKUR tarafından yapılan işe alımlarla ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44441)

50.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, 1 Mayıs'ta Taksim Meydanı'na yürümek isteyen kişilere polisin kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44442)

51.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'de İŞKUR tarafından yapılan işe alımlarla ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44443)

52.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 29 Nisan 2026 tarihinde Van'ın Saray ilçesinde çocuklara köpeklerin saldırdığı olaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/44444)

53.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, bir gazetecinin aracında çakar kullandığı ve kendisine polis koruması tahsis edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44445)

54.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Bakanlığın terörden arananlar listesinden çıkardığı iddia edilen iki kişiye ilişkin yazılı soru önergesi (7/44446)

55.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin öncesinde ve sonrasında Bakanlık tarafından kiralanan taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44447)

56.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, 2-5 Mayıs 2026 tarihleri arasında bazı illerdeki araç sürücülerine uygulanan trafik cezalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44448)

57.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, kadına yönelik şiddet ile mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/44449)

58.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van Gölü'nde su seviyesinde yaşanan düşmeye ve çevre kirliliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44450)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

59.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin öncesinde ve sonrasında Bakanlık tarafından kiralanan taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44451)

60.- Mardin Milletvekili George Aslan'ın, Çanakkale'nin Gökçeada ilçesinde bulunan bir kiliseye ait mezarlıkta ticari proje yapılacağı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44452)

Milli Eğitim Bakanlığı

61.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, MESEM kapsamında staj yaparken cinsel istismara uğrayan bir çocuğa ilişkin yazılı soru önergesi (7/44453)

62.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Kürtçe öğretmeni istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44454)

63.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, 2023'ten bu yana okullarda yaşanan şiddet olaylarına ve öğrencilere sunulan psikolojik danışmanlık hizmetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44455)

64.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, MESEM kapsamında gerçekleşen iş kazalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44456)

65.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin öncesinde ve sonrasında Bakanlık tarafından kiralanan taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44457)

Milli Savunma Bakanlığı

66.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin öncesinde ve sonrasında Bakanlık tarafından kiralanan taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44458)

Sağlık Bakanlığı

67.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, özelleştirme kapsamına alınan sağlık alanı ve tesislere ilişkin yazılı soru önergesi (7/44459)

68.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, 2024-2026 yılları arasında Denizli'de görev yapan ebe sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/44460)

69.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin öncesinde ve sonrasında Bakanlık tarafından kiralanan taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44461)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

70.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin öncesinde ve sonrasında Bakanlık tarafından kiralanan taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44462)

Tarım ve Orman Bakanlığı

71.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Adapazarı Şeker Fabrikasının devir sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44463)

72.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, orman yangınları ile mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/44464)

73.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, orman yangınları ile mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/44465)

74.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, 2003'ten bu yana işlenen tarım alanlarında yaşanan azalmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/44466)

75.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin öncesinde ve sonrasında Bakanlık tarafından kiralanan taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44467)

76.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, 2003'ten bu yana kuruyan sulak alanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44468)

77.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, süs bitkileri ve çiçekçilik sektörünün geliştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44469)

78.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van Gölü'nde su seviyesinde yaşanan düşmeye ve çevre kirliliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44470)

79.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, Gaziantep ve çevresinde meydana gelen sel felaketinin çiftçilere verdiği zarara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44471)

Ticaret Bakanlığı

80.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin öncesinde ve sonrasında Bakanlık tarafından kiralanan taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44472)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

81.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, şiddet içerikli dijital mecralar ile mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/44473)

82.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin öncesinde ve sonrasında Bakanlık tarafından kiralanan taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/44474)

GELEN KAĞITLAR**No: 157****9.06.2026 Salı****Milletvekili Teklifleri**

1.- İYİ Parti Grup Başkanvekilleri Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez ve Antalya Milletvekili Uğur Poyraz ile Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın; Tarım Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3715) (Tarım, Orman ve Köyışleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:5.06.2026)

2.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın; Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3716) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:5.06.2026)

3.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ ve Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın ; Terörle Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3717) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:5.06.2026)

Rapor

1.- Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve Tokat Milletvekili Yusuf Beyazıt ile 71 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3703) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 276) (Dağıtma tarihi: 9.06.2026) (GÜNDEME)

9 Haziran 2026 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Müzeyyen ŞEVKİN (Adana), Rümeyşa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 99'uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

İlk söz, Giresun'a İstiklal Madalyası verilmesi hakkında söz isteyen Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'e aittir.

Sayın Gezmiş, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'a İstiklal Madalyası verilmesine ilişkin gündem dışı konuşması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri Türkiye Büyük Millet Meclisinin kurucusu Ulu Önder'imiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün, Ata'mın Meclisinden sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bir yıl önce aramızdan ayrılan değerli, vatansever yol arkadaşımız, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Ferdi Zeyrek'i vefatının yıl dönümünde sevgi, saygı ve özlemle anıyor, kendisine Allah'tan rahmet diliyorum.

Konuşmama, ülkemizin ve Anayasa'mızın temelini oluşturan, bu yüce Meclisin duvarında yer alan "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." sözüyle bu ülkenin gerçek sahibinin makamlar değil millet olduğunu ve bizlerin en önemli görevinin de millî iradeyi korumak olduğunu söyleyerek başlamak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün, Türk milletinin bağımsızlık mücadelesi olan Kurtuluş Savaşı'ndan ve bu mücadelede her haneden bir şehit veren il olarak tarihe geçen memleketim Giresun'un kahramanlık destanından söz etmek için söz almış bulunuyorum.

Kurtuluş Savaşı, milletimizin varlık-yokluk mücadelesiydi. Bu mücadelede pek çok ilin ayrı bir kahramanlık hikâyesi olduğu gibi benim memleketim Giresun da nüfusuna oranla verdiği şehit sayısıyla, en ön safta savaşılan gönüllü alayları ve cesaretli Giresun uşaklarıyla kurtuluş mücadelesine silinmez iz bırakmıştır. Giresun uşakları, İğneli Pembe Hatunlar, nice kahramanlar Mangal Dağı'nda, Afyon'da, Dumlupınar'da, Sakarya'da destan yazdılar. Mondros Mütarekesi imzalanıp işgaller başlar başlamaz harekete geçildi. Aralık 1918'de, Milis Komutan Osman Ağa liderliğinde Sahil Muhafaza Teşkilatını, Şubat 1919'da ise Müdâfaa-i Memleket Komitesini kurarak işgale karşı durdular. Anadolu'da işgale karşı sokaklara dökülen Giresunlular, İzmir'in işgalini büyük bir mitingle protesto ettiler. İngiltere, İtalya ve İstanbul Hükûmetine protesto telgrafları gönderip Yunan işgaline boyun eğmeyeceklerini bildirdiler. Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a çıkışıyla başlayan örgütlenme sürecinde ise Giresun, Doğu Karadeniz'de direnişin öncüsü oldu. Türkiye Büyük Millet Meclisi kurulduğunda ise Kemal

Paşa'ya telgraf çekerek kayıtsız şartsız millî hükûmetin hizmetine girdiklerini bildirdiler. Giresun uşakları Ata'mın muhafız alayı oldular.

Giresunlular, kurtuluş mücadelesine tamamı gönüllü alaylardan oluşan, silah teçhizatı Giresun halkı tarafından karşılanan 3 alayla katıldı. Osman Ağa komutasındaki 47'nci Alay, Tirebolulu Binbaşı Hüseyin Avni Alparslan komutasındaki gönüllü alaylar, Sakarya'da ve Büyük Taarruz'da en ön saflarda savaştı. Hüseyin Avni Alparslan dâhil Giresun'dan yola çıkan gönüllülerin tamamına yakını genç yaşta bu vatan için şehit oldu.

Elde avuçta yok, kilometrelerce yol yürüdüler, kahramanca savaştılar. Karadeniz'in yeşil dağlarından, hırçın dalgalarından kopup gelen, daha önce Harşit Savunması'nda kanlarını döküp Karadeniz'de Rus işgalini engelleyen Giresun uşaklarının kanları bugün dalgalanan al bayraktadır. Ben, bu kahramanlardan biri olan, önumdeki İstiklal Madalyası'nın sahibi, İstiklal Savaşı gazisi dedem Mustafa Koser, dedem Hasan Onbaşı (CHP sıralarından alkışlar) Haymana'da, Afyonkarahisar'da, Giresun şehitliklerinde yatan Keskinogullarından Vehbi, Dalmanoğullarından Ahmet, Hocaogullarından Mustafa, Veliogullarından Temel Oğlu Ahmet, Sarıbayraktaroğullarından Numan, Resuloğullarından Abdullah, ismini okuyamadığım niceleri ve isimleri bilinmeyen, Piraziz'den, Keşap'tan, Bulancak'tan, Görele'den, Espiye'den, Eynesil'den, Tirebolu'dan, Dereli'den, Alucra'dan, Çanakçı'dan, Şebinkarahisar'dan, Güce'den, Yağlıdere'den, Çamoluk'tan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Devamla) - ...nice kahraman yiğit Giresun uşakları adına, atalarımız, dedelerimizin kahramanlık destanı anısına bu yiğit şehre İstiklal Madalyası verilmesi için vermiş olduğum kanun teklifiyle memleketimiz Giresun'a hakkı olan İstiklal Madalyası'nı istiyoruz. Yiğit Giresun iline hak ettiği İstiklal Madalyası, Millî Mücadele ruhuna yakışır şekilde resmî olarak teslim edilmelidir. Giresun İstiklal Madalyası'nı alsın diye yüz binlerce Giresunlu, Türkiye'nin ve dünyanın her yerinde yüz binlerce imza topladı.

Giresun Milletvekili olarak tüm siyasileri, sivil toplum örgütlerini tek yürek olmaya davet ediyor, bu konuda emek veren herkese teşekkür ediyorum.

Tüm Giresun halkını Türkiye Büyük Millet Meclisinden sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

İkinci söz, rezerv alan ve dubleks ev mağduru depremzedelerin sorunları hakkında söz isteyen Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a aittir.

Sayın Çalışkan, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

2.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, rezerv alan ve dubleks ev mağduru depremzedelerin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; depremin üzerinden üç buçuk yıl geçti. Evet, TOKİ inşaatlar yapıyor, rezerv alanında konutlar yükseliyor ama hâlen Hatay büyük bir mağduriyet yaşıyor.

Öncelikle, rezerv alanında mülkiyet sahibi dubleks daire sahipleri büyük mağduriyet içerisinde. Bunlardan kimisi imar affından yararlanarak dairesini böldü, ayrı elektrik aboneliği aldı, 2 hak sahibi oldu; kimisi de saygılı davrandı, dairesini bölmedi, hak sahibi olmadı. Böyle biliyor vatandaş oysa her iki dubleks daire sahipleri de mağduriyet yaşıyor. Burada büyük bir kamu ciddiyetsizliğiyle

karşı karşıyayız. Geçtiğimiz haftalarda Çevre, Şehircilik Bakanlığı yetkilileri Antakya The Museum Hotel’de toplantı yaptı, bu vatandaşlarımızın mağduriyetlerini dinledi, “Hepsini çözeceğiz.” diye söz verdi, sonra ortadan kayboldu. Bugün bu insanlarımız bir an önce bu sorunun çözülmesini bekliyor. Tam üç buçuk yıl geçti, hâlen kim hak sahibi, kim değil; kim nereden daire alacak, kim almayacak; bu sorunları yaşıyoruz.

Kaldı ki bundan öte, bir de biten dairelerin sorunu var, o da şu: Hâlen Çevre, Şehircilik Bakanlığı şehrin imar planını teslim etmediği için yapı kullanım izni alınamıyor. Daireni teslim aldın, elektrik aboneliği alıp içinde oturamıyorsun; iş yerin var, iş yerine ruhsat alamıyorsun. Bu konuda belediyeler de büyük bir mağduriyet içerisinde çünkü belediyeler âdeta kukla yönetimi hâline getirildi. Bakanlık, kayyumcasına belediyelerin yetkisini aldı “Her şeyi biz yapacağız.” dedi ama Bakanlık ortada yok. Evet, bir taraftan iş yapılıyor ama bir taraftan da çok acil çözülmesi gereken problemler ayakta bekliyor.

Değerli milletvekilleri, TOKİ’den bahsetmişken... Denetim sıfır; çok büyük maliyetler harcanarak daire yapılıyor, vatandaşımız eve geçiyor, işçilik çok zayıf olduğu için ev su alıyor, eşyalar tahrip oluyor, yeniden elektriğini ve suyunu yapmak zorunda; bunlar da büyük mağduriyet ama bunlardan öte esas mağduriyet nedir dersiniz ne yazık ki bir soygun düzeniyle karşı karşıyayız. Bakın, üç buçuk yıl geçti, hâlen ihaleler doğrudan temin yöntemiyle veriliyor; davetiye usulü, tanış şahıslara 5 milyon liraya kadar olan ihaleler direkt veriliyor oysa artık aciliyet kesbeden süreç tamamlandı. Bu ihaleler EKAP üzerinden verilmeli, bütün vatandaşlarımız eşit şartlarda ihaleye girmeli, kim yapacaksa o yapmalı. Bunun sonucu olarak Hatay esnafı iflasla karşı karşıya çünkü siz Ankara’dan tanış, selam getiren insanlara direkt ihale veriyorsunuz; onlar malzemeleri de dışarıdan alıyor, inşaatta çalışacak, istihdam edeceği elemanları da dışarıdan getiriyor. Şehir yıkılmış, esnaf yok olmuş, bir darbeyi de Bakanlık vuruyor “Sakın ha, sizden kimse alışveriş yapmasın, ihaleleri biz yukarıdan verelim.” diyor.

Başka ne sorun var? Kentsel dönüşüm ihalesi alan müteahhitler iki darbe yediler: İşi aldıkları gün maliyetler düştü, enflasyon ve fiyatlar aldı başını gitti; buradan bir mağduriyet yaşadı. İhale tamamlanmış, hak edişleri almış; Bakanlık kayıp, ödeme yapmıyor. Bu durum büyük mağduriyete yol açıyor, bu açıdan da bu sorunun acilen çözülmesi gerekir.

Değerli milletvekilleri, say say bitmez, onlarca sorun, hepsi sorun. Evet, binalar yapılıyor ama ötede bir şey yok. Bunu kim yapıyor, kaçta yapıyor, ne zaman teslim edecek, hangi şartlarda yapıyor; hiçbirini bilmiyoruz.

Şimdi, gelelim diğer soruna, iş yerleriyle ilgili soruna. Bakın, bir ilin ayakta kalmasının en önemli şartlarından biri iş yerlerinin aktif olmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Teşekkürler Başkan.

Hâlen iş yerleri teslim edilmedi, iş yerlerinin bir miktarı hazır, teslim edilecek ama o zaman da o iş yerlerinin kaç liraya satılacağı, vatandaşın ne ücret alınacağı belli değil, “Sen al hele, anlaşırsız...” Yani soyguncu olsa böyle yapmaz. Mafya bir belgeye imza attırırken kaç lira, ne kadar, ne zaman ödeyeceğini bilirsin. Şu anda iş yerleri hazır olduğu hâlde, vatandaşımızın iş yerine acil ihtiyacı olduğu hâlde vatandaş kaç liraya satın alacağını bilmediği için almıyor. 50 milyon liranın üzerinde rakam çıkarılıyor basit bir iş yeri için. Elbette bunun hiçbir şekilde izahı mümkün değil. Onlarca sorun var; öyle televizyon reklamlarıyla, binaların dışının video görüntüsünü yayınlayarak şehrin sorunları çözülmez, çözülmedi de. Hatay halkı hâlen büyük bir enkaz içerisinde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMEETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Zaten harcamalarla ilgili bütünüyle felaket. Bu açıdan Genel Kurulu Hatay sorununa sahip çıkmaya davet ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Üçüncü söz talebi, Sivas'a yapılan yatırımlar hakkında söz isteyen Sivas Milletvekili Sayın Rukiye Toy'a aittir.

Sayın Toy, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, Sivas'a yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

RUKİYE TOY (Sivas) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ hükümetleri döneminde Sivas'a eğitimden kültüre, turizmden gençlik ve spora, ulaşımdan sağlığa her alanda kümülatif olarak toplamda 200 milyarı aşan yatırımlar yapılmıştır. Bu kapsamda, Sivas'a 2003-2025 yılları arasında toplam 3,1 milyardan fazla eğitim yatırımı yapılmış olup bu tutarın Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi'ne göre bugünkü değeri 23 milyarı bulmaktadır. Sivas'ı eğitimin merkezi yapmak, eğitim altyapısını güçlendirmek ve kapasitesini arttırmak hedefiyle yatırımlarımıza aralıksız devam ediyoruz. 2026 yılı içerisinde öğretmen akademisi ve beraberinde yapımı tamamlanan, toplam maliyeti 930 milyonu bulan yatırımlarla toplam 206 derslik kapasiteli 17 okulumuzu eğitim camiamıza kazandırdık. Devam eden ve yapılması planlanan yatırımlarla birlikte 2026 yılı devlet yatırım bütçesi toplamda 1,44 milyarı aşacaktır.

Değerli arkadaşlar, 2002 yılında sadece 8 gençlik ve spor tesisi bulunan Sivas'ta yaptığımız yatırımlarla tesis sayısı bugün 67'ye, yurt yatak kapasitesi 2.760 iken 2026 yılı itibarıyla 19 bine ulaşmıştır. Sivaslı gençlerimizin aldığı dereceler, kazanılan madalyalar yaptığımız yatırımların bir tezahürü olarak bizleri gururlandırmaktadır. Önümüzdeki dönemde Gemerek, İmranlı, Suşehri, Yıldızeli ve Şarkışla ilçelerimize spor salonu ve Divriği'ye gençlik merkezi gibi önemli yatırımların yapımına Bakanlığımızca onay verildi. Geleceğimizin teminatı gençlerimiz için yatırımlarımızı yakından takip ediyoruz.

Öte yandan, Ulu Camisi, Meydan Camisi, Abdülvahabi Gazi Camisi çevre düzenlemesi gibi Sivas'ın taşınmaz kültür varlıklarının korunması için yürütülen yatırımları ve çalışmalarını yakından takip ediyoruz.

Kütüphane yatırımları kapsamında Fevzipaşa Çocuk Kütüphanesi, Atatürk Çocuk Kütüphanesi ve Numan Efendi Halk Kütüphanesi hizmete açılmıştır.

Cemevlerinin bakım ve onarımı için son iki yılda 19 milyonu aşan kaynak sağlanmış, 2026 yılında 25 cemevinin onarımı planlanmıştır.

Sivas'ta işletme belgeli konaklama kapasitesi olarak yatak sayısı 453'ten 5.495'e ulaşmıştır. 2002 yılında şehrimizi ziyaret eden turist sayısı 37 bin iken bu sayı bugün 320 bini aşmış, toplam geceleme sayısı 500 binin üzerine çıkmıştır. Bu da yaptığımız yatırımlar neticesinde Sivas'ın bir cazibe merkezi ve bir destinasyon hâline gelmesiyle mümkün olmuştur.

Köylerimiz için de yatırımlarımızı takip ediyoruz. Bu bağlamda, 2026 yılı KÖYDES programı kapsamında Sivas'a yeni köy yolları, içme suyu, altyapı ve kalkınma yatırımları için 367 milyon ödenek ayrılmıştır.

Projede sona yaklaşan 40 ameliyathane, 223 yoğun bakım ünitesi ve 1.071 yatak kapasitesiyle yeni Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Hastanesi, aile sağlığı merkezleri, ilçe hastaneleri, iyileştirilen

imkânlar ve donatılan son teknoloji envanterle hemşehrilerimize daha iyi sağlık hizmetleri sunmak için sağlık yatırımlarımıza da hız kesmeden devam ediyoruz.

Sanayi Alanları Master Planı'nda yer alan Sivas, yapılan ulaştırma ve altyapı yatırımlarıyla inşallah sanayinin ve lojistiğin merkezi olacaktır.

Açtığımız Yağdonduran Tüneli, devam eden Geminbeli Tüneli, yatırım programında yer alan Çamlıbel Tüneli ve Kuzey Çevre Yolu'yla Sivas'ın ulaşımı önemli ölçüde rahatlayacak; Demirağ Organize Sanayi Bölgesi Atık Su Arıtma Tesisi de çok önemli bir yatırım olarak Nuri Demirağ Organize Sanayi Bölgesi'nin gelişimini olumlu yönde etkileyecektir.

Sona geldiğimiz terminal binası, havalimanına yaptığımız ek pist ve ısrarlı takiplerimiz neticesinde kazandırdığımız yeni hızlı tren ve uçak güzergâhlarıyla vatandaşlarımız Sivas'ımıza artık çok daha kolay ve konforlu ulaşabileceklerdir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'nin geldiği noktanın bir tezahürü olan bu başarılar, evvela aziz milletimizin teveccühü ve dualarıyla; sonra, yıllarca mücadelesine şahit olduğumuz Sayın Cumhurbaşkanımızın sarsılmaz liderliğiyle ve tecrübeli, dirayetli, vizyoner kadroların Türkiye'de yirmi üç yıldır işbaşında olmasıyla mümkün olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

RUKİYE TOY (Devamla) - Bugün bu mücadelenin kutlu bir neferi olarak bizim de bir tek derdimiz vardır, o da Türkiye'dir ve Türkiye Yüzyılı'nı inşa etmektir.

Durmak yok, yola devam diyor ve Sivaslı hemşehrilerimizi ve sultan şehri hasretle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın milletvekillerinin bir dakikalık söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, Sayın Abdürrahim Dusak'a ait.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'ın, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinden gelen başarıya ilişkin açıklaması

ABDÜRRAHİM DUSAK (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Şanlıurfa'mızın Siverek ilçesinden gelen gurur verici bir başarıyı Gazi Meclisimiz çatısı altında sizlerle ve aziz milletimizle paylaşmak istiyorum.

Daha önce TÜBİTAK Ortaokul Araştırma Projeleri Yarışması'nda Türkiye 1'inciliği elde ederek hepimizi gururlandıran öğrencimiz Mustafa Emir Çakırkalın, şimdi de Mantık ve Matematik Oyunları Şampiyonası'nda gösterdiği üstün başarıyla dünya finallerine katılmaya hak kazanmıştır. Evladımız, 25-26 Temmuz tarihlerinde İtalya Milano'da düzenlenecek dünya finallerinde ülkemizi temsil edecektir. Bu anlamlı başarıda emeği bulunan ailesini ve Siverek BİLSEM ekibini tebrik ediyor, öğrencimize dünya finallerinde üstün başarılar diliyorum.

Gazi Meclisimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Yaz...

2.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, millet olmanın yoluna ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Millet olmanın yolu aynı coğrafyada yaşamaktan ibaret değildir; asıl bağ, birbirinin hatırını gözetmekten, kalp kırmamaktan ve ortak hafızaya saygı duymaktan geçer. Bu nedenle, kamuoyunda etnik aidiyet üzerinden kurulan incitici bir fıkrayı kardeşlik hukukuna, toplumsal nezakete ve ortak vicdana yakışmayan talihsiz bir söz olarak görüyorum. Hata yapmak mümkündür, hatayı kabul edip özür dilemek de kıymetlidir ancak bazı sözlerin izi zamanla silinmez, toplumsal hafıza ders almakla güçlenir. Bugün birleştirici bir dile ihtiyaç duyuyoruz. Türk'ü, Kürt'ü, Arap'ı bu toprakların insanları; aynı acılara üzülmüş, aynı sevinçlere sevinmiştir. Bizi bir arada tutan insanlık, komşuluk, vatandaşlık ve kardeşliktir. Temennimiz odur ki bu hadise yeni kırılganlıkların başlangıcı olmasın; aksine, sözün ağırlığını, gönül kırmanın vebalini ve kardeşliğin kıymetini hatırlatan bir ders olarak hafızalarda yer alsın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Hun...

3.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır'da bu yıl yaşanan zirai dona ve dolu felaketine ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (Iğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye'nin en önemli kayısı üretim merkezlerinden biri olan seçim bölgesi Iğdır'da bu yıl yaşanan zirai don ve dolu felaketi nedeniyle kayısı üretimi neredeyse tamamen donma noktasına, durma noktasına gelmiştir. Yıl boyunca emeğini toprağa veren üreticilerimiz bir gecede ürünlerini kaybetmiş, büyük bir ekonomik yıkıma karşı karşıya kalmıştır. Ayrıca, bu felaket, yalnızca çiftçiye değil kayısı toplamaya gelen binlerce kişinin istihdamını, bölge ekonomisini ve tarımsal istihdamı da olumsuz etkilemiştir. Yaşanan bu felaketten dolayı üreticilerin borçları faizsiz ertelemeli, zararları gerçekçi bir biçimde tespit edilerek karşılanmalı ve acil destek programları hayata geçirilmelidir. Çiftçiye kaderine terk eden anlayıştan vazgeçilmeli, üretimin devamı için kamusal sorumluluk yerine getirilmeli, kayısı üreticilerinin zararı derhâl karşılanmalıdır diyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Özcan...

4.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, hafta sonu yapılan 6 belde seçimine ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hafta sonu yapılan 6 belde seçiminde milletimiz çok net bir mesaj vermiştir; milletimiz kavgaya değil hizmete, polemige değil esere, belirsizliğe değil istikrara oy vermiştir. Cumhuriyet'in 6 beldenin 5'inde elde ettiği başarı, milletimizin güveninin hangi adreste olduğunu açıkça göstermiştir. Bugün milletimiz şunu söylemektedir: "Hizmetin adresi belli, güvenin adresi belli, eser ve hizmet siyasetinin adresi bellidir." Bir tarafta kendi iç hesaplaşmalarıyla meşgul olanlar, diğer tarafta millet için çalışanlar vardır. Sandık bir kez daha göstermiştir ki hizmetin adresi Cumhuriyet'tir, güvenin adresi Cumhuriyet'tir; milletimizin umudu, istikrarın ve kalkınmanın teminatı yine Cumhuriyet'tir. Bizler bu güvene layık olmak için çalışmaya, üretmeye ve Türkiye Yüzyılı'nı inşa etmeye devam edeceğiz. Sandığa giderek iradesini ortaya koyan tüm vatandaşlarımızı Gazi Meclisten saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Fırat...

5.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Suriye'deki Alevi katliamına ilişkin açıklaması

CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, Suriye'de 8 Aralık 2024 tarihinde Baas rejiminin sona ermesinin ardından geçen süreçte başta Aleviler olmak üzere farklı inanç, kimliklere mensup

yurttaşlar ağır hak ihlalleriyle karşı karşıya kalmaya devam ediyor: Katliamlar, zorla kaybetmeler, faili meçhul cinayetler, kadınlara yönelik kaçırma, şiddet, yerinden edilmeler, ayrımcı uygulamalar. Biz de burada defalarca dile getirdik. Aynı şekilde, Avrupa’da yaşayan Suriye insan hakları topluluklarının da uluslararası çağrılarını gündemde yerini korumakta olup Suriye’deki Alevi katliamının durdurulması çağrısıyla Alevi kurumların öncülüğünde yürütülen imza kampanyası Meclise ulaştırılmıştır. Suriye’deki Alevilere yönelik saldırının durdurulması talebi bir kez daha dillendirilmektedir. Meclisi, uluslararası hukukun ve insan haklarının gereği olarak bu ihlale karşı daha güçlü bir tutum almaya -Suriye’de yaşanan tüm hak ihlaline- inançların can güvenliğini savunmaya buradan bir kez daha davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Karşı...

6.- İstanbul Milletvekili Şengül Karşı'nın, Uluslararası Sıfır Atık Forumu'na ve Sıfır Atık Festivali'ne ilişkin açıklaması

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Yarını bugünden tüketmemek, gelecek kuşaklara yaşanabilir bir dünya bırakmak kuşaklar arası bir adalet meselesidir. Türkiye merhameti, adaleti, insani krizlerdeki duruşunu dünyaya nasıl taşıyorsa tabiata olan hürmetini de aynen öyle ihraç ediyor. Geçtiğimiz günlerde İstanbul’umuzda gerçekleşen ve 183 ülkenin bu çağrıya yankı verdiğine şahitlik ettiğimiz Uluslararası Sıfır Atık Forumu ve milyonu aşkın ziyaretçinin ağırlandığı Sıfır Atık Festivali bunun son örneği olmuştur.

Üreten ama kirlletmeyen, kalkınan ama tüketerek tüketmeyen, büyürken insanı unutmayan bir anlayışın yansıması olarak gördüğüm Sıfır Atık vizyonunun mimarı Saygıdeğer Emine Erdoğan Hanımefendi’ye şükranlarımı sunuyorum. Başta Sıfır Atık Vakfı olmak üzere, bu sürece omuz veren; toprağın, suyun ve henüz doğmamış çocukların hakkını savunan herkese teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Karagöz...

7.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'daki asıl soruna ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Milletvekili seçtiğimiz günden bu yana üç yıl geçti. Üç hafta önce merkez köy muhtarlarımızla yaptığımız toplantıda üç yıl önce karşılaştığımız sorunların hâlen devam ettiğini görmekteyiz. Kayacık köyünde içme suyu ile kanalizasyonun birbirine karıştığını söylüyoruz, duyan yok. Halifeli köyüne 60 metrelik istinat duvarı yapılması için sekiz yılda 15 kere dilekçe verildi, cevap veren yok. Sarıyar, Abacı, Bayat, Albayrak, Hasabdal ve daha nice köylerimizin yol sorunlarını defalarca gündeme getirdik; bu yolları yapan yok. Bu devletin 60 metrelik bir istinat duvarını yapacak imkânı mı yok, köylerin yolunu asfalt dökecek gücü mü yok? Elbette var ama Amasya’daki asıl sorun, kaynak eksikliği değil siyasi tercihlerdir. Amasya’nın köylerini unutanlara inat Mecliste hemşehrilerimizin sesi olmaya devam edeceğim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Bilici...

8.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Adana ekonomisinin tekrar canlanmasına ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Adana ekonomisinin tekrar canlanması ve teşviklerin, yatırımların Adana’ya akması bir mecburiyet olmuştur. Adana ivme kaybetti yıllardan beri, limanlarımız var ama Ceyhan ilçesi Petrokimya Endüstri Bölgesi’nde 7-8 tane ek yeni liman yapılacak. Bundan dolayı, bir an önce Ceyhan deniz ticaret odası kurulmalıdır diyorum.

İkinci olarak, altyapı eksiklikleri giderilmeli yani Kadirli-Kozan-Ceyhan bölge trafik kavşağına üst geçitli veya alt geçitli yeni bir yol yapılmalı ki trafik hafiflesin ve altyapı istenilen seviyeye çıksın.

Ayrıca, şunu da ifade etmek istiyorum: Adana için teşvik almış, yatırım teşviki almış firmalar Adanalıyı istihdam etmeli ve vergilerini Adana'ya yatırmaları önemlidir diyorum.

BAŞKAN - Sayın Ceylan...

9.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale Kirazlı'daki Altın ve Gümüş Madeni Projesi'ne ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Sayın Başkan, daha önce Kaz Dağları eteklerinde yapılmak istenen ve bütün Türkiye'nin tepkisiyle geri adım atılan Kanadalı Alamos Gold'un Çanakkale Kirazlı Maden Sahası, 3 Aralık 2025 tarihli Ticaret Sicili Gazetesi'ne göre TUMAD Madencilik tarafından devralınmıştı ancak Kirazlı'daki Altın ve Gümüş Madeni Projesi'ne ait işletme ruhsatının süresi 13 Ekim 2019'da sona ermişti. Orman izni bulunmayan, ÇED raporunda taahhüt edilen ağaç kesim miktarının çok üzerinde kesim yapıldığı yargı kararıyla tespit edilen projenin ruhsatı uzatılmamış ve MAPEG'e geri geçmişti. Mesele, maden sahasını kimin işlettiği değildir; mesele, orada hukuka aykırı faaliyetin sürüyor olmasıdır. Çanakkale halkı burada maden işletmesi istemiyor. Bu proje için geçerli yeni bir "ÇED Olumlu" kararı var mıdır ve sahadaki faaliyetlerin yasal dayanağı nedir?

BAŞKAN - Sayın Konukçu...

10.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, bir maden şirketinin hakları ödenmeyen işçilerine ilişkin açıklaması

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Kiremitçiler Grup bünyesindeki Özşen Madencilik işçileri üç aydır ödenmeyen ücretleri ve yan hakları için, haksız işten çıkarmalara karşı "Yer altından geldik, barikatla durmayız." diyerek on yedi gündür direnişlerini sürdürüyorlar ve talepleri karşılanıncaya kadar geri adım atmayacaklarını duyurdular. Özşen Madencilikte hakları ödenmeyen 150 madenci işten atıldı, seslerini duyurmak için Uzunköprü ve Tekirdağ'a yürüdüler. 30 bin lira kira ödeyen, ev geçindiren işçiler aylardır ücretlerini alamazken patron Bekir Kiremitçi lüks araçlarıyla keyif sürüyor. Devletin kurumları ise bu durumu sadece izliyor. Son yapılan görüşmede işçilerin taleplerine "Tamam." deniyor ama protokol imzalanmıyor. Pazartesi itibarıyla işçiler yeni eylemler yapacak, biz de yanlarında olacağız. Madencilerin hakkını ödeyin, taleplerini karşılayın.

BAŞKAN - Sayın Sarı...

11.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir'deki zeytin üreticisine ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Balıkesir'deki zeytin üreticisinin isyanını dile getirmek üzere söz almış bulunuyorum.

Balıkesir'de Edremit, Gömeç, Burhaniye, Ayvalık bölgesi binlerce yıllık zeytin ağaçlarına ev sahipliği yapmaktadır. Yalnız, bu bölgede üretim yapan fabrikalarımızın üretmiş oldukları ürünün sonucunda ortaya çıkan pirinayı satacakları firmalar belli yapılar tarafından birer ikişer ele alınmış, tekelleşme riskiyle karşı karşıya kalmıştır. Bugün zeytin fiyatlarının daha düşük olmasını sağlayacak olan bu pirinin satışından elde edilecek gelir, ne yazık ki artık ücretsiz bir şekilde pirina fabrikalarına verilmekte hatta yarın öbür gün bunların bertarafı için üzerine ücret ödenmesi gerekecek.

Burada oluşan tekele karşı Tarım Bakanlığına çağrıda bulunuyorum, Sanayi Bakanlığına çağrıda bulunuyorum. Rekabet Kurulunun bölgede gerekli incelemeleri yaparak sektördeki tekelleşmenin önüne geçmesi, üretimi ve üreticiyi, çiftiçi desteklemesi gerekmektedir. Bu çağrımıza bir an evvel kulak verilmesini talep ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kaya...

12.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, esnafa ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün küçük esnafımız perişan durumda. Esnafımız günlük kazandığı parayla bırakın giderlerini karşılamayı, evine bir lokma ekmek bile götürmekte zorlanıyor. Esnafımız bugün kirasını, elektriğini, primlerini, vergisini ödeyebilecek durumda değil. Üstelik basit usulde kalması gereken birçok küçük esnafımızı gerçek usule geçirdiniz, üzerine yeni mali yükler getirdiniz. Kayıt dışında toplayamadığınız verginin yükünü de küçük esnafımızın sırtına yüklediniz. Esnafımız borçlarını ödeyemiyor, borçlar faizleriyle birlikte kat kat büyüyor; hesaplarına bloke konuluyor, krediye erişemiyor, işini çeviremiyor. Bugün birçok esnafımız kepenk kapatma noktasına geldi. Seçim zamanını beklemeyin, esnafımızın krediye erişiminin önündeki engelleri kaldırın; SGK ve vergi borçlarının faizlerini silin, borçlarını taksitlendirin; e-haciz uygulamalarına son verin; küçük esnafımıza sahip çıkın.

BAŞKAN - Sayın Eren...

13.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde dün yapılan saldırıya ilişkin açıklaması

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde dün bir grup ırkçı tarafından Kürt öğrencilere saldırı yapıldı. Üniversitelerde tam da sınav zamanı yapılan bu saldırıların, tehditlerin, hakaretlerin sebebi Kürt düşmanlığıdır; üniversitelerde Kürt öğrencilere tahammülsüzlüktür. Öğrencilerin sınava gireceğini duyuran özel güvenlik görevlileri, koruyup kollayan ve sırtlarını sıvazlayan da Ankara Üniversitesi Hukuk Dekanlığıdır. Öğrenciler tam da final zamanı 4 sınava girememiş durumda ve dekanlık öğrencilerin güvenliğini sağlamak yerine onlara disiplin soruşturması açıyor. Bugün öğrenciler darp raporu alıp suç duyurusunda bulunmuştur. Öğrencilerin güvenliği sağlanmalı, üniversitelerde Kürt öğrencilerine karşı yönelen ırkçı ve nefret içerikli saldırılar derhâl son bulmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Meriç...

14.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'teki çiftçiye ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bir zamanlar üretimin kenti olan Gaziantep'te bugün çiftçimiz kan ağlıyor. Toprak Mahsulleri Ofisinin açıkladığı 16.500 liralık buğday alım fiyatı, üreticiye destek değil kara bir haberdır. Yıllık enflasyon ortadayken; mazot, gübre ve tohum maliyetleri katlanırken buğdaya yapılan yüzde 22'lik artış çiftçiye borç batağına düşürmüştür. Üstelik verilen düşük fiyatın ödemesi de kırk beş gün sonra yapılacaktır. Gaziantep'te üretici bu vade ve parayla ne borcunu ödeyebilir ne de önümüzdeki yıl toprağına ekim yapabilir. Bir yandan coğrafi işaretlerle övünüyor, diğer yandan o ürünleri var edenleri perişanlık içinde ortada bırakıyorsunuz.

Buradan iktidara sesleniyorum: Çiftçimizi açlığa, sefaletle mahkûm etmeyin, bu kabul edilemez fiyatları derhâl güncelleyin.

BAŞKAN - Sayın Aygun...

15.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, TMO'nun belirlediği buğday ve arpa alım fiyatına ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

Seçim bölgem Tekirdağ'ımızın köftesi meşhurdur. Coğrafi işaretli Tekirdağ köftemizin porsiyonu 460 lira civarındadır, 1 porsiyonda 10 adet köfte vardır. Geçtiğimiz hafta TMO 1 kilogram buğday

alım fiyatını 16,5 lira, arpayı da 12 lira 75 kuruş olarak belirledi. Kısacası, çiftçimizin 1 tane Tekirdağ köftesini yemesi için bu buğdaydan yaklaşık 3 kilo satması gerekiyor, arpadan da 4 kilo satması gerekiyor.

Buradan sesleniyorum: Yetkililer gözünüzü açın, çiftçimizi destekleyin. Üreticiler enflasyonu arttırmaz. Hazine ve Maliye Bakanına sesleniyorum, Tarım Bakanına sesleniyorum: Çiftçilerimize geçmişte olduğu gibi müstahsil makbuz üzerinden prim desteği sağlayın; buğdayda, arpada çiftçimize yaklaşık olarak 2,5 lira prim desteği verin diyorum. Uykunuzdan uyanın, üretimde kalan çiftçilerimize sahip çıkın.

BAŞKAN - Sayın Gökalp...

16.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'ın, Antalya S Tipi Cezaevinde bulunan Zaim Hışman Ali'ye ilişkin açıklaması

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Antalya S Tipi Cezaevinde bulunan Zaim Hışman Ali 2019 yılında Suriye'de alıkonularak Türkiye'ye getirildi, henüz 17 yaşında olmasına rağmen yetişkin olarak yargılandı ve ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm edildi. Çocuk olduğunu gösteren resmî nüfus kayıtlarına ise ancak cezaevinde geçen yedi yılın ardından ulaşılabildi. Çocuk yaşta yargılanırken ana dilinde savunma yapamadı, ailesiyle iletişimi kesildi ve ağır izolasyon koşullarında tutuldu. Cezaevinde kendisiyle görüştük, ardından Adalet Bakanlığı ve Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna başvuruda bulunduk. Zaim'le ilgili dosya tamamıyla bir hukuk garabetidir, yargının ideolojik motivasyonla hareket ettiğinde bir çocuğu bile ölüme mahkûm etmekten çekinmeyeceğini Erdal Eren'den sonra bize tekrar hatırlatan bir örnek olmuştur. Ortaya çıkan bu ağır tablonun düzeltilmesi, artık bir tercih değil yargının yerine getirmesi gereken bir sorumluluktur.

BAŞKAN - Sayın Keleş...

17.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, Elâzığ'daki Ulusal Tütün Kontrolü Kongresi'ne ve Uluslararası Kuaförlük Yarışması'na ilişkin açıklaması

EROL KELEŞ (Elâzığ) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kadim şehir Elâzığ'ımız 3-7 Haziran tarihleri arasında Ulusal Tütün Kontrolü Kongresi'ne ev sahipliği yapmıştır. Yaklaşık 400 katılımcı ve 120'nin üzerinde konuşmacının yer aldığı bu önemli buluşma tütünle mücadelede bilimsel yaklaşımı, toplumsal farkındalığı ve ortak iradeyi güçlendirmiştir. Gelecek nesillerimizin sağlığını korumaya yönelik bu anlamlı çalışmada emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Yine, Elâzığ'ımız 21 Haziranda 13 farklı ülkeden ve ülkemizin dört bir yanından katılımcıların yer alacağı Uluslararası Kuaförlük Yarışması'na ev sahipliği yapacaktır. Bu organizasyonun merkezî dayanışmaya, kültürel etkileşime ve şehrimizin tanıtımına önemli katkılar sunacağına inanıyorum.

Her iki programın ilimize, bölgemize ve ülkemize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Çakır...

18.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, 2026 FIFA Dünya Kupası'na katılım hakkı elde eden A Millî Futbol Takımı'na ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, 2026 FIFA Dünya Kupası başlıyor. A Millî Futbol Takımı'mız Avrupa elemeleri play-off finalinde Kosova'yı yenerek Dünya Kupası'na katılım hakkı elde etmiştir. Yirmi dört yıl aradan sonra elde edilen bu başarı dolayısıyla futbolcularımızı, teknik heyetimizi,

yönetimi, millî ruhu sahada sahiplenilen vatandaşlarımızı gönülden tebrik ediyorum. ABD, Meksika ve Kanada'nın ortaklaşa düzenleyeceği Dünya Kupası'nda ABD, Paraguay ve Avustralya'yla aynı grupta olan millîlerimiz tarihinde 3'üncü kez Dünya Kupası'nda mücadele edecek. Millîlerimiz; 1950, 1954 ve 2002'de Dünya Kupası'na katılma hakkı kazanmış ancak 1950'deki organizasyona katılamamış, 1954'teki turnuvada gruptan çıkamamış, 2002'deki turnuvayı 3'üncü olarak tamamlamıştı.

Bu turnuvada millîlerimize başarı dileklerimizi iletiyor, milletimizin her daim millîlerin yanında olacağına dair inancımı ifadeyle Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kılıç...

19.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Türkiye'deki vize başvurularına ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Milletimizin özgürce seyahat edebilmesini sağlamak, farklı ülkelere sonsuz giriş çıkışlarını temin etmek devletin itibar meselesidir ancak bu itibarın korunamadığını üzülen gözlemliyoruz. Türkiye'de vize başvuruları âdeta bir merdiven altı piyasaya dönüşmüştür. Konsolosluklardan randevu alamayan vatandaşlarımız internet sitelerinde saniyeler içinde tükenen randevuların daha sonra fahiş fiyatlarla satıldığını görmekte, bazı aracı kişi ve şirketler bu çaresizliği ticarete çevirmektedir. 500 avro, 1.000 avro istenen garantili randevu ilanları artık gizli saklı değil açıkça dolaşmaktadır. Bu karaborsa düzeni, vatandaş mağdur ederken devlet kurumlarına olan güveni de zedelemektedir.

Hükûmeti randevu sistemlerini şeffaflaştırmaya, bot yazılımlarla yapılan manipülasyonları engellemeye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Hacıoğulları...

20.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, Rahmi Koç'un Kürt kadını hakkında anlattığı fıkraya ilişkin açıklaması

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Rahmi Koç Kürt kadını hakkında perdeli bir fıkra anlattı komiklik olsun diye, Ahmed-i Hani Kürt kadını hakkında bir destan. Aziz Meclis, bir halkın kadınına tanımak isteyen onun için yazılan şarkıları, destanları okumalı. Tarih hangisini haklı çıkaracak dersiniz? Gelin, zihin terazimize koyalım, bir tarafa Rahmi Bey'in Koç Holdingini diğerine Ahmed-i Hani'nin Mem û Zîn'ini. Bir mal, bir meta, parasal bir karşılığı yok Zîn'in; Şeref Başkanımızın anlayamaması belki o yüzden zira bizim şerefimiz develerimizin üstünde değil. Dün kadını toprağa gömenler, "Başörtülüsün." diye hakir görenler, bugün perde arkasına saklayan perde pilavcılarıdır. Ama gel gör, heyhat, Karagöz ve Hacivat gibi, dünya denen gölge oyununda giderayak Rahmi Bey yıktın perdeyi, eyledin viran.

BAŞKAN - Sayın Akgül...

21.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, TMO tarafından açıklanan 2026 yılı hububat alım fiyatlarına ilişkin açıklaması

İSMAİL AKGÜL (Bolu) - TMO tarafından açıklanan 2026 yılı hububat alım fiyatları çiftçilerimizin beklentisini karşılamaktan uzaktır. Daha önce buradan yaptığımız konuşmalarda kuraklık, yağmur riskine ve hızlı artan üretim maliyetine dikkat çekmiş, açıklanacak fiyatların çiftçimizin emeğini koruyacak seviyede olması gerektiğini defalarca ifade etmiştik. Bugün açıklanan fiyatlara baktığımızda buğdayda yaklaşık yüzde 22, arpada ise yüzde 16 seviyesinde bir artış görüyoruz. Ancak aynı dönemde, mazot başta olmak üzere gübre, ilaç, tohum, işçilik ve nakliye maliyetleri bu oranların çok üzerinde artmıştır. Artan maliyetler ve düşen verim karşısında açıklanan fiyatların çiftçimizin yükünü

hafifletmeye yetmeyeceği açıktır. Çiftçimizin üretmeye devam edebilmesi için alım fiyatlarının ve destekleme politikalarının yeniden değerlendirilmesi gerektiğini ifade ediyor, Gazi Meclisimizi saygılarla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kara...

22.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'daki dubleks konut sahiplerine ve konteyner kentlere ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ederim Başkanım.

Tapuda dubleks konut sahiplerinin bölünmüşlük kriterine göre hak sahipliği elde ediyor olması bölünmemiş dubleks eve sahip olanlar için ciddi hak mahrumiyetlerine sebebiyet veriyor. 1 adet daire alabiliyorlar ancak imar aflarıyla dairelerini ikiye bölenler ise 2 daire sahibi olabiliyor özellikle rezerv alanlarda. Şimdi, burada bu hak kaybının önlenilmesi için Kentsel Dönüşüm Başkanlığından ve Sayın Kurum'dan ciddi bir çözüm istediğimizi ifade etmek istiyoruz.

Biliyorsunuz, Hatay'da konteyner kentlerde insanlar hâlâ yaşıyor; konutların altyapı, TELEKOM, doğal gaz gibi bağlantı sorunları devam ediyor ve bunların bir an evvel çözülmesi gerekiyor. Ayrıca, konteyner kentlerde boşaltma ve tahliye işlemleri yapılırken takvimin daha düzgün ve sağlıklı bir şekilde işlenmesi için çaba sarf edilmesi gerekiyor.

BAŞKAN - Sayın Özyürek...

23.- Sivas Milletvekili Ahmet Özyürek'in, açıklanan TMO alım fiyatlarına ilişkin açıklaması

AHMET ÖZYÜREK (Sivas) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Açıklanan TMO alım fiyatları, artan üretim maliyetleri karşısında çiftçimizin beklentilerini tam olarak karşılamamaktadır. Gübre, mazot, ilaç, tohum ve işçilik giderlerindeki yükseliş dikkate alındığında maliyet ile satış fiyatı arasında çiftçimizi zorlayan ciddi bir fark ortaya çıkmaktadır. Üreticilerimize ilave desteklerin sağlanması, özellikle yaşanan maliyet artışlarının üreticilerimiz üzerindeki etkisini azaltmak adına destekleme mekanizmalarının yeniden değerlendirilmesi ve etkili bir şekilde sahaya ulaştırılması çok büyük önem arz etmektedir. Çiftçilerimizin banka ve tarımsal girdi ödemelerinde karşılaştıkları sorunlar da yeniden değerlendirilmelidir. Üreticimizin ödeme planları, hasat ve gelir dönemleri dikkate alınarak daha uzun vadeli ve daha sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulmalıdır.

Çiftçilerimizin yanında olmanın önemini vurgularken Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Söylemez...

24.- Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'in, Sıfır Atık Hareketi'ne ilişkin açıklaması

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - Saygıdeğer Emine Erdoğan Hanımefendi'nin öncülüğünde, bugün sınırlarımızı aşarak küresel bir vicdan hareketine dönüşen, insanlığın ortak sesi hâline gelen Sıfır Atık Hareketi sadece bir proje değil asırlık bir medeniyet mirası, insanlığın özüne dönüş yolculuğudur. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın "Dünya 5'ten büyüktür!" haykırışı, bugün küresel çevre adaletsizliğine karşı güçlü bir ses olmuş, "İnsanlık 5'ten büyüktür." duruşuyla tüm dünyada yankı bulmuştur. "Dünya ortak evimiz" felsefesiyle bu küresel hareketi başlatan, yeşil geleceğimizin ilham kaynağı Saygıdeğer Emine Erdoğan Hanımefendi'ye şükranlarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Aslan...

25.- Mardin Milletvekili George Aslan'ın, Midyat'ta Budaklı köyünde hayata geçirilen projelere ilişkin açıklaması

GEORGE ASLAN (Mardin) - Sayın Başkan, Midyat'ta Budaklı Kerşaf köyünde, halkın tüm itirazlarına rağmen köyün hemen yakınında hayvan pazarı, mezbaha ve taş ocağı yapılmaya başlandı.

Söz konusu projeler hayata geçirilirken yüzlerce asker köye getirilerek halka gözdağı verilmekte, köylüler ile askerler karşı karşıya getirilmektedir. Proje alanı, köyde hayvancılıkla geçinen köylülerin tek geçiş güzergâhı üzerinde yer almakta, bu nedenle köylüler bu projeye karşı çıkmaktadır. Taş ocağının oluşturacağı toz, gürültü ve çevre kirliliği nedeniyle köylüler taş ocağı projesinin iptal edilmesi, hayvan pazarı ve mezbaha projesinin ise köyden daha uzak bir alana yapılması için seslerini duyurmaya çalışıyor. Yaşam alanlarını ve geçim kaynaklarını etkileyen bu projelerle ilgili bu Budaklı Kerşaf köylülerinin talepleri dikkate alınmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Gezmiş...

26.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, çay üreticisinin mağduriyetine ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

ÇAYKUR, kotayla alıp zaten mağdur ettiği çay üreticisine bugün hiç çay alamayacağını duyurmıştır. Çay bekletilebilen bir ürün değildir, toplandıktan sonra hemen fabrikalara işlenmek üzere teslim edilmelidir. Tüm Karadeniz illerinde olduğu gibi Giresun'un özellikle Güce, Tirebolu ve Eynesil ilçelerinde çay üretimi yapan vatandaşlarımız mağdur olmuştur. ÇAYKUR'un ürünü almaması nedeniyle çay üreticisi çayını 35 TL olan fiyat yerine özel sektöre 27-28 TL'ye iki üç ay vadeli satmak durumunda kalmıştır. Dünyanın her yerinde içilen kaliteli çayımızı üreten üretici mağdurdur. Üreticinin mağduriyeti acilen giderilmeli, kota uygulaması kaldırılmalı, çay üreticisinin ürününü değerinde satabilmesi için önü açılmalıdır. Unutulmamalıdır ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yüksel...

27.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, ABD'ye ve İsrail'e ilişkin açıklaması

ALİ YÜKSEL (Konya) - Gazze'de zulüm devam ediyor. Gazze'de öldürülen, Gazzeli çocuk ve kadınlar değil, insanlık öldürülüyor. Katil İsrail ve iş birlikçisi Trump insanlık düşmanı olarak tarihe geçecek ve bunlar, bu alınlarındaki kara lekeyi asırlarca silemeyecek ve insanlığa unutturamayacaklar. Ateşkes anlaşmasına rağmen Gazze'ye, Lübnan'a binlerce saldırı yapıp binlerce sivilin öldürülmesinin hesabını soracak kimse yok mu? Bütün bu insanlar karşısında şiddetle kınamakla insanlık görevimizi yapmış mı oluyoruz? İran'la barışa yaklaşmayan ABD ve İsrail sebep olarak nükleer enerjiyi bahane etmektedirler. Sizde olan atom bombası Türkiye'ye, İran'a niye haram? Kendinizi ne sanıyorsunuz? Nice firavunlar, Nemrutlar geldi geçti bu dünyadan; sizin de suyunuz ısınıyor, vaktiniz geliyor diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Özcan...

28.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, fındık üreticisi için yaptığı çağrıya ilişkin açıklaması

TALİH ÖZCAN (Düzce) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Fındık sezonu yaklaşıyor ancak üretici yeni sezona umutla değil kaygıyla hazırlanıyor. Gübre, ilaç, mazot ve işçilik maliyetleri her geçen gün artıyor. Sezon öncesi bahçede ot temizliği ve hasat hazırlıkları yapmak ciddi bir yük hâline geldi. Fındık üreticisi daha ürünü toplamadan yüksek maliyetlerle karşı karşıya kalıyor. Üretici ayakta kalamazsa üretim sürdürülemez. Buradan çağrıda bulunuyorum: TMO üreticinin elindeki fındığın kilosunu en az 300 liradan almalıdır. Yeni sezonda üreticiye bahçe bakımı ve hasat hazırlık desteği verilmelidir. Üreticiye gübre ve mazot desteği sağlanmalıdır. Fındık üreticisi piyasanın insafına bırakılmamalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Aşıla...

29.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, aile ekonomisine ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Türkiye’de çok derin bir geçim krizi var, buna dikkat çekiyoruz. 60 yaş üstü emekli bireylerin iş başvurularında rekor artışlar yaşanıyor çünkü en düşük emekli aylığı 20 bin lira; emeklilerimiz geçinmiyor, hayatta kalmaya, ayakta kalmaya çalışıyor. 60 yaş üstü iş arayanlarda yaşanan artış yüzde 48, 15-19 yaş aralığındaki gençlerde iş arama oranlarındaki artış yüzde 137. İŞKUR üzerinden iş arayan kadınlarımızın sayısı ise 1 milyon 248 bin kişi. İş arayan emeklilerin, kadınların ve gençlerin sayısında yaşanan patlama aile ekonomisindeki çöküşün de göstergesidir. Hane halkı geliri yoksulluk sınırına eriştirilmedikçe aile ekonomisinin düzelmesi mümkün değildir diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Güzelmansur...

30.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, açıklanan TOBB Nefes Kredisi'ne ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim Başkanım.

TOBB Nefes Kredisi depremzede Hatay’ın tüm esnafını kapsamıyor. Hatay’da esnafımız, sanayicimiz, üreticimiz depremden sonra âdeta küllerinden yeniden doğmaya çalışıyor. İş yerleri yıkıldı, makineleri enkaz altında kaldı, sermayeleri yok oldu ama pes etmedik; üretmeye, istihdam sağlamaya devam ettik. Şimdi, TOBB Nefes Kredisi açıklandı. Peki, buradan soruyorum: Sayın Bakan, borcunu yapılandırmış, taksitlerini günü gününe ödeyen depremzede işletmeler bu krediden yararlanmayacaksa bu kredinin adı neden “Nefes Kredisi”? Hatay’ın en çok nefese ihtiyacı olduğu dönemde işletmelerimizin önüne yeni engeller çıkarılıyor. Hatay’a verilecek her destek, bir fabrikanın bacasının tütmesi, bir dükkânın kepengini açması, bir depremzede ailenin ekmeğini kazanması demektir. Deprem bölgesine pozitif ayrımcılık istiyoruz, ayrıcalık değil hakkımızı istiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Ertuğrul...

31.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Zonguldak'a ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemizin sanayisine ve enerjisine güç veren Zonguldak, bugün yeni bir potansiyelle gündemdedir. Verdiğimiz soru önergelerine gelen yanıtlarda Türkiye Taşkömürü Kurumunun kömür zenginleştirme atıklarında nadir toprak elementlerine rastlandığı ortaya çıkmıştır. Yıllardır depolanan atıkların doğru teknoloji ve yatırımlarla ülke ekonomisine kazandırılacak stratejik ham maddeleri içerebileceği anlaşılmaktadır. Nadir toprak elementlerinin dışa bağımlı olunmadan işlenmesini sağlayacak tesislerin kurulması, gereken teknolojinin yerli olarak üretilmesi sonucunda -eğer süreç başarılı olursa- TTK atıkları ekonomiye kazandırarak ek katma değer yaratabilir ve çevresel atık yükünü azaltabilir. Zonguldak’ın emeğini ve birikimini yeni nesil teknolojilerle buluşturacak bu çalışmaların yakından takipçisi olacağız.

BAŞKAN - Sayın Sayyîğit...

32.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyîğit'in, hasta mahpuslara ilişkin açıklaması

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Barış ve demokratik toplum sürecine rağmen cezaevlerinde hak ihlalleri maalesef bitmiş değil. İHD verilerine göre 335 ağır hasta mahpus yaşam riski altında, 1.000’i aşkın hasta mahpusun sağlık durumu daha da kötüleşiyor. Bunlardan birisi de yüzde 92 engelli ağır hasta mahpus Hamdullah Aydemir. Cezaevi koşulları yüzünden dördüncü evre kansere yakalanan Aydemir, infazı ertelenerek Ankara Sincan Kapalı Cezaevinden tahliye edilmişti fakat Aydemir tam da kemoterapi sürecinde

yeniden cezaevine götürölmek isteniyor. Yüzde 92 engelli ve ağır hasta mahpusu cezaevinde tutarak ölkeyi mi kurtaracaksınız? Cezaevleri ölkenin aynası, mahpuslar da oradan yansıyanlardır. Bu utanç tablosundan arınmanın zamanı gelmiştir. Bir an önce hasta mahpuslar serbest bırakılmalı, adalet yerini bulmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Sakik...

Sayın Levent Uysal...

33.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, şehit Fırat Yılmaz Çakıroğlu'na ilişkin açıklaması

LEVENT UYSAL (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün gündemimizde şehidimiz Fırat Yılmaz Çakıroğlu var. Şehidimizin adı, yıllardır yaşatıldığı gibi, Tarsus Gençlik Merkezi'nde dalgalanıyordu, maalesef kaldırıldı efendim; bunu şiddetle kınıyoruz. Şehidimizin adını tabeladan kaldırabilirsiniz ama kalplerden asla. Tarsus Belediye Başkanını, Belediye Meclisini, Tarsus Kaymakamımızı ve her şeyden önemlisi, aziz Tarsuslu hemşehrilerimizi şehidimizin hatırasına sahip çıkmaya davet ediyoruz çünkü Fırat hepimizin şehidi. Şehitler ölmez, vatan bölünmez.

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN - Sayın Sönmez...

34.- Isparta Milletvekili Hasan Basri Sönmez'in, Isparta'daki elma üreticilerinin yaşadığı soruna ilişkin açıklaması

HASAN BASRİ SÖNMEZ (Isparta) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bugün Isparta'mızın, özellikle Gelendost ve Eğirdir bölgelerimizdeki -en önemli geçim kaynaklarından biri- elma üreticilerimizin yaşadığı ciddi bir sorunu gündeme getirmek istiyorum. Üreticilerimizin aylarca emek vererek yetiştirdiği yaklaşık 50 bin ton elma depolarda bekletilmek zorunda kalınmaktadır. Artan üretim maliyetleri, pazarlama sorunu ve düşük alım fiyatları nedeniyle çiftçimiz ürünü değerinde satamamaktadır. Depolar doldu, üreticimiz ise çaresizdir. Üreticimizin alın terinin karşılığını alabilmesi için ihracat kanallarının güçlendirilmesi, ürünlerin değerinde pazarlanması ve gerekli destek mekanizmalarının devreye alınması büyük önem arz etmektedir. Üreticimizin emeği sahihsiz bırakılmamalıdır. Üreticiyi koruyacak tedbirlerin ivedilikle hayata geçirilmesi gerekmektedir. Unutmayalım ki bir elma çekirdeğinde binlerce çiftçinin umudu saklıdır. Ispartalı üreticilerimizin sesi olmaya devam edeceğiz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Başarır, sanıyorum, Sayın Uysal'ın dile getirdiği konuyla ilgili bir açıklama yapacaksınız.

Buyurun lütfen.

35.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, bu konu gündeme geldiği zaman Sayın Mersin Milletvekilimiz de bunu söyledi. Tarsus Belediye Başkanımızla ben bizzat görüştüm. Bir şehidin, bir şehidimizin isminin verildiği bir yerden adının kaldırılması bizim için de vahim bir durum. "Bu nedir?" dediğimde "Milliyetçi Hareket Partisinin Belediye Başkanlığı döneminde burayla ilgili bir meclis kararı alınmadan isim verilmiş, kaldırmadım." dedi. O zaman, doğru olan, hep beraber meclis kararı alıp tüm partiler olarak buraya bunu resmî olarak verelim dedim. Bugün odamda görüştüm. Tabii ki

şehidimizin ismi, tüm meclisin, meclis üyelerinin kararıyla resmî olarak verilecek, kaldırılması gibi bir durum yok Sayın Vekilim; bizzat takip ediyorum, bizzat konuştum. En az sizler kadar, Mersinliler kadar bu konuyu ben de takip ettim; bu, benim için de hassas bir durum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Son cümlem...

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hep beraber tüm meclis üyeleri parti gözetmeksizin bu konuda teklifi verecekler, bu konuda karar alacaklar. Ben de bizzat burada konuşacağım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Konu açıklığa kavuşmuştur.

Sayın Uçar...

36.- *Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, IBAN mağdurlarına ilişkin açıklaması*

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Daha önce defalarca dile getirdik ancak dile getirmemize rağmen IBAN mağdurları konusunda Hükûmet sessizliğine ve tepkisizliğine devam ediyor. Bu konuda yüz binlerce genç, yüz binlerce aile bir yasal düzenleme beklentisi içerisinde. Hükûmet daha önce bu konuda aylarca düzenleme yapılacağına dair söz kurdu ama hâlâ herhangi bir düzenleme yapılmış değil. Bu işi sistematik bir şekilde dışarıda yapan dolandırıcılar ise bu dolandırıcılık faaliyetlerine devam ediyorlar. Hükûmeti bir an önce hem sorumluluğunu yerine getirmeye hem de TCK 158 kapsamında, IBAN mağdurları kapsamında bu konuda vermiş oldukları sözlerini hatırlatarak düzenleme yapmaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Güneş...

37.- *Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'a ilişkin açıklaması*

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 7 Nisan 2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda yaptığım konuşmamda Sayın Özgür Özel'in kullandığı araç için Uşak Belediyesinden tam 6,8 milyon TL'nin ödendiğini ifade etmiştim. Bu sözlerim üzerine CHP Grup Başkan Vekili Ali Mahir Başarır bakan bana neler söylüyor, tutanaklardan okuyorum: “Hayır, sen yalan söylüyorsan müfterisin ki yalan söylüyorsun.” “Sen iftira atıyorsun.” “Siz ne Uşak iline yakışıyorsunuz ne bu Parlamentoya yakışıyorsunuz.” “Evrak göster. Eğer gösteremiyorsan yalancısın, utanmazsın, müfterisin!” “Terbiyesiz herif!” “Kimin arabasını yaptırmış Uşak Belediyesi? Alıştınız bol keseden atmaya. Hayatınız yalan!” Sözlerimin doğru olduğunu hem Uşak eski Belediye Başkanı Özkan Yalım hem de CHP grup sözcüsü teyit etmiştir.

Ali Mahir Başarır, yalancı kimmiş, iftiracı, kimmiş, bu Parlamentoya yakışmayan kimmiş, terbiyesiz kimmiş, vatandaşımız hepsini gördü.

Şimdi, sizlerden şunu bekliyorum: Hem benden hem de milletimizden özür dilemeni bekliyorum. Aynı zamanda, bana “Gel buraya, gel buraya!” demiştin, ben de size diyorum: Gel buraya, gel buraya ve özür dile.

BAŞKAN - Sayın İlhan...

38.- *Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, esnafa ilişkin açıklaması*

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi verilerine göre karşılıksız çeki bulunan kişi sayısı maalesef artmaya devam etmektedir. 2025 yılında 34 bin olan sayı 2026'nın ilk dört ayında şimdiden 17.386'ya

ulaşılmıştır. Bu artış esnafımızın yaşadığı ekonomik sıkışıklığın açık bir göstergesidir. Kırşehir’de de çarşıda, pazarda, sanayi sitesinde aynı tabloyu görüyoruz. Artan maliyetler, yüksek faizler, daralan piyasa koşulları ve finansmana erişimdeki zorluklar nedeniyle esnafımız ayakta kalma mücadelesi vermektedir. Bir zamanlar mahallesine ve yerel ekonomiye güç veren esnafımız bugün borç yükü altında ezilmekte, çekini ve ödemelerini çevirmekte zorlanmaktadır. Esnafımızın krediye erişimi kolaylaştırılmalı, faiz yükü hafifletilmeli, vergi ve prim borçlarına kalıcı çözümler getirilmelidir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Suiçmez...

39.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez’in, Trabzon’un yaylalarındaki elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, tüm dünya yapay zekâyı ve uzay turizmini konuşuyor, biz ise Trabzon’un yaylalarında elektrik kesintilerini konuşuyoruz. Çaykara ilçemize bağlı Arapdere ve Şahinkaya Yaylalarında yirmi gündür elektrik yok; üstelik sadece Çaykara’da değil birçok ilçemizin yaylalarında da durum aynı. Trabzonlu hemşehrilerim canını tehlikeye atıp ahşap direklere tırmanarak kendi elektriklerini kendileri bağlıyor. Faturaları tahsil ederken son derece modern olan enerji şirketleri iş arıza onarımına gelince Orta Çağ yöntemlerini benimsiyor; hizmet yok, muhatap yok ama fatura var. Özelleştirme masallarıyla halkı karanlığa mahkûm eden yetkilileri yaylalarımızı derhâl, bir an evvel elektriğe kavuşturmaya davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Dinç...

40.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç’in, şehit Aytaç Baran’a ilişkin açıklaması

FARUK DİNÇ (Mersin) - Bismillahirrahmanirrahim.

“Allah’ın esmasının, sıfatlı şuasının,

Biz varlık duasının farkındayız kardeşler.

Muhammedi hak yolun siz de bendesi olun,

Ne sağın ne de solun çarkındayız kardeşler.

Dünyada dört bir yanda, bu ilahî sevdada,

Yeryüzünün garbında, şarkındayız kardeşler.

Düğün derneğimizin, yas ve matemimizin,

Mümin kardeşimizin kolundayız kardeşler.” ilahisini seslendiren Diyarbakır’ın göz bebeği şehit Aytaç Baran on bir yıl önce PKK çeteleri tarafından katledildi. Şehit Aytaç Baran’ı rahmetle, minnetle, özlemle anıyorum; şehadeti mübarek olsun.

BAŞKAN - Sayın Demir...

41.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir’in, tahliye edilen Hamdullah Aydemir’e ilişkin açıklaması

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Teşekkürler Başkan.

İnfaz erteleme talebiyle tahliye edilen Hamdullah Aydemir, dördüncü evre mesane kanseri nedeniyle ağır ameliyatlara geçirmiş, kemoterapi tedavisi gören ve sağlık kurulu raporuyla yüzde 92 engelli olduğu tespit edilmiş bir yurttaştır ancak ameliyat sonrası infaz erteleme talebi reddedilmiş, hakkında yeniden yakalama kararı çıkarılmıştır. Soruyoruz: Yüzde 92 engelli raporu bulunan, kanser tedavisi devam eden bir kişinin cezaevi koşullarında yaşamını sürdürebileceğine nasıl karar verilmiştir? Adalet Bakanlığını Hamdullah Aydemir’in durumunu acilen yeniden değerlendirmeye ve yakalama kararını durdurmaya çağırıyoruz. Bir ülkede kanser hastası bir insan ameliyat masasına giderken tahliye edilip iyileşmeden hakkında yeniden yakalama kararı çıkarılıyorsa burada tartışılması gereken şey hukuk değil vicdandır.

BAŞKAN - Sayın Genç...

42.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Kayseri'ye ilişkin açıklaması

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Seçim bölgem Kayseri, üreten, ihracat yapan, istihdam sağlayan bir sanayi şehridir ama bugün Kayseri'de çarklar yüksek faiz, finansmana erişim sorunu ve maliyet baskısı altında zorlanmaktadır. 2026'nın ilk dört ayında Kayseri'de 634 şirket kurulmuş, 103 şirket ise kapanmıştır yani kurulan her 6 şirketten biri daha yılın başında sistemin dışına düşmüştür. Bu tablo sadece rakam değil, kapanan her kepenk işini kaybeden emekçi, borcunu çeviremeyen esnaf, üretimden kopan girişimci demektir. Kayseri'de konkordato ve iflas haberleri artarken iktidar hâlâ pembe tablolar anlatmaktadır. Buradan çağrım açık: Üreten şehirlerin finansman yükü hafifletilmeli, KOBİ'lere krediler sağlanmalı, Kayseri sanayisi ve esnafı yalnız bırakılmamalıdır. Devlet, üretimi cezalandıran değil üretimin yanında duran bir ekonomi politikasını derhâl hayata geçirmelidir.

BAŞKAN - Sayın Çakırözer...

43.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, 5 Haziranda Karadeniz'de saldırıya uğrayan balıkçı gemisine ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

5 Haziranda Karadeniz'de balıkçı gemimiz saldırıya uğradı; 1 balıkçımızı kaybettik, 4'ü yaralandı. İşçileri duyurusundan bu yana tam dört gün geçti, ne Dışişlerinden ne Millî Savunma Bakanlığından çıt yok; ne bir kınama ne bir uyarı! Kim yaptı, niye yaptı, ne karşılık verdiniz? Bundan sonra balıkçılarımızın güvenliği için hangi önlemleri alıyorsunuz? Hiçbiri yok. Kimden korkuyorsunuz? Kimden çekiniyorsunuz? Bir vatandaşımızın hayatı sizin için bu kadar mı değersiz, bu kadar mı önemsiz? Lafa gelince "Lider ülkeyiz." nutukları atanların merhum balıkçımız Cüneyt Varlık'ın ailesine ve halkımıza bir açıklama yapamaması hazindir. Vatandaşımızın canını, bayrağımızın hukukunu koruyamayan bu basiretsiz dış politikayı kınıyoruz, reddediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Yontar...

44.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, enflasyona ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, TÜİK tarafından açıklanan mayıs ayı verileriyle birlikte ocak-mayıs aylarında enflasyon yüzde 15,63 oldu. Kâğıt üzerinde enflasyon düşüyor ama mutfaktaki yangın bir türlü sönmüyor. Enflasyon düşüyorsa kira neden düşmüyor? Market fiyatları neden düşmüyor? Vatandaşın alım gücü neden her ay biraz daha eriyor? Bugün milyonlarca insanın ortak cümlesi: "Geçinemiyoruz, geçinemiyoruz." Sayın Şimşek "Rakamlar iyi gidiyor." demeci veriyor, peki emeklinin, asgari ücretlinin, memurun hayatı neden kötüye gidiyor? Kayseriliye sormuşlar: "İki kere iki kaç eder?" "Alırken mi, satarken mi?" demiş. Mehmet Şimşek'e sormuşlar: "Enflasyon oranı kaç?" "Emeklinin, işçinin, memurun maaşını hesaplarken mi, yeniden değerlendirme oranını hesaplarken mi?" demiş. İzahı olmayanın mizahı olurmuş.

BAŞKAN - Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Antalya Milletvekili Sayın Uğur Poyraz'a ait. Sayın Poyraz, buyurun.

45.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'in ölüm yıl dönümüne, şehit Şenay Aybüke Yalçın Öğretmene ve evinde ölü bulunan Irmak Ayşe Koparan Öğretmene; hafta sonu seyrettiği belgesele ve "Türkiye Yüzyılı" olarak tanımlanan Türkiye'de konuşulanlara, yargıya, verdikleri kanun teklifine ilişkin açıklaması

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün 9 Haziran 2026, Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı merhum Ferdi Zeyrek'in ölüm yıl dönümü -9 Haziran 2025'te kaybetmiştik- kendisini rahmetle anıyorum. 2017'de de Şenay Aybüke Yalçın Öğretmeni kaybetmiştik, şehit edilmişti Şenay Aybüke Yalçın Öğretmen yine dokuz yıl önce bugün, onu da rahmet ve minnetle yâd ediyoruz. Dün yine bir öğretmenimiz, Irmak Ayşe Koparan, Ağrı'da, evinde ölü bulundu, şüpheli bir ölüm olarak tanımlanıyor ve bu konuyla ilgili adli ve idari soruşturma yapılıyor. Bir an önce bu soruşturmanın da açıklığa kavuşturulmasını diliyorum. Rahmetli öğretmenimize Allah'tan rahmet diliyorum, değerli ailesine ve öğrencilerine de sabırlar ve başsağlığı diliyorum.

Sayın Başkan, değerli Genel Kurul, hafta sonu bir belgesel seyrettim, Japonya'da bilgi işlem ünitelerinin elektrik sarfiyatı fazla olduğu için denizin altına inşa edildiğini, böylelikle de bu bilgi işlem ünitelerinin klima yani soğutma ihtiyacının ortadan kaldırıldığını, böylelikle elektrik tüketiminin azaltıldığını, buna ilişkin projenin hayata geçirildiğini seyrettim. Ondan sonra, pazartesi günü Parlamentodaki görevimin başına geldim, pazartesi günü itibarıyla ziyaretler başladı. Ben pazartesi günküleri birazdan ifade edeceğim ama mesela bugün Sivas ziraat odaları başkanları geldi. Bakın, Japonya'da denizin altına bilgi işlem ünitesi koyuyorlar, bunu soğutuyorlar, elektrik sarfiyatını ortadan kaldırıyorlar, bizim Sivas ziraat odası başkanları arpa ve buğday üreticisinin sorunlarını anlatıyor. Biraz önce değerli milletvekillerinden biri TCK 158 mağdurlarını anlattı, bir başka milletvekili, yine değerli bir milletvekili karşılıksız çek mağdurlarını anlattı. Parlamentodaki bütün milletvekillerinin e-mail hesaplarına, e-postalarına TCK 158 mağdurları, karşılıksız çek mağdurları, okulda kaydını dondurup okula dönmek isteyen öğrenciler, tez aşamasında tezinden koparılmış, şimdi yazmaya çalışan öğrenciler, doktora, yüksek lisans tezi yazmaya çalışan öğrenciler, hepiniz kamuda biriyle sohbet ettiğinizde memur disiplin affını bekleyen kamu görevlileri...

Şimdi, biri Japonya, biri Türkiye. İşte, büyük "Türkiye Yüzyılı" olarak tanımladığınız Türkiye'de konuştuklarımız arpa, buğdayla ilgili fiyat farkı, prim ödemesi, TCK 158 mağdurları, IBAN mağdurları... Böyle bir lakap olur mu ya, "IBAN mağduru" diye; böyle bir şey olabilir mi ya, insan kendine böyle bir isim takabilir mi, böyle bir suç çeşidi olabilir mi? Ya, bunlar üniversitelerde öğrenciler. Yani, hak ile batılı, doğru ile yanlış ayırt edecek yer yargı da -şimdi, tabii, konu oradan başka bir yere sıcıyor- hangi yargı? Yani, Türk siyasetini her seferinde içinden çıkmaz sorunlarla boğuşturan yargı mı, mesela bunu bir sorması gerekiyor hepimizin. Hatırlayın, 1980'de ihtilalden sonra verilen kararlar da yargı kararıydı; bugün bu Parlamentodaki bütün milletvekilleri -hangi grubu temsil ettiği fark etmez- o yargı kararlarının acılarını ya bedenlerinde ya ailelerinde yaşıyorlar. Daha sonra, hatırlayın 28 Şubatı, 28 Şubatta Anayasa'da din ve vicdan özgürlüğü var olmasına rağmen, yine, o yargı bunları hiçe saydı, yerel mahkeme hiçe saydı, yüksek yargı hiçe saydı. Yıllardır Türkiye, o din ve vicdan hürriyetiyle kendi arasında, siyaset arenasında bir gladyatör gibi dövüştü. Bundan ekmek yiyenler oldu, istifade edenler oldu ama bakın, bunların yolunu hep yargı açtı. Yargı her seferinde ortaya bir karar koyuyor, o kararın arkasında duruyor, ondan sonra elini yıkayıp çıkıyor; Türk siyaseti, geri kalan ahir ömrünü birbiriyle kavga edip, birbiriyle kutuplaşıp, o sırada da seçmeni ve vatandaşı da kutuplaştırıp bunun üzerinde tepinmekte kendini buluyor.

Şimdi, geldik, o dönem iktidar partisinin taşeron ortağı FETÖ, FETÖ'ye teslim edilen yargı, hatırlayın, askerî vesayete teslim edilmiş yargı ya da kendisini o dönemin vesayetine yaranma duygusuyla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin lütfen.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Her dönemin vesayetine ilişkin o dönemin vesayetine uygun karar verme kabiliyetine sahip bir yargıdan bahsediyoruz. Bu, 80’de askerî vesayet, 28 Şubatta askerî vesayet, daha sonra iktidar partisinin taşeron ortağı FETÖ’nün vesayeti, sonra 17-25 Aralık vesayeti, sonra, 15 Temmuzdan sonra OHAL vesayeti, en sonunda da 2018 yılından itibaren Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi vesayeti. Yargıya bakıyoruz, yargı her seferinde o dönemin vesayeti, o dönemin muktediri kimse o dönemin muktedirine uygun kararları arka arkaya veriyor. Buna ilişkin yerel mahkemelerden hadi bir tanesi verdi, yüksek yargı da buna müsaade ediyor ve bunun bütün bedelini Türk siyaset ödüyor. Bütün bedelini bu Parlamentodaki milletvekilleri, önceki dönem milletvekilleri ödedi, şimdi de bu milletvekilleri ödüyor. Yargının ekonomi umurunda değil, tavuk mu yumurtadan yumurta mı tavuktan çıkar umurunda değil, felsefe umurunda değil ama ne hikmetse kendi kariyerleri söz konusu olunca her biri bu konuda gerçekten bir aslan, kaplan kesiliyor.

Geldiğimiz noktada -ben sözlerimi çok uzatmayacağım, çok fazla da özne ortaya koymayacağım- biraz önce ifade ettiğim gibi, Japonya bilgi işlem merkezlerini suyun altına koyarken şu an memlekette biz Anadolu’nun topraklarındaki arpa, buğdaya verilecek 3.500 lira, 2.500 lira için kanun teklifi verdik ya. Yani bize de nasip olur mu acaba, İYİ Parti Grubu olarak bir kanun teklifi versek “Türkiye’deki bilgi işlem ünitelerinin denizlerinin altına indirilmesi...” diye. Verdiğimiz kanun teklifi arpa ve buğdaya 2.500 ve 3.500 lira prim desteği sağlanması ya! 2026 yılındayız, elinizi vicdanınıza koyun, insaf edin ya!

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Nevşehir Milletvekili Sayın Filiz Kılıç.

Sayın Kılıç buyurun lütfen.

46.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç’ın, Şenay Aybüke Yalçın’ın şehadetinin yıl dönümüne, 7 Haziranda Nevşehir’in Mustafapaşa beldesindeki ve diğer seçim bölgelerindeki seçimlerin sonuçlarına, ana muhalefet partisine, kendilerinin yönüne ve duruşuna ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri, ekranları başında bizleri takip eden kıymetli vatandaşlarımız; bugün burada konuşmama başlarken yüreğimizdeki sızısı bir an olsun dinmeyen, terör tarafından gencecik yaşında bizlerden koparılan Şenay Aybüke Yalçın evladımızı şehadetinin yıl dönümünde rahmetle ve minnetle anmak istiyorum. O, tebeşir kokan gencecik elleriyle memleketin çocuklarına aydınlık bir gelecek inşa etmekten başka hiçbir şey düşünmüyordu. Yıllarını üniversite amfilerinde gençleri yetiştirmeye adanmış bir eğitimci, bir hoca olarak şunun altını özellikle çizmeliyim ki Aybüke Öğretmenimizin o tertemiz ve saf idealleri bugün bu Gazi Meclisin çatısı altında verdiğimiz memleket mücadelesinin tam da kendisidir.

Kıymetli milletvekilleri, biliyorsunuz, demokrasi lafla değil, milletin sinesinde olgunlaşan ve en nihayetinde sandıkta tecelli eden o eşsiz iradeyle yaşar. Sandık milletin şaşmaz terazisidir. Geçtiğimiz pazar günü 7 Haziranda tarihi ve kültürel dokusuyla Kapadokya’mızın incisi olan, Nevşehir’imizin Mustafapaşa beldesinde yıllar sonra gerçek gerçekten muazzam bir demokratik olgunlukla ve heyecanla bir seçim süreci atlattık. Mustafapaşalı hemşehrilerime, Cumhurbaşkanlığı’nın belediye başkan adayını büyük bir oy farkıyla seçmelerinden dolayı bir kez daha teşekkür ediyorum. Şimdi, üretken belediyeçilik ve gönül belediyeçiliği anlayışıyla kaldığımız yerden hizmete devam etme zamanı diyorum.

Evvet, vatandaşımız 7 Haziran günü sandığa gitti ve sağduyusunu bir kez daha konuşturdu. 6 seçim bölgesinin 5'inde Cumhuriyet İttifakı olarak sandıklardan milletimizin büyük bir teveccühüyle çıkmanın gururunu yaşadık. Açık konuşalım, bu sonuçları sadece alt alta yazılmış bir yerel seçim istatistiği olarak okumak bence büyük bir yanılgı olur. Bu sonuçlar Türkiye'nin dört bir yanında masabaşında suni gündemler üretenlere, sabah akşam "erken seçim" diye tutturup memleketin siyasi iklimini bulandırmaya çalışanlara Anadolu insanının sandık başında verdiği çok net bir cevaptır. Aziz milletimiz sandıkta çok açık bir şekilde "Ben maceraya ve belirsizliğe kapalıyım. Benim tercihim güvenden, istikrardan ve devletin köklü aklından yanadır." demiştir. Elbette siyasetin doğasında rekabet vardır, olmalıdır da hem de çok iyi bir rekabet olmalıdır ancak bu rekabetin yapılacağı zemin ülkenin yarınlara dair vizyonlar, projeler ve bu milleti kucaklayan idealler olmalıdır. Bugün ana muhalefet partisinin içine düştüğü bu savruk tabloya baktığımda, bir akademisyen olarak Türk demokrasisi adına derin bir üzüntü duyuyorum. Karşımızda maalesef millete ufuk çizen, umut olan bir irade bulunmamakta; kendi iç dengelerini bile sağlayamayan, yönetsel süreçleri darmadağın olmuş ve var olan bütün enerjisini, köklü geleceğini, geçmişini sadece parti içi koltuk savaşlarına harcayan bir yapı vardır. Bir siyasi partinin kendi köklü geleneklerini, kendi kurumsal kimliğini ve hukuki zeminini bu kadar hırpalaması sadece o partiye değil, bütün siyasi ekosistemimize zarar vermektedir.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - İl başkanlarını görevden alıyorsunuz.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Siyasetin asıl gayesi millete hizmetin o onurlu yolunu inşa etmek olmalıdır. Bizim yönümüz ve duruşumuz ise son derece açıktır, omuzlarımızdaki o tarihi sorumluluğun altını bir kez daha kalın çizgilerle çizmek istiyorum. Bizim yegâne meselemiz bu ülkede siyaset kurumunun itibarını yüceltmek, millet iradesinin o dokunulmaz saygınlığına gölge düşürmemek ve devletimizin bekasını sağlayan hukukun üstünlüğünü her şartta dimdik ayakta tutmak...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Tam da yaptığınız iş ya.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - ...ve terörden tamamen arındırılmış lider ülke Türkiye'yi inşa etmektir. Bizler sadece memleket meselelerine kafa yormaya, vatandaşımızın derdiyle dertlenmeye ve Türkiye'nin ufkunun karartılmasına asla müsaade etmeden yol yürümeye devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Bugün muhalefet cephesindeki bu çok başlılık, o bitmek bilmeyen yön kayıpları ve estirilmeye çalışılan sisli hava Türkiye'nin güçlü ve emin adımlarla yürüyüşünü bir milim bile yavaşlatamayacaktır. Bu ülkenin rotasını içe kapanık, vizyonsuz tartışmalar değil; bin yıllık köklü devlet aklımız, hukukun aydınlığı ve aziz milletimizin sarsılmaz iradesi çizmektedir. İşte, biz bu sarsılmaz bilinçle, yüreğimizdeki memleket sevdasıyla Türkiye'yi çok daha müreffeh, çok daha huzurlu ve güçlü yarınlara taşıma kararlılığımızı buradan bir kez daha yineliyor, yüce Meclisimizi ve aziz milletimizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Kars Milletvekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit'te söz sırası.

Sayın Koçyiğit, buyurun.

47.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, geçen hafta KYK yurtlarında yaşamını yitiren 3 gence, AKP iktidarının gençlik politikalarına, İran'daki idamlara ve demokrasi güçlerine, Çorum Uluslararası 1'inci Alevilik Çalıştay Kongresi'ne ve Rıza Şehri Alevi Canlar Buluşması'na ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, ben de Genel Kurulu selamlıyorum.

Şimdi, geçtiğimiz hafta yalnızca üç gün içerisinde KYK yurtlarında 3 genci kaybettik. Bu tablonun ne kadar korkunç olduğunu tarif etmeye inanın ki kelimeler ve cümleler yetmiyor. Buna susmak, seyirci

kalmak bir insan olarak, bir milletvekili olarak, bir anne olarak mümkün değil. Gerçekten çok büyük bir acı, onu ifade etmek istiyorum. Yakınlarını tahmin edemiyorum; o anne-babaları, sevenlerini, gerçekten nasıl bir ruh hâli içinde olduklarını, nasıl bir acı olduğunu hayal bile edemiyor insan. O anlamıyla buradan hem kendilerine başsağlığı dileklerimi iletmek istiyorum hem de yaşamını yitiren 3 gence yani Zehra Kaçar, Halil İbrahim Gökşen ve Zeynep Dicle Çalışır'a da Allah'tan rahmet diliyorum.

Şimdi, 3 insandan bahsediyoruz, 3 yaşam, 3 umut, 3 gelecek; bunları niye yitirdik? Bu soruyu bu Meclisin ve bütün milletvekillerinin de önce kendine sorması gerekiyor. Bu anlamıyla, aslında burada sadece 3 öğrencinin yaşamını yitirmesini değil, koskoca bir gençlik politikasını, gençliğin geleceksizliğini konuştuğumuzu da ifade etmek istiyorum. Bu anlamıyla, gençliğin yüz yüze kaldığı, özellikle üniversite gençliğinin yüz yüze kaldığı sorunlara dönüp yeniden derinlikli bakmak ve bunlara da çözüm üretmek gibi bir sorumluluğumuz olduğunu da tekrar hatırlatmak istiyorum.

Bugün, en büyük meselelerden biri Türkiye'deki iktidarın gençliğe karşı kendisini sorumlu hissetmeyen tutumları. Derin bir barınma ve yaşam krizi var, derin bir ekonomik kriz var, gençlerin üniversite mezuniyetinden sonra büyük bir işsizlik krizi var ve neredeyse yaşı 25 üstüne gelmiş genç ya da gençliğin hemen üstündeki insanlar hâlâ ailelerine bağımlı olarak yaşıyorlar. Bir kafeye gidip arkadaşıyla kahve içemeyen, bir yerden bir yere seyahat edemeyen, gerçek anlamda sinemaya, tiyatroya gidemeyen, yaşamına hiçbir şekilde bir şey katamayan ve günü koskoca bir hiçlik içinde geçiren bir gençlikle karşı karşıyayız. O anlamıyla, bunun bir tesadüf olmadığını, tam da AKP iktidarının gençlik politikaları nedeniyle olduğunu söylemek zorundayız.

Şimdi, diğer bir şey, 3 öğrenciden bahsettik, KYK yurtlarında üç gün içinde 3 öğrencinin hayatını kaybetmesinden. Bunları asla tekil görmüyoruz, asla tesadüfi bir olay olarak da görmediğimizi ifade edelim. Burdur'da Zehra Kaçar'ın yurttan düşerek yaşamını yitirmesi, Kırklareli'de Halil İbrahim Gökşen'in yaşamına son vermesi, İzmir'de Zeynep Dicle Çalışır'ın yurttan şüpheli bir şekilde hayatını kaybetmesi gençler ile yaşam arasındaki bağın aslında ne kadar zayıfladığını, gençlerin ne kadar kırılgan olduğunu da bize bir kez daha gösteriyor. O anlamıyla, buradaki meseleye derinlikli bakmamız gerekiyor ve bugün güvencesizlik sorununu, barınma sorununu, eğitim sorununu ve gençliğin diğer bütün geleceksizlik sorunlarına gerçekten sistematik olarak eğilmek ve bir gençlik politikasını hep beraber tartışıp ortaya koymak ve bunun da yol haritasını, bunun da pratik sahalarını inşa etmemiz gerekiyor.

Bu anlamıyla, kamusal sorumluluğun geri çekildiği alanları aslında bugün başka yapıların doldurduğunu da görüyoruz. O anlamıyla devletin gençliğe karşı sorumluluğunu ve Meclisin gençliğe karşı sorumluluğunu özel olarak belirtmek gerekiyor.

Bakınız Sayın Başkan, 2025 yılında kamuoyuna yansıyan verilere göre Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde görev yapan psikolog sayısı 452. Peki, manevi danışman sayısı ne kadar? 1.208. Peki, bu 1.208 manevi danışman ne yapar, ne yer, ne içer; bu gençlere ne faydası var? Yani gerçekten gençlerin psikolojik sorunlarında ya da onların desteğe ihtiyaç olduğu zamanlarda bir psikoloğa erişemediği kurumların hâlâ 21'inci yüzyılda olmuş olmasını neyle izah ediyor bu iktidar? Gerçekten merak ediyoruz. Yani bu olsa olsa, açık ve net bir şekilde, aslında bu ülkede gençliği ciddi anlamda ihmal eden, yok sayan ve onu ideolojik, politik bakış açısına göre şekillendirmeye çalışan bir anlayışın dışı vurumu olabilir çünkü gençler farklı. Gençler farklı inançtan, mezhepten, kimlikten, kökenden geliyorlar ama her birisinin bir ortak kimliği var; gençler ve sorunları ortak. O nedenle gençliği bir kalıba sıkıştırmaya çalışmak, gençliğe bir gömlek biçmeye çalışmak, gençliği bir homojen yapı olarak görmeye çalışmak ve onu kendi ideolojik, politik motivasyonuna göre şekillendirmeye çalışmak gençliğe yapılacak en büyük ihanettir. Gençlik işte buralardan yara alıyor ve buralardan yaşamını yitiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - O anlamıyla, buradan bir kez daha, bu ölümlerin açığa kavuşturulması, soruşturma süreçlerinin şeffaf olması, KYK yurtlarındaki sorunların bir an önce giderilmesi, gençliğin barınma, eğitim ve diğer bütün sorunlarını giderecek bir gençlik politikasının ve gençliğe destek paketlerinin, gençliğe destek politikalarının hayata geçmesi gerektiğini ifade etmemiz gerekiyor. Özellikle yurtların fiziki koşullarının düzeltilmesi, yemek koşullarının düzeltilmesi, sosyal donatılarının düzeltilmesi ve en önemlisi de bu alanların gerçek anlamda psikolog ve sosyologların da içinde yer aldığı özgürlükçü alanlar olması, özgür ortamlar olması için de çalışma yapılması gerektiğini ifade etmek gerekiyor.

Biz bir kez daha DEM PARTİ olarak şunu ifade ediyoruz: Gençlerin yaşam hakkı, barınma hakkı, güvenli yaşam talebi ertelenemez, parçalanamaz ve pazarlık konusu yapılamaz. Bu temel bir insan hakkıdır ve siyasal iktidarlara göre şekillenmemesi gerekir, her iktidara göre şekillenen bir gençlik politikası olmaz. O anlamıyla, bütün iktidarlardan ve ideolojilerden bağımsız bir gençlik politikasına ihtiyacımız olduğunu ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, sayın vekiller; biliyorsunuz, İran, aslında diğer adıyla “İran İslam Cumhuriyeti” diye bilinir ama “İran idam cumhuriyeti” de desek yeridir çünkü sistematik olarak halkını sürekli idam eden, toplumsal muhalefeti sürekli idamlarla susturmaya çalışan, ülkedeki demokrasi güçlerini sürekli idamlarla susturmaya çalışan bir rejimle karşı karşıyayız. Özellikle bölgesel savaşı da kendisi için bir gerekçe yaparak idamlara daha fazla ağırlık verdiğini görüyoruz. Son olarak, Kürt gençleri Ramin Zele ve Kerim Marufpur’un adil yargılanma hakkı bile gözetilmeden, kamuoyuna “çevrim içi duruşmalar” olarak yansıyan süreçlerle hızlı bir yargılanma, hukuksuz bir yargılanma sonucunda idam edilmiş olmalarının temel hukuk devleti ilkesine, insan haklarına aykırı olduğunu ve İran’daki bu idam rejimini ve bu idam anlayışını da nefretle kınadığımı bir kez daha ifade etmek istiyorum. İdam edilen gençlere Allah’tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

İran’daki demokrasi güçlerinin bugün zorlu bir sınavla karşı karşıya kaldıklarını çok iyi biliyoruz. Bir taraftan İran idam rejimi, bir taraftan emperyal güçlerin saldırıları altında kendi eşitlik, özgürlük ve demokrasi mücadelelerini yürütmeye çalışıyorlar ve bu ceberut sistemi demokratikleştirmek için çalışıyorlar ve bunun karşısında da ne yazık ki boyunlarına yağlı urgan geçiriliyor. Özellikle Jina Mahsa Amini’nin idamından sonra başlayan ve “...”¹ felsefesini bütün dünyaya tanıtan İranlı Kürt kadınların, İranlı bütün kadınların...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - ...ve bütün devrimci güçlerin bu özgürlük mücadelesini selamladığımızı, onların yanında olduğumuzu da bir kez daha ifade edelim.

Başta Birleşmiş Milletler olmak üzere bütün uluslararası kurumlara, bütün uluslararası insan hakları örgütlerine ve elbette Dışişleri Bakanlığına da buradan çağrı yapmak istiyoruz: Bu idamlara seyirci kalınmaz, bu idamlar sadece ve sadece seyredilemez, yaşam hakkı kutsaldır, hiçbir rejim, hiçbir siyasal iktidar insan canına kıyamaz; bunun adı “siyasal cinayet”tir, bu bir ceza değildir. Yani başımızda siyasal bir cinayet rejimi her gün insanları asarken Türkiye’den ses çıkmamasını, Dışişleri Bakanlığından da buna dair bir söz kurulmamasını kabul etmediğimizi ifade etmemiz gerekiyor.

¹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

İran'da Kürtler, Beluçlar, Azeriler, Farslar ve diğer bütün muhalifler yan yana gelecekler. Demokratik, özgür, eşit bir İran'ı da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - ...birlikte kuracaklarına inanıyoruz, onların demokrasi mücadelesini de buradan selamladığımızı bir kez daha ifade etmek istiyoruz ve herkese evrensel ilkeleri benimseme çağrısı yapıyoruz.

Son olarak, Sayın Başkan, hafta sonu Çorum'daydık. Çorum'da Uluslararası 1'inci Alevilik Çalıştay Kongresi ve Rıza Şehri Alevi Canlar Buluşması'na katıldım; gerçekten çok muazzam bir buluşma olduğunu ifade etmek istiyorum. Buradan da Çorum'daki herkese çok çok sevgilerimizi, selamlarımızı iletiyoruz ve Hacı Bektaş Veli Vakfı olmak üzere emeği geçenlerin her birine de çok çok teşekkürler.

Şimdi, gördüğümüz neydi? Bu ülkedeki Alevilerin bütün zulümlere rağmen, bütün katliamlara rağmen aslında barışa olan özleminin ve demokrasiye olan inancının, özgürlük tutkusunun ne kadar diri olduğunu gördük. Alevilerin aslında bu ülkenin özgürlüğünün teminatı olan toplumsal yapılardan biri olduğunu gördük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son kez açayım, tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bugün Aleviliğin barış ve demokratik toplum sürecinin dışarıdan destekçisi değil, bizzat kurucu öznesi olduğuna ve barış için gerçekten mücadele ettiklerine de tanıklık ettik. O anlamıyla şunu ifade edelim: Evet, çok zulüm gördü Aleviler, çok badire atlattılar; hâlihazırda bu ülkede eşit yurttaş olarak görünmüyorlar ama şunu çok iyi biliyorlar: Bu ülkede Kürt sorununun demokratik çözümü, barış mücadelesi ile Alevilerin eşit yurttaşlık mücadelesi yan yanadır, iç içedir ve birbirini tamamlayan, birbirini destekleyen mücadelelerdir. O anlamıyla, Rıza Şehri'nde özellikle orada yaş almış yaşlıların kalması için yapılan tesisin de çok iyi olduğunu ve bu dayanışmanın Alevi toplumunu daha da güçlendireceğini ifade ediyor, bir kez daha, orada emeği geçen herkese teşekkürlerimi iletmek istiyorum, sağ olsunlar, var olsunlar; ayaklarına taş değmesin.

“Aşk ile.” diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Sayın Ali Mahir Başarır'da söz.

Sayın Başarır, buyurun lütfen.

48.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, geçen yıl bugün hayatını kaybeden Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e, Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, “Sizin iç meseleniz.” diyenlere, yargıya yapılan müdahaleye, yasaklara ve verilen cezalara ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına sözlerime, geçen yıl bugün kaybettiğimiz İl Başkanımız, Belediye Başkanımız Ferdi Zeyrek kardeşimi rahmetle, özlemle anarak başlıyorum. Kendisini özlüyoruz, kendisi bizim, partimizin, Manisa'nın büyük bir değeriydi; ruhu şad olsun, bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum.

Şimdi, izin verirseniz, birkaç konu var, biraz da uzun konuşmak istiyorum Sayın Başkanım çünkü Milliyetçi Hareket Partisi Grubu da son dönemlerde yapılan antidemokratik, bir siyasi partinin hem iç meselesine hem yönetimine hem geleceğine yapılan bir darbeye ilgili yorumlar yaptı. Ben Türkiye

Büyük Millet Meclisinden 86 milyona sesleniyorum: Kurultay yapıldıktan sonra, yaklaşık üç yıl sonra, yönetimi uydurma, sözde bir mahkeme kararıyla değiştirilen parti Türkiye'nin son seçimlerde 1'inci partisi.

Sayın Başkan “Akademik bir kimlikle konuşuyorum.” dediniz. Bir hukukçu olsanız, önünüze bu dosya gelse, sizden mütalaa isteseler eminim “Haydi canım sen del!” derdiniz. Lütfen, burada bir bilim insanı gibi konuşacaksa gerçekleri konuşalım, doğruları konuşalım. Sizin başınıza da geldi yakın bir tarihte, sizin de kurultay sorunlarınız vardı, iç meseleleriniz vardı, milletvekillerinize, yönetiminize kaset komploları yapıldı bu ülkede. Size hiç kimse “Muhalefet canım, bu muhalefet de ortalığı böyle karıştırıyor.” demedi. Bu hepimizin sorunu, Meclisin sorunu bu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin sorunu. Söz ettiğiniz parti son seçimlerde Türkiye'nin 1'inci partisi. Grubunuzun son seçimlerde oy oranına bakıyorum, Cumhuriyet Halk Partisi 9 kat fazla oy almış Sayın Başkan, 1'inci parti olmuş ve ne olursa ondan sonra olmuş. Şimdi, AKP Grubu da diyor ki: “Sizin iç meseleniz, arkadaşlarınız şikâyet etti.” Yapmayın ya! Hüseyin Kocabıyık kim? AKP milletvekiliydi. Ne diyor? “AKP herkese bir şey dağıtıyor, bana da verdiler, nitekim bir şeye itiraz ettiğim için geri aldılar.” diyor. Siz şimdi “Ya, içimizden biri bizim için neler diyor?” deyip bu arkadaşın beyanlarıyla yargılandınız mı? Hayır, Hüseyin Kocabıyık'ı tutukladınız, tutukladınız siz. Ha, size gelince, içinizden bir arkadaş sizi eleştirdiği zaman tutuklanacak, bizden birileri çıktığı zaman mağdur olarak taraf olacak, öyle mi? Bunun adı demokrasi değil Sayın Başkan. Bugün sizin partinize bu tip bir hareket olsa, bir darbe yapılırsa ben burada çıkarım, o kürsüde bu darbeyi lanetlerim. Siz de biliyorsunuz ki bir asliye hukuk mahkemesi bir partinin kurultayına delil olmaksızın, bir hukuki terim uydurarak yönetim atarsa bu işin sonunu alamayız. Bakın, darbeler... 1960, 1980 darbeleri postalla yapıldı. Partiler ne oldu? Kapatıldı, liderler tutuklandı. Yakın zamanda ne oluyordu? Siyasi partileri mahkemeler kapatıyordu. Şimdi işi o kadar basite indirgediler ki asliye hukuk mahkemelerinin verdiği kararlar yönetimler düşürülüyor. Bunu nasıl kabul edebiliriz biz ya, nasıl kabul edebiliriz? Yani bunun hiç mi maliyetini düşünmüyoruz arkadaşlar?

Bu ülkenin 18 trilyon civarında bütçesi var; insanların rızkı, 86 milyonun rızkı, bekçinin de emeklinin de işçinin de senin de benim de valinin de rızkı. Bu para ya 5 müteahhide “garantili yatırımlar” adı altında dağıtılıyor ya bu paranın yüzde 25'i faiz olarak veriliyor ya da siyaseti dizayn etmek için kullanılıyor. Hiç bunları konuşmuyoruz.

Ne diyorlar: “Bu sorunlar sizin iç meseleniz?” Hayır, bizim iç meselemiz bu ülkedeki yoksulluktur, adaletsizlik, açlıktır, sefalettir; hepimizin iç meselesi, bu ülkenin iç meselesi budur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama partiye darbe yapılacak, Türkiye'nin 1'inci partisinin yönetimi değiştirilecek “Yahu, sizin içinizden birileri şikâyet etti.” denilecek.

Şimdi, 9 milyon üyeniz var. Yarınlarda bunlardan 100'ü çıksa, yönetim değişse, hakkınızda sadece soyut beyanlar verse, Abdulhamit Bey'i daha sonra birileri gözaltına alsın, tutuklasın...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Ağzından yel alsın!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - ...ben de iktidarın adalet bakanı olarak çıkıp “Arkadaşların seni şikâyet etti canım.” desem ne dersin Abdulhamit Bey, ne dersiniz değerli milletvekilleri? “Delil nerede?” dersiniz “Banka kayıtları nerede?” dersiniz “Tapu nerede?” dersiniz “Kamera kayıtları nerede?” dersiniz. Bunların hiçbirisi yok.

Biliyor musunuz, istinaf mahkemesi hâkimlerinden bir hanımefendi “Allah belanızı versin, benim sokağa çıkacak, çocuklarımla yüzüne bakacak hâlim kalmadı.” diyor; bu kadar baskı yapıyor bu

partiye darbe yapmak için. Herkes de biliyor, biz de biliyoruz. Efendim, kafamızı kuma gömmeyelim; bugün benim evim yanıyorsa yarın bu ülkede bina yanar, bugün bana yapıyorsa yarın size yapılır. Tabii ki biliyorum, yıllarımı hukuka, adalete verdim, bu ülkede hâkimleri, savcılarını tanıyorum; ne baskılar yapıldı, kimler aradı, kimler tehdit edildi, kimlere Yargıtay üyeliği teklif edildi. Olmaz, bunun bir bedeli olur; bunu millete ödersiniz, sandıkta ödersiniz, hukukta ödersiniz, günün birinde yargının karşısında ödersiniz. Sizin koltuklarınız için, siyasi ikbaliniz için bu milletin Merkez Bankasındaki dolarını kimsenin satmaya hakkı yok. Madem, şerefli, onurlu bir iş yaptınız, haysiyetli bir iş yaptınız niye dolar sattınız, niye dolar yükseldi, niye borsaya müdahale ettiniz? Çünkü yanlış bir iş yaptınız, bunun altında kalacaksınız. Bunun altında siz kalacaksınız ama benim kırgınlığım size Hocam, kırgınlığım size; siz bir bilim insanısınız, en azından, bazı arkadaşlar gibi, okuduğunuzu anlamayacak bir insan değilsiniz; siz öğrenciler yetiştirdiniz, siz bu ülkeye öğrenciler armağan ettiniz. Bu olayı “Muhalefetin içindeki bir karışıklık.” diyerek nasıl geçiştirebiliriz? Bu hepimizin meselesi. Sizin de başınıza geldi -bir kez daha söylüyorum- suçlu muydu arkadaşlarınız? Odasına, yatak odasına kamera koyanlar suçluydu bence, bunu söyleyebiliyordum. Bugün de yargıya müdahale edildi, bugün demokrasinin altına dinamit konuldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bunu sizin seçmeniniz de AKP'nin seçmeni de bizim seçmenimiz de YENİ YOL'un da DEM'in de çoğunluğu kabul etmiyor; anketler bunu söylüyor. Kendi seçmeninizi utandırınız, bakın, kendi seçmeninizi utandırınız ve hâlâ bazı arkadaşlar çıkmış “Muhalefetin içindeki karışıklık...” Ya, bunu söylemeye insan utanır ya! 1876'dan bugüne kadar hangi partinin kongresinden üç yıl sonra asliye hukuk mahkemesinin 2 sayfalık kararıyla yönetim değişmiş? Ha, sizin sorununuz bizim 1'inci olmamız, iktidara yürümemiz, anketlerde önde olmamız; bunları konuşalım. Teknik olarak yorum yapmanıza saygım var ama maalesef ki kötü ve haksız bir siyasi yorum yapıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - O yüzden, bu bir yanlış, bu yanlışla herkes yanlış demeli, biz seçilenler demeliyiz, biz buna müdahale etmeliyiz. Siyasi partilerin geleceklerini üyeleri, millet belirler; mahkeme kararları, baskı, sipariş usulü, kapalı kapılar arkasında yapılan görüşmeler belirlemez. Burada Cumhuriyet Halk Partisi yönetimine bir darbe yapılmıştır ama her şeye rağmen bu millet bizim arkamızda, bu halk bizim arkamızda; siz yenileceksiniz, yenileceksiniz, yenileceksiniz!

Geliyorum; yine, ilginç bir durum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bitireceğim Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Alkol zararlı, alkol özendirilmemeli, başta siyaset kurumu ve kanunlar buna göre şekillenmeli, doğru. Ama Hidayet, basketbol takımının kaptanı, millî sporcumuz, Efes Pilsen Takımı'nda yetişti ve bu takım dünyada tanınıyorsa, Avrupa'da kupa kaldırıyorsa bir firmanın, bir markanın sponsorluğunda oldu. Şimdi, konserlerde, etkinliklerde birçok konuyu yasaklamak neden? Madem bu kadar vahim gördüğünüz bir konu varsa niye vergi alıyorsunuz? Yani, şişeden daha büyük bir şişe vergi alıyorsunuz, bunu da milyonlara yıkıyorsunuz ama günden güne insanların hem ticaretini hem özgürlüğünü sınırlandırılıyorsunuz. Her şey yasak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, trafik cezalarıyla bir ilgili hüküm geliyor, insanlar arabasının anahtarını bırakıyor; tamponunu, jantını hafif değiştirdiği için arabasını bırakıyor. Muayene yaptırmadığı için -ki muayene kuyrukları var, muayene için insanlar randevu alamıyor- büyük cezalar veriliyor. Aynı bu yasayla işletmeler, bakkallar, tekel bayileri için kaymakama, valiye yetki veriyorsunuz, Tarım Bakanlığından bu yetkiyi alıyorsunuz, herhâlde onlar da size anahtarı teslim edecek. Siz Türkiye'nin anahtarını almak istiyorsunuz. Cezalandırmak, ceza belirlemek böyle bir şey değil. Oturup mantıken bütçenize bakın; en çok vergiyi nereden alıyorsunuz, nasıl alıyorsunuz ve bu sınırı neye göre götürüyorsunuz? Bugün sarayda görev yapan Hidayet yıllarca... Neydi soy ismi onun?

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Türkoğlu.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hidayet Türkoğlu.

Sarayda görev yapan bu kişi hangi takımda oynadı, hangi takımdan maaşını aldı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bitiriyorum Başkanım, son cümlem.

BAŞKAN - Lütfen.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Grup toplantısı yapıyor Ali Mahir.

BAŞKAN - Yani kesmek istemiyorum ama on dört dakika etti.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tamam.

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Efes Pilsen'den aldı. O yüzden sporun gelişmesinde birçok insanın, gençlerin yaptığı konserlerde yapılan sponsorluklar önemli. Bir yasak koyarken dünyaya bakmalıyız. En çok vergiyi nereden aldığınıza bakmalısınız. Eğer ki çok vahimse o zaman bu cezaları getirin, vergiyi de kaldırın, yasakları koyun ama en çok vergiyi alacaksınız, o vergiyle bu halkın üzerine faizleri, 5 şirkete parayı ödeyeceksin, ondan sonra bunu getireceksin; bu, olacak şey değil. Bu konuda bir düzeltme, gündeme, güne uygun, çağa uygun bir yaklaşım istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya.

Buyurun Sayın Kaya.

49.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, geçen sene bugün hayatını kaybeden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e, İsrail'in bölge barışına dönük saldırılarına, Ermenistan'da yapılan seçimlere, 28'inci Dönemin üçüncü çalışma yılına ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin kendi gündemine, YENİ YOL Grubu olarak iktidar partisine yaptıkları çağrıya, asgari ücrete, emeklilere ve memurlara, bugün görüşülecek olan kanun teklifine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin acil çözüm bekleyen sorunlarının her geçen gün yoğunlaştığı bir çalışma haftasına girmiş oluyoruz. Öncelikle bu çalışma haftamızın hayırlara vesile olmasını dileyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Sözlerimin başında da geçen sene bugün elim bir kaza sonucu hayatını kaybeden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı merhum Ferdi Zeyrek'i tekrar anıyor ve Allah'tan rahmet diliyorum. Cumhuriyet Halk Partisi camiasının ve bütün Manisalıların da tekrar başı sağ olsun diyorum.

Özellikle son birkaç gündür tekrar İsrail'in bölge barışına dönük saldırıların yoğunlaştığı bir döneme denk geldik. Bir taraftan Amerika ve İsrail müzakere masasında İran'la bölge barışını konuşurken bir taraftan da İran maalesef müzakere masasında saldırıya uğrayan ülke konumundaki durumunu devam ettiriyor. İsrail'in, Lübnan'ın bu kadar karışık olduğu bir dönemde Lübnan'a dönük saldırılarını devam ettiriyor olması, İran'la arasındaki bu, bölge savaşını sona erdirmeye çabası değil, tam aksine, belki de bütün diplomatik çabalara rağmen İsrail'in bölgesel savaşın devamı noktasında bir irade ortaya koyduğunun bir göstergesidir. Dolayısıyla, başta Türkiye Cumhuriyeti olarak bizler ve diğer ülkelerin İsrail'in bu bölge barışını tehdit eden saldırgan ve yayılmacı emellerine karşı sesini daha fazla yükseltmesi, uluslararası toplumun İsrail'in bu saldırgan tutumlarına karşılık mutlaka ve mutlaka tavrı alması gerektiğini buradan bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Ermenistan seçimleri yapıldı. Buradan bu seçimlerin tekrar Ermenistan halkına hayırlar getirmesini diliyoruz. Tabii, bu seçimlerin de özellikle Türkiye, Ermenistan ve Azerbaycan ilişkilerinin olumlu yönde ilerlemesine katkı sağlayan bir seçim olmasını ve dolayısıyla özellikle Türkiye ve Ermenistan arasındaki sınır kapılarının bir an önce açıldığı, bölgede ilişkilerin normalleştiği bir sürece hizmet etmesini de buradan tekrar diliyorum.

Değerli Başkanım, biz 28'inci Dönemin üçüncü çalışma yılını 1 Temmuz itibarıyla bitirmiş olacağız. Bu Parlamentonun üç yılı geride kaldı, vaktinde yapılacak bir seçim için iki yılımız kaldı ama bu ülkenin ve bu milletin maalesef 28'inci Dönemden bu yana devam eden çok önemli sorunları var ve maalesef Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu sorunlar gündeme gelmiyor, daha ziyade teknik çalışmalar, bürokrasiden, bakanlıklardan gelen teknik konuları burada konuşup durmaya devam ediyoruz. İşte, 1 Temmuz yani iki hafta sonra bu Meclisin tatile girmesi gerekiyor. Hâlâ Meclisin gündeminde hangi konular olduğu maalesef buradaki milletvekilleri tarafından bilinen bir durum değil, dışarıdan ne uygun görülürse ne takdir edilirse Türkiye Büyük Millet Meclisi o kanunları burada görüşecek duruma getirilmeye çalışılıyor. Türkiye Büyük Millet Meclisi Kurtuluş Savaşı'nı yürüten bir Meclistir ve dolayısıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi kendi gündemine her zamankinden daha fazla hâkim olmak durumundadır. “Yargı paketi” diye bir şeyden konuşuyoruz ama maalesef ortada milletvekillerinin üzerinde çalıştığı bir yargı paketinden bahsetmiyoruz. “Terörsüz Türkiye” diye bir gündemimiz var; komisyon raporu var ortada, bütün partilerin ortaklaştığı ortak noktalar var ama “terörsüz Türkiye”yle ilgili güvenlik bürokrasisinin getirdiği ve basına yansıdığı kadarıyla da İmralı'yla müzakere edilen bir kanun tasarısının, daha doğrusu teklifinin milletvekillerinin gündemine gelmesini bekliyoruz. Yine, infaz yasasıyla ilgili toplumda beklentilerin olduğunun farkındayız; çek mağdurlarının mutlaka bir düzenleme yapılmasıyla ilgili sesleri yükseliyor. Emeklilikte adaletle ilgili, kademeli emeklilikle ilgili yine toplumdan talepler var ama maalesef bu sese kulak tıkayan bir Türkiye Büyük Millet Meclisi gerçeğiyle karşı karşıyayız.

Millet, muhalefete kendi sorunlarını gündeme getirme, Meclis çoğunluğu olan iktidara ise bu sorunları kanun teklifi olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine taşıma sorumluluğu verdi. Biz muhalefet partisi olarak, YENİ YOL Grubu olarak üzerimize düşen milletin sorunlarını gündemleştirmeyle ilgili vazifemizi yapıyoruz ama iktidar partisinin bu paketleri Türkiye Büyük Millet Meclisine getirip milletvekilleriyle bu konuları müzakere etmekten, gruplarla bu durumları müzakere etmekten daha ziyade bürokrasinin bu konularla ilgili bir takdirde bulunmasını beklemenin dışında maalesef hiçbir şekilde harekete geçmediğini düşünüyoruz. Dolayısıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak madem

1 Temmuzda bu Meclis tatile girecek ama her sene olduğu gibi bir on beş, yirmi gün daha fazla bu Meclis yine açık kalacak, o zaman bu Meclisin niçin açık kalması gerektiğini buradaki 600'e yakın milletvekilinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - 1 Temmuzdan itibaren bu Meclisin çalışma takvimi uzatılacaksa bunun buradaki milletvekillerinin takdiriyle olması gerekiyor. Yürütme organının ya da bürokrasinin yetişmeyen gündemlerini burada görüşmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma süresini uzatmak demek bürokrasinin, teknokratların ve maalesef yürütme organının güdümünde olan bir Türkiye Büyük Millet Meclisi arzulandığının bir göstergesi olacaktır.

Dolayısıyla biz YENİ YOL Grubu olarak buradan iktidar partisine bir çağrıda bulunuyoruz: 1 Temmuzda bu Meclis kapanacak. Şayet on beş, yirmi gün daha çalışmamız gerekiyorsa en azından bu milletin hangi derdine derman olacak konuları gündeme getirdiklerini bizlerle ve kamuoyuyla paylaşmasını arzu ediyoruz. Yok, onlar da bilmiyorsa onları mazur görecektir durumda değiliz. Dolayısıyla hiç olmazsa biz bürokrasinin, hiç olmazsa biz yürütmenin asla ve asla tahakkümüne girmeyecek bir irade ortaya koyacağımızı buradan bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Asgari ücret sene başında zam gördü ama maalesef asgari ücrete yapılan zammın 4.663 TL'si bu beş aylık süreç içerisinde eriyip gitti. Görüldüğü kadarıyla iktidarın 31 Aralık'a kadar asgari ücretle ilgili herhangi bir düzenleme yapmaya niyetinin olmadığı anlaşılıyor ama bu asgari ücretle bu milletin 31 Aralık'a kadar geçim sorunlarını çözebilme imkânının olmadığını dolayısıyla hep beraber bu asgari ücretle ilgili sorunu ele almamız gerektiğini buradan bir kez daha ifade etmek istiyoruz. Belki sizler şöyle düşünüyor olabilirsiniz: "Canım, nasıl olsa bu sene seçim yok, sandık gelmiyor. Bırak, asgari ücretin ne hâli varsa görsün." diye düşünebilirsiniz ama bizlerin vazifesi Türkiye'nin ekonomik sıkıntı çeken her kesiminin sorununu dile getirmek olduğu gibi asgari ücretlinin sorununu da burada dile getirmek durumundayız.

Bir diğer kesim, emekliler ve memurlar. Bunlara sadece enflasyon oranında ki bu enflasyon da TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranları, ne kadar tartışmalı olduğu hepimizin malumu. Bu oranlarla memur ve emeklilerimizin kazanımlarını, memur ve emeklilerimizin hayat standardındaki erimeyi tolere edemeyeceğimiz ortadadır dolayısıyla bu manada da emekliler ve memurlarımıza seyyanen zammın mutlaka Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından ele alınması gerektiğini düşünüyoruz. Ha, burada da şunu diyebilir iktidar partisi: "Canım, boş verin bunları; nasıl olsa bu sene seçim yok, emeklilere ve memurlara da ekstra bir şey yapmaya gerek yok. Siz muhalefet olarak nasıl olsa seçime doğru bizi sıkıştırırsınız, bir kampanya yürütürsünüz, biz de memur ve emeklilere o zaman vermemiz gerekenin bir kısmını verebiliriz." diye düşünüyor olabilirsiniz ama bu fırsatçı yaklaşımı memur ve emeklilerimizin hak etmediğini buradan bir kez daha ifade etmek istiyoruz. Bu konuları mutlaka ele almamız lazım. Bu, enflasyonla kapanacak bir hayat pahalılığı değil. Bu hususları hep beraber burada ele almamız gerektiğini bir kez daha ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinde Toprak Kanunu'yla ilgili bir düzenlemeyi ortaya koyuyoruz. Özellikle hobi bahçelerine dönük, toplumda yükselen tepkilerin hep beraber farkındayız, hatta iktidar çevrelerinde de bu konuyu çözmek için bir komisyon kurulduğuna dair haberler medyaya yansdı ama herhâlde yine bürokrasi müsaade etmemiş olacak ki bununla ilgili de

bir düzenlemenin Türkiye Büyük Millet Meclisi görüşmeleri sırasında gündeme gelmediğini görüyoruz dolayısıyla bu ve benzeri konularda da bürokrasinin taleplerine değil, milletin taleplerine hep beraber kulak vermemiz gerektiğini ifade ediyoruz.

İktidar partisinden de gelen yasaları noktasına virgülüne dokunmadan buradan geçirme gibi bir kararlılıkla değil, muhalefetle müzakere ederek, bu kanunların aksayan yönlerini düzelterek bir yasama faaliyeti yapmasını bekliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Gaziantep Milletvekili Sayın Abdulhamit Gül'de söz sırası.

Sayın Gül, buyurun.

50.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Büyük Birlik Partisine ve Genel Başkan Mustafa Destici'ye, Sıfır Atık Festivali'ne, Aybuke Yalçın Öğretmenin şehadetinin yıl dönümüne, pazar günü 6 beldede yapılan seçime ve İsrail Dışişleri Bakanına ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi AK PARTİ Grubumuz adına ben de saygıyla selamlıyorum.

Bu hafta sonu kongresini yapan Büyük Birlik Partisine ve yeniden Genel Başkanlığa seçilen Mustafa Destici Genel Başkana başarılar diliyoruz. Büyük Birlik Partisi camiasına ve Türk demokrasisine hayırlı olmasını diliyorum bu kongrenin.

Bu hafta sonu çok önemli bir etkinliğe İstanbul ev sahipliği yaptı. Sıfır Atık Festivali'yle 2017 yılında Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin öncülüğünde başlatılan çok önemli bir çevre bilinci kampanyasına yönelik bir festival vardı. Bu festival hem Türkiye'den hem de Türkiye dışından çok önemli katılımcılarla, 500 binin üzerinde vatandaşımızın katıldığı çok önemli bir etkinlikti. Özellikle emanet adaleti diyeceğimiz, emanet olarak aldığımız bu çevrenin, bu dünyanın bizden sonraki nesillere daha güvenli bir şekilde emanet edilebilmesi çerçevesinde bir farkındalığı ortaya koyan çok önemli bir bilinçlendirme hareketi. Nitekim bu çalışmaların, Sıfır Atık Programı'nın ve bu kampanyanın sonucunda ekonomimize 365 milyar lira katkı sağlanmıştır, 90 milyon ton atık geri kazandırılmıştır, 613 milyon ağacın kesilmesi önlenmiştir. Bu ülkemiz adına, geleceğimiz adına, çevremiz adına çok önemli faaliyetleri için muhterem Emine Erdoğan Hanımefendi'ye, emeği geçen tüm kurumlara teşekkür ediyoruz. Birleşmiş Milletler başta olmak üzere tüm kurumların bu anlamdaki desteği de çok kıymetli; umarız daha güçlü, daha güvenli, daha çevreci bir geleceğe hep beraber ulaşırız.

Bugün, Aybuke Yalçın Öğretmenimizin şehadetinin yıl dönümü. Aybuke Öğretmenimizi, bu milletin evlatlarını eğitim kadrosuna katmak için bu ülkenin evlatlarına sahip çıkan gencecik bir evladımızı hayatının baharında kaybettik; onu rahmetle, minnetle yâd ediyoruz. Bu anlamda şehit Öğretmenimiz Aybuke Yalçın başta olmak üzere tüm şehitlerimizi rahmetle, minnetle yâd ediyoruz; onların emaneti emanetimizdir. Ülkemizi, daha güçlü, daha müreffeh bir Türkiye'yi hep beraber, onların emanetini koruyarak geliştireceğiz ve daha güçlü Türkiye'ye hep beraber ulaştıracacağız.

Bu hafta sonu, pazar günü bir seçim yapıldı. 6 beldede yapılan seçimde AK PARTİ, Cumhuriyet İttifakı çok önemli bir destekle, önemli bir sonuçla karşı karşıya kaldı. 6 beldenin 5'inde AK PARTİ ve Cumhuriyet İttifakı, Milliyetçi Hareket Partisi belediye başkanlığı seçimini kazandı. Ben tüm vatandaşlarımıza canıgönülden çok teşekkür ediyorum. Tokat Almus Bağtaşı, Tokat Reşadiye Yolüstü, Gümüşhane Merkez Tekke, Nevşehir Ürgüp Mustafapaşa ve Tokat Yeşilyurt Kuşçu beldelerinde Cumhuriyet İttifakı kazanmıştır, milletimiz kazanmıştır. Bu sonuçların da ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Milletimiz AK PARTİ'nin, Cumhurbaşkanlığı'nın yaptığını çok iyi biliyor, görüyor ve bu sandık da göstermiştir ki milletimiz yine istikrarın, umudun, kardeşliğin, birliğin adresi olan AK PARTİ'de, Cumhurbaşkanlığı'nda ve milletin adamı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde buluşmuştur. Milletimize çok teşekkür ediyoruz, onların emaneti emanetimizdir; emanetlerine sahip çıkarak yine canla başla çalışmaya, ülkemizi daha güçlü, daha bağımsız, daha müreffeh bir Türkiye'ye doğru ulaştırma hedefini kararlı bir şekilde sürdüreceğiz. Milletimiz eser ve hizmet siyasetini çok iyi görmekte, takdir etmektedir. Bizim polemiklerle, kısır çekişmelerle, kliklerle, hiziplerle değil, bizim bu milletimize sevdıyla, bu milletimize eser ve hizmet üretme yönünde bir aşkımız var, sevdamız var. Biz bu anlamda “Durmak yok, yola devam edeceğiz, hizmete devam edeceğiz, milletimize hizmet edeceğiz.” anlayışıyla yolumuza 2002'den beri nasıl devam ettiyse şimdi de aynı kararlılıkla devam edeceğiz.

Bu millet, tüm dünyada yaşanan küresel sorunları da Türkiye'nin içinde bulunduğu bu güvenli liman olma vasfını da çok iyi görüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Milletimiz bu anlamda Sayın Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu bu vizyonu çok iyi takip ediyor ve her zaman da kısır çekişmeler değil, ülkenin istikrarı için esnafımızın, çiftçimizin, gencimizin, memurumuzun, emeklimizin her zaman yanında olan, elbette “Tüm sorunları çözdük.” diyemeyiz ama mevcut sorunları da çözecek irade AK PARTİ'dir, Cumhurbaşkanlığı'dır. Mevcut sorunları da çözme iradesi bizde mevcuttur. Allah'ın izniyle sorunları da çöze çöze milletimizin yanında olarak Türkiye'yi daha da güçlendirmeye devam edeceğiz. Birliğimiz, yolumuz her daim açık olsun diyorum, milletimize bir kez daha teşekkür ediyorum ve milletimiz bu desteğini sürdürecektir, biz de milletimizin bu emanetine sahip çıkarak, onlara mahcup olmadan tüm gayretimizi ortaya koyacağız. Bu sandık sonuçları da çok kıymetliydi. İnşallah inanıyoruz ki Cumhurbaşkanımızın liderliğinde yine 2028'de de milletimiz “Durmak yok, milletin adamı Recep Tayyip Erdoğan'la yola devam.” diyecek. Daha güçlü hedeflere, Türkiye Yüzyılı hedeflerine kararlı bir şekilde, inanarak, başarıyla inşallah devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kudüs, tam dört yüz yıl boyunca, asırlardır barışın ve adaletin merkezi olmuştur; Osmanlı'nın adalet anlayışıyla her zaman tüm dinlerin, tüm inançların, tüm inanç gruplarının özgürce hayatını, inancını yaşayabildiği bir inanç merkezi olmuştur ve ecdadımız çekildiğinden beri de nasıl bir istikrarsızlık içerisinde olduğunu ve bugün de terör devleti İsrail'in ortaya koyduğu soykırımcı zulmün nasıl bölgeyi ve dünyayı kasıp kavurduğunu bütün insanlık görmekte. Bu coğrafyaların sevinci de, hüznü de, hepsi bizim ortak sevincimizdir, ortak hüznümüzdür. Asırlardır orada hikâyesi olan, oraya adaleti getiren bir tarihin, bir kaderin “Bize ne o coğrafyadan.” deme hakkı yoktur. Elbette o coğrafyalarla bizim kaderdaşlığımız vardır. O coğrafyalarda bizim asırlardır emeğimiz vardır. Bugün, işte tam da bunu ifade etti diye İçişleri Bakanımıza yönelik kabul edilemeyecek ifadeleri, asla kabul edemeyeceğimiz ifadeleri kullanan İsrail Dışişleri Bakanı hem Cumhurbaşkanımıza hem Türkiye Cumhuriyeti'ne hem Bakanımıza kabul edemeyeceğimiz, hadsiz, ahlaksız ve diplomatik nezaketten uzak tüm ifadelerini buradan en sert şekilde kınıyoruz. Gazi Meclisten bu hakaretleri, bu ifadeleri tanımadığımızı, kabul etmediğimizi bir kez daha ifade ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen, devam edin.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Şunu da açıkça ifade ediyoruz ve haykırıyoruz ki: Gazze, Kudüs, Mescid-i Aksa yine özgürlüğüne kavuşacaktır, yine o topraklar adaletin, bütün inançların, bütün dinlerin özgürce ve kardeşçe yaşayabildiği, özgürlüğün, adaletin coğrafyaları olacaktır. Buna hepimiz şahit olacağız, buna öncülük edecek de yine Türkiye Cumhuriyeti'nin kararlı duruşudur, Recep Tayyip Erdoğan'ın kararlı, diplomatik girişimleridir ve bu milletimizin inancıdır, duasıdır diyorum.

Gazze'nin de özgür olacağına, Kudüs'ün de özgür olacağına olan inancımızla Genel Kurulu, aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

Tezkereyi okutuyorum:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı Fuat Oktay ve beraberindeki Dışişleri Komisyonu heyetinin Estonya Parlamentosu Dışişleri Komisyonu Başkanı Marko Mihkelson'un vaki davetlerine icabetle 8-11 Haziran 2026 tarihlerinde Estonya'nın başkenti Tallinn'de gerçekleştirilecek Türkiye, Litvanya, Letonya ve Estonya Parlamentoları Dışişleri Komisyonları Dörtlü Toplantısı'na katılımları hususuna ilişkin tezkeresi (3/1362)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı Sayın Fuat Oktay ve beraberindeki Dışişleri Komisyonu Heyetinin, Estonya Parlamentosu Dışişleri Komisyonu Başkanı Marko Mihkelson'un vaki davetlerine icabetle 8-11 Haziran 2026 tarihlerinde Estonya'nın başkenti Tallinn'de gerçekleştirilecek Türkiye, Litvanya, Letonya ve Estonya Parlamentoları Dışişleri Komisyonları Dörtlü toplantısına katılımları planlanmaktadır.

Toplantıya katılım hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- YENİ YOL Grubunun, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 19 milletvekili tarafından, imar planı değişiklikleri sonucunda ortaya çıkan rant artışlarının boyutunun, bu artışlardan kamunun yeterince pay alıp almadığının, planlama süreçlerinde şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerinin ne ölçüde uygulandığının, mevcut denetim mekanizmalarının etkinliğinin, vatandaşların planlama süreçlerine katılım imkânlarının ve kurumlar arası koordinasyon sorunlarının bütün yönleriyle araştırılması; kamu yararını esas alan, şeffaf, hesap verebilir ve sürdürülebilir bir planlama sisteminin oluşabilmesi için gerekli yasal ve idari tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 9/6/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 9 Haziran 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

9/6/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 9/6/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 19 milletvekili tarafından, imar planı değişiklikleri sonucunda ortaya çıkan rant artışlarının boyutunun, bu artışlardan kamunun yeterince pay alıp almadığının, planlama süreçlerinde şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerinin ne ölçüde uygulandığının, mevcut denetim mekanizmalarının etkinliğinin, vatandaşların planlama süreçlerine katılım imkânlarının ve kurumlar arası koordinasyon sorunlarının bütün yönleriyle araştırılması; kamu yararını esas alan, şeffaf, hesap verebilir ve sürdürülebilir bir planlama sisteminin oluşabilmesi için gerekli yasal ve idari tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 9/6/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 9/6/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere YENİ YOL Partisi Grubu adına Grup Başkanı, Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin Ekmen'de söz sırası.

Sayın Ekmen, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kıymetli milletvekilleri, saygıdeğer Genel Kurul; bugünkü vermiş olduğumuz araştırma önergesiyle şehirlerimizin geleceğini, vatandaşlarımızın yaşam kalitesini ve kamu yönetimine olan güveni doğrudan ilgilendiren hayati bir meseleyi ülkemizin imar ve planlama sistemindeki aksaklıklar üzerine konuşmak üzere bir önerge vermiş bulunuyoruz. Bu önerge sadece hepimizin, çocuklarımızın geleceğini değil, aynı zamanda başta siyasetin finansmanı olmak üzere yüz milyonlarca dolar rant ve kaynak aktarımının bir gecede bir kararla ve kamuoyunun bilgisi dışında nasıl alındığına dair örnekler de içermektedir.

İmar planları sadece teknik birer belge değildir, yapılaşma koşullarını belirleyen alelade evraklar da değildir. İmar planları, bir şehrin geleceğidir; çocuklarımızın yarın kendi mahallelerinde arkadaşlarıyla birlikte oynayıp oynayamayacaklarını, nefes alıp alamayacaklarını belirleyen kentsel adaletin birer çıktısıdır; kamu yararı ile mülkiyet hakkı arasındaki hassas dengenin en görünür hâllerinden biridir. Ancak ne yazık ki bugün Türkiye'de "imar uygulamaları" denildiğinde akla ilk gelen şeffaflıktan uzak süreçler, denetimsizlik ve adrese teslim rant ve kaynak aktarımıdır.

Önergemizin temel dayanaklarından biri planlanma yetkisinin çok başlılığıdır. Sadece bu çalışma nedeniyle arkadaşlarımızın uzunca bir süre çaba göstererek tespit ettiği 10 yetkili kurum söz konusudur; dolayısıyla biz en az 10 yetkili kurumdan bahsedebiliriz. Cumhurbaşkanlığı, Çevre, Şehircilik Bakanlığı, ilgili bazı bakanlıklar, projelere göre TOKİ, Özelleştirme İdaresi, büyükşehir belediyeleri, ilçe belediyeleri, valilikler, il özel idareleri ve OSB yönetimleri gibi 10 farklı kurum bazen birbirinden habersiz ve bazen birbirini hiç bilgilendirmeden imar düzenlemesi yapabilmektedir. Bu çok başlılık kentlerimizde bütüncül bir düzenleme yapılmasını engellemekte, kurumlar arası koordinasyonu

ortadan kaldırmakta ve kararlar arasında ciddi uyumsuzluklar yaratmaktadır. Bu, bir belirsizlik yarattığı gibi kaynakların etkin kullanılamaması ve siyasetin finansmanı ile ilgili tartışmaların göbeğinde olan imar rantlarıyla kaynak aktarımı ve yaratımı tartışmasını da ortaya çıkarmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bir imar düzenlemesinin şüphesiz en temel dayanağı şeffaflık olmalıdır. Bir vatandaş kendi sokağında, mahallesinde, şehrinde ve ilçesinde yapılacak değişikliklerden haberdar olmalı, bu değişikliklerle ilgili süreçlere katılmalı ve neticede itiraz hakkını kullanabilmelidir. Oysa mevcut düzende bırakın vatandaşlarımızı vatandaş adına yetkili sivil toplum örgütleri dahi bu imar değişikliklerini tam anlamıyla takip edememekte ancak ilan aşamasında kısmen yargı yoluna gidebilmektedir. Bu yargı yoluna gitmenin de nasıl bir işlevsizlik ürettiğine az sonra değineceğiz ama neticede gelişme potansiyeli olan bölgelerde başta olmak üzere şehrin belirli yerlerinde parsel bazlı yapılan imar değişiklikleriyle geceden gündüze astronomik, yüz milyon dolarları bulan değişiklikler ve artışlar yaşanmaktadır. Peki, bu artışlar vergilendirilmekte midir? Hayır. Kamu ile müteahhit arasında, mülkiyet sahibi arasında bir gelir paylaşımı söz konusu mudur? Hayır. Bu menfaat kimin lehine çalışmaktadır? İstanbul Beşiktaş Etiler'deki eski Polis Meslek Yüksekokulu arazisinde dikilen sitede arkadaşlar, tam 450 milyon liraya bir daire satılabilmektedir. Bu rant nereden nereye, nasıl sonuç üretmektedir? Kanal İstanbul güzergâhındaki ortaya çıkan ve mantar gibi türeyen yeni imar düzenlemeleri, Atatürk Havalimanı bitişiğindeki arazinin konut ve ticarete açılması, İstanbul Finans Merkezi ve Galataport Projesi'ndeki imar süreçleri, Maslak-Büyükdere hattındaki ayrıcalıklı parsel imtiyazları, yeşil ranta kurban edilen Mecidiyeköy, altyapısız emsal artışlarıyla bir beton hapishanesine dönüştürülen Fikirtepe ve daha onlarca örnek verilebilir ve maalesef bunlarla ilgili hâlâ merkezî bir denetim hâlâ kamusal yarar ile şehrin yararı arasında bir denge tutturulamamaktadır.

Tabii ki bazen meslek kuruluşları dava açıyor ama Ankara TOGO Kuleleri örneğinde olduğu gibi dava bittiğinde bina da bitmiş olacağı için allem ediliyor kallem ediliyor, efendim, yapılan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, lütfen

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - ...yatırım, mevcut durum kamu yararı, vesaire gibi birçok gerekçeyle bir şekilde kitabına uyduruluyor Ankara TOGO Kuleleri'ndeki inşaatın yıkılmaması ya da İstanbul Zeytinburnu'nda Sayın Cumhurbaşkanının "Küstüm artık, konuşmuyorum." dediği 16/9 Projesi'nde olduğu gibi. O proje tıraşlandı mı? Hayır. Ama nasıl bir rant aktarımı söz konusu olduysa kitabına uyduruldu.

Peki, çok kıymetli AK PARTİ'li arkadaşlarımız; Sayın Tayyip Erdoğan'ın, Cumhurbaşkanımızın Belediye Başkanlığı dönemindeki en büyük onurlu mücadelesi neydi? Süzer Plaza değil mi? "Efendim, Boğaz'ın silüeti bozuluyor..." Allah aşkına, bugün Boğaz'ın hangi noktasından bir fotoğraf çekmeye kalksanız Süzer Plaza'nın 3 katı, 4 katı yüksek projelerle karşılaşılıyorsunuz ve bunların tamamı da Çevre, Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılan projeler.

Sözüm çok, sürem az; AK PARTİ'li arkadaşlara, belediye başkanlığından gelen dostlara elinizi vicdanınıza koyun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - ...Türkiye'de şehirlerin yağmalanmasına "Durl!" deyin ve bu araştırma önergesine "evet" oyu verin diyorum, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Hasan Toktaş.

Buyurun Sayın Toktaş. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HASAN TOKTAŞ (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; YENİ YOL Partisinin vermiş olduğu imar planları ve rant odaklı önergeyi öncelikle desteklediğimizi ve önemsedığimizi ifade etmek istiyorum.

Malum, imar planları şehirleşmenin, medeniyetin aslında önemli bir altyapısı. Bu yönüyle baktığımızda da imar planı ve rant ilişkisinin ne denli önemli olduğunu da dikkatlerinize sunmak isterim.

Rant, aslında emek harcamadan gelir elde etmek anlamı taşıyor. Haksız gelir elde etmek hukuken suçtur; mesela, uyuşturucu satmak, işte, hırsızlık yapmak, insan ticareti, kaçakçılık gibi ama emin olun, imar rantı bunlardan hukuken ve ahlaken daha önemli bir suçtur çünkü diğer saydıklarımdaya haksız da olsa bir emek boyutu vardır, imar rantında böyle bir şey söz konusu değildir.

Ben, bir örnek vermek istiyorum; mesela, Bursa’da -bunu Bursa milletvekillerimiz de aslında çok iyi bilirler- “Korupark AVM” diye Mudanya Yolu’nda bir AVM vardır, arkasında da yaklaşık 1.500-2 bin konutun olduğu bir alan vardır. Burası geçmişte yaklaşık 150 bin metrekare BOTAŞ arazisiydi. Burayı BOTAŞ, özelleşince, Bursagaza evrilince devlet ihtiyaç olmadığı için sattı; satabilir yani devletin elinde öyle bir arazinin durmasının... Yani satarak kamuya bir kaynak elde edilmesini çok yanlış bulmuyorum açıkçası ama satılmış olan bu arazi o günün şartlarında 20 milyon TL çünkü bunun üzerine dosya hazırlamıştık biz, 12 milyon dolara tekabül ediyordu. Burada elde edilen imar rantı tam 1 milyar dolardır değerli milletvekilleri; 12 milyon dolar yatıracaksınız ve 1 milyar dolar kazanacaksınız. Uyuşturucu satarsanız, insan ticareti yaparsanız asla böyle bir gelir elde etme imkânınız yoktur ve bu nasıl yapılmıştır? Bu yer satılırken hukuki bir eksiklik yoktur aslında, sadece imar planında yer resmî kurum alanı gözükmektedir. Satıldıktan bir ay sonra büyükşehir belediye meclisinden geçen imar planında ise 250 bin metrekare bir AVM ve 1.500 konut yapılabilecek bir alan hâline dönüştürülmüştür. Bu yönüyle bu önerge gerçekten önemlidir.

Değerli milletvekilleri, 3194 sayılı İmar Kanunu’na göre imar planı yapmaya yetkili kurumlar vardır Türkiye’de. Bu, önemli bir kargaşadır aslında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN TOKTAŞ (Devamla) - Bitireceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) - Bu konuda yetkili olan başta belediyeler, büyükşehir belediyeleri, il özel idareleri; bununla beraber, Çevre, Şehircilik Bakanlığı, Toplu Konut İdaresi, Özelleştirme İdaresi, Kültür ve Turizm Bakanlığı imar planı yapmaya yetkilidir. Bu, büyük bir kargaşaya sebebiyet vermektedir ama esas kargaşa şudur: Örneğin, bir kentte o kentin belediye meclisi var iken, o belediye meclisinde bu imar planı onaylama yetkisi belediye meclisindeyken Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kişiye özel, şahsa ya da kuruma, şirketlere özel, âdetâ o şehre bir hançer saplar gibi imar planları yapılmakta, kişiye özel rantlar sağlanmaktadır. O yönüyle planlama açık, şeffaf, vatandaşın ve belediye meclislerinin bilgisi dâhilinde olmalıdır diyor, heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın İbrahim Akın.

Sayın Akın, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM AKIN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubunun önergesi ülkemizdeki kent hayatı bakımından ve kente katılım bakımından değerli bir önerge ve baştan hemen söyleyeyim ki bu önergeyi destekliyoruz ve önemli buluyoruz.

Şimdi, öncelikle söyleyelim, bu ülkede gerçekten bir yurttaşın kentinin hayatının yani sokağının, mahallesinin ve aynı zamanda ilçesinin ve ilinin nasıl yönetileceği, gelecekte nasıl planlanacağı, yeşil alanın, imarın nasıl olacağı konusunda bakıldığında, en somut katılım hakkı bakımından değerlendirildiğinde önemli olmakla birlikte maalesef ülkemizde katılım hakkı elinden alınmış bir yurttaşlık ilişkisiyle karşı karşıyayız. Çünkü 7554 sayılı Yasa çıktıktan sonra, özellikle 2025 yılında artık büyükşehirlerin bile neredeyse imar yapma hakkı elinden alınmış durumdadır ve bu rejim ve özellikle de şu andaki mevcut iktidardaki bulunan durum maalesef artık yerel yönetimlerin de bütün yetkilerini eline alarak her türlü yetkiyle kendi imarını yapabilir, herhangi bir yerde, herhangi bir şekilde yapabilir durumdadır. Sadece bu mudur? Özellikle son çıkmış olan 2026'daki 2 yasayla beraber bir imzayla, Cumhurbaşkanı imzasıyla kentimizin ve kıyılarımızın çeşitli yerlerinde imar açılmıştır ve bunlar korkunç rant alanıdır. Bakın, son on yılı araştırın isterseniz, bu son on yılda yapılan her türlü planlama, imar planı ve el koymaların, ormansızlaştırmaların hepsinde korkunç bir sermaye piyasası transferi vardır ve bunların hepsinde büyük ölçüde iktidar yandaşları vardır. Dolayısıyla bu ülkenin yer altı ve yer üstü varlıkları hem madencilik bakımından hem kent yönetimi bakımından hem imar bakımından talan edilmektedir ve bu çok açık görülmektedir. Artık bu kadar açık görülmektedir ki kimse kimseyi saklamamaktadır. Örneğin, İstanbul'la ilgili İstanbul Büyükşehirin zamanla yapmış olduğu çalışmalarından dolayı şu anda Cumhurbaşkanı "İstanbul'a ihanet ettik, başka il ve ilçelerimize yapmayalım." diye bir tespit yapmasına rağmen şu anda dünyanın en fazla ihanet edilen kenti İstanbul olmakla beraber, İzmir'de de Ankara'da da çok yaygın bir şekilde özellikle binalarla beraber bu çok yapılmaktadır.

Sayın vekilimiz de söyledi, önergede belirtilen özellikle İstanbul'da yapılan projelerle ilgili ve Atatürk Havalimanı, özellikle Kanal İstanbul Projesi ve İstanbul Beşiktaş'taki, Etiler'deki rant meselesi açık bir şekilde bunun çok somut örneklerinden bir tanesidir. Dolayısıyla şunu söylemek istiyorum: Gelin, bu ülkeyi bu kadar merkeziyetçi... İnsanların kendi hayatına müdahale etmesini sağlayacak, yeşil alanı, doğayı ve aynı zamanda çevreyi koruyacak bir kent hayatının planlanmasına katılmasını engellemeyin. Bir belediyenin varlığını ortadan kaldıran yasal yetkilerle, onların yetkilerini alarak imarlarınızı merkezî olarak yapmayın. Bu yapılan işin hepsi aslına bakarsanız yabancılaştırma, kentin insanının kentine karşı yabancılaştırmasıdır, yurttaşlık hakkını elinden almaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

İBRAHİM AKIN (Devamla) - Biz DEM PARTİ olarak kentin insanının kentin hayatına katılması, söz ve karar sürecine katılması gerektiğini düşünüyoruz; aksi takdirde, insanların yurttaşlık hakkının elinden alınmasının söz konusu olduğunu düşünüyoruz. Ne zaman bu kadar merkeziyetçi bir yapı olmuştur insanlar hem sokağına hem mahallesine hem de kendi iline karşı yabancılaştırmıştır ve dolayısıyla bir yönetim ilişkisi ortadan kaldırılmıştır? Bu kadar kaotik, bu kadar merkeziyetçi ve bu kadar da rantçı bir anlayış biçiminin yapılması mümkün değildir. Biz, özellikle Çevre, Şehircilik ve İklim Bakanlığının yürüttüğü çalışmanın neredeyse inşaat bakanlığı hâline geldiğini düşünüyoruz ve asla çevre, şehircilik ve iklim konusunun kapsam alanına girmeyen çalışmalar yapılması sebebiyle de bu ülkenin böyle yönetilemeyeceğini düşünüyoruz. Bir bakanlığın inşaat yaparken çevreye vermiş olduğu zararı denetleme yetkisi başka bakanlıkta olması gerekirken aynı bakanlıkta toplanmıştır ve bu da pratik olarak yürütülemez hâle gelmiştir.

Bu öneriyi destekliyoruz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Sayın Evrim Karakoz.

Sayın Karakoz, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA EVRİM KARAKOZ (Aydın) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; YENİ YOL Partisi grup önerisi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu ve bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Şüphesiz ki tüm vatandaşlarımız ferah, sağlıklı, dirençli, kaliteli kentlerde yaşamak istemekte ve bunu da hak etmektedir ancak iktidarın pek çok konuda olduğu gibi maalesef bir şehircilik politikası bulunmamaktadır. Kırsaldan kentlere sürmüş ve süregelen göç, nüfus artışı, hiç bitmeyen ekonomik krizler barınma sorununu derinleştirmiş, üzerine de şehircilik ilkelerine uymayan, çevreyi, doğayı ve insan sağlığını ve refahını değil rantı önceleyen ve özellikle deprem gibi afet risklerini azaltmayan, imar affını kazanç kapısı gören bir Hükûmet politikasızlığıyla milletimizin hak ettiği şehirler maalesef oluşamamıştır.

Yirmi dört yıllık AKP iktidarı, ülkemizin deprem ülkesi olduğu gerçeğini görmezden gelen, yeşil alanları ve ormanları, kıyıları, tarım arazilerini imara açan bir zihniyete sahip olduğu gibi Kanal İstanbul, Fikirtepe Projeleri gibi ne çevre ne insan hakkına uygun, şehirciliğin tüm esaslarına aykırı projeler de üretmektedir. Kaldı ki imar planı konusunda yeknesaklığın olmaması, pek çok kurumun bu hakka sahip olması, belediyelerin devreden çıkartılarak başka kurumlar aracılığıyla rantı yüksek projeler yapılması da araştırılması gereken başka bir konudur. Maalesef, siyaseti değil, kamu ve vatandaş yararını öncelemesi gerekirken AKP iktidarı bu konuda da iktidar-muhalefet belediyesi ayrımı yapmaktadır. Özellikle 31 Mart yerel seçimlerinden sonra gördüğümüz ve hepimizin yaşadığı gibi muhalefet belediyelerinin, özellikle de Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin çalışması, üretmesi iktidar tarafından engellenmeye çalışılmaktadır. Bu engel bazen AKP'li belediyelerden tahsil edilmeyen alacakların tahsiline karar verilmesi olarak ortaya çıkmakta, sürekli olarak da Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin yatırımlarının, örneğin kredilerinin, alması gereken haklı izinlerin engellenmesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Cumhuriyet Halk Partili belediyeler soruşturma üzerine soruşturma geçirmekte, normalde 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun kapsamında soruşturulması gereken konular kanun kapsamı dışına bir şekilde çıkartılmakta; delilsiz, dayanaksız, sadece iftiracı beyanlarıyla belediyelere operasyonlar düzenlenmekte, millî iradeye saygı duyulmamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

EVRİM KARAKOZ (Devamla) - Ceza yargısında tutuklama istisnadır ancak konu Cumhuriyet Halk Partili belediyeler olduğunda tutuksuz yargılama istisna hâline getirilmiştir. Lekelenmeme hakkı, masumiyet karinesi, savunma hakkı fiilî olarak ortadan kaldırılmıştır.

Şunu çok açık bir şekilde ifade etmek isteriz ki tüm bu baskı ve engellemelere rağmen Cumhuriyet Halk Partili belediyeler halkçı ve toplumcu belediyeçilik yapmaya devam edecek ve ilk genel seçimde Cumhuriyet Halk Partisini iktidara taşıyacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın İsmail Erdem.

Sayın Erdem, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL ERDEM (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisinin vermiş olduğu Meclis araştırması önergesi üzerine partimiz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi de saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Şehirler medeniyetimizin aynasıdır, milletimizin ortak hafızasıdır ve geleceğe bırakacağımız en kıymetli emanettir. İmar planları da işte bu emaneti şekillendiren en stratejik araçlardır. Bu nedenle imar meselesi günübürlük siyasi tartışmaların değil, teknik bilgi, kurumsal kapasite ve uzun vadeli şehir vizyonunun konusudur.

Elbette ki her sistem gibi imar ve planlama süreçleri de geliştirilmeye, güçlendirilmeye, iyileştirilmeye açıktır. Şeffaflık, denetim ve kamu yararı bizim de vazgeçilmez ilkemizdir. Ancak bugün Meclis araştırma önergesine baktığımızda imar planlarının meselenin teknik zemininden uzaklaştırılarak siyasi tartışmalara açık bir çerçeveye çekildiğini görmekteyiz.

Türkiye’de imar planları, kanun gereği, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, belediyelerimiz ve il özel idareleri tarafından yapılmaktadır ancak bazı kamu kurumlarına da istisnai olarak bu haklar tanınmıştır çünkü hizmetlerin daha hızlı yürütülebilmesi açısından. Planlama süreçleri uzun bir süreçtir yani kısa günde, yirmi dört saatte bir planın yapılma şansı yoktur. Çok sayıda kamu kurumundan, farklı kurumlardan görüşler talep edilmekte ve o görüşler çerçevesinde imar planları hazırlanmaktadır. İmar planları yapıldıktan sonra, yapan kurumlar tarafından, bir aylık bir askı süreci vardır. Bu bir aylık askı sürecinde vatandaşlarımızın itiraz etme hakları vardır. Yine, askıya çıktığı tarihten itibaren yüz yirmi gün içerisinde de yasal olarak idari mahkemelere vatandaşlarımızın itiraz ve dava açma hakları vardır. Ham bir arazinin imara açılmasıyla beraber ister arazi kıymetli olsun ister ucuz olsun her ham arazinin yüzde 45’i kamu yararına kullanılmak üzere belediyelere ve devlet uhdesine geçer. Yani burada imar planları yapılırken biz hiçbir zaman mülkiyete düşmanlık edemeyiz, mülkiyet de bir kutsal haktır. Onun için bir arazi imara açılırken yüzde 45’i kamu yararına kullanılmak üzere kamuya terk edilir, yüzde 55’i vatandaşa bırakılır. Diğer tarafıyla, parsel bazında imar değişikliği yapılırsa, burada da herhangi bir kıymet artışı sağlanırsa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

Buyurun.

İSMAİL ERDEM (Devamla) - En çok kamuoyunda tartışılan konuların başında geliyor. Burada değer artışının yüzde 75’i yine kamuya intikal ettiriliyor; yüzde 25’i Bakanlığa, yüzde 25’i büyükşehir belediyelerine, yüzde 25’i de ilçe belediyesine ancak buradaki değer artışının ancak yüzde 25’i mülkiyet sahibine kalıyor. Yani bunu da istismar etmeye hak sahibi değiliz. Biz mülkiyet düşmanı değiliz, sermaye düşmanı değiliz. Mülkiyet edinme hakkı Cenab-ı Hak tarafından insanlara doğuştan verilen bir haktır, aynı zamanda bir anayasal haktır.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Başkanım, sermaye düşmanı değilsiniz, sermaye dostusunuz!

İSMAİL ERDEM (Devamla) - Biraz önce bir milletvekilimizin bir ifadesi var: İstanbul Boğazı, boğaza öngörünümlü alanlar 1950’lerde, 1960’larda, 1970’lerde, 1980’lerde kirletilmiştir, yeni dönemde herhangi bir yapılaşma imara aykırı olarak yapılmamıştır.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - İstedığınız yerden fotoğraf çekelim.

İSMAİL ERDEM (Devamla) - Yüce Meclisi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Başkanım, kabul çoğunlukta. Öyle son dakika içeri girenleri saymamak lazım Başkanım, ne olduğunu bile bilmiyorlar.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Kâtip Üyeler arasında ihtilaf olduğundan elektronik oylamaya başvuracağım.

Elektronik oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubu'nun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, yurt dışına seyahat etmek isteyen vatandaşların vize başvuru süreçlerinde karşılaştıkları sorunlar; randevu sistemlerine erişimde yaşanan güçlükler; başvuru maliyetlerinin artması, ek hizmet uygulamaları ve vize başvurularının özel hizmet sağlayıcılar aracılığıyla yürütülmesinin ortaya çıkardığı sonuçlar son dönemde kamuoyunda yoğun şekilde tartışıldığından vize başvuru süreçlerinde yaşanan sorunların nedenlerinin, vatandaşlar üzerindeki ekonomik ve sosyal etkilerinin, kamu kurumları ile özel hizmet sağlayıcılar arasındaki ilişkilerin ve mevcut sistemin işleyişinin bütün yönleriyle incelenmesi amacıyla 4/6/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 9 Haziran 2026 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

9/6/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 9/6/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Uğur Poyraz

Antalya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, yurt dışına seyahat etmek isteyen vatandaşlarımızın vize başvuru süreçlerinde karşılaştıkları sorunlar, randevu sistemlerine erişimde yaşanan güçlükler, başvuru maliyetlerinin artması, ek hizmet uygulamaları ve vize başvurularının özel hizmet sağlayıcılar aracılığıyla yürütülmesinin ortaya çıkardığı sonuçlar son dönemde kamuoyunda yoğun şekilde tartışıldığından vize başvuru süreçlerinde yaşanan sorunların nedenlerinin, vatandaşlarımız üzerindeki ekonomik ve sosyal etkilerinin, kamu kurumları ile özel hizmet sağlayıcılar arasındaki ilişkilerin ve mevcut sistemin işleyişinin bütün yönleriyle incelenmesi amacıyla 4/6/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 9/6/2026 Salı günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Sayın Buğra Kavuncu'da söz.

Sayın Kavuncu, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu kürsüde yıllardır hepimizin konuştuğu bir mevzudur bu vize konusu. Vize randevularının reddedilmesine dair hep burada bu problemi gündeme getirdik. Zira ülkelerin itibarının öyle “asrın lideri” vesaire söylemleriyle değil, pasaportunuz ve yurt dışında gördüğünüz itibarla orantılı olduğunu da bas bas bağırдық, haykırdık. Dışişleri Bakanı geldi, bu kürsüde bu problemi gündeme getirdiğimizde birtakım açıklamalar yaptı, “Sıkıntı yok, ilgileniyoruz.” dedi. Biz de hep “Ya, hayır, ilgileniyorsunuz ama vatandaş vize kuyruklarında perişan oluyor, vize almayı bırak, randevusunu dahi alamıyor.” dedik ve nihayetinde bu sıkıntı ortaya çıktı, uluslararası raporlara yansdı. Vize pazarının büyük bir pazar olduğu ve bu pazar içinde yolsuzluklar olduğu, maalesef Türkiye’de de bu rezaletin içine düşüldüğüne dair birtakım iddialar gündeme getirildi. İddia şu: Türkiye’de ve dünyada vize randevu süreçleri büyük bir pazar hâline getirilmiş durumda ve dünyada faaliyet gösteren uluslararası bir firmanın Türkiye operasyonlarında rol oynayan bir yerel firmanın adı burada geçiyor. Bu firma, bu uluslararası firmanın Türkiye’deki şubesi, âdeta bir bayisi gibi hareket ediyor. Bu, öyle bir yerel firma ki, daha önce araç klimaları ve iklimlendirme sektöründe iken, ne hikmetse, bir yanda vize sektörüne geçmiş ve korkunç bir servet, korkunç bir sermaye elde etmiş. Burada önemli olan nokta şu: Bütün bunlar olurken 2019 yılında bir yönetmelik değişikliğiyle Dışişleri Bakanına bu aracı kurumun tespit edilmesi konusunda da olağanüstü yetkiler tanınmış arkadaşlar. Ne hikmetse, büyüyen bu firmanın da işte bazı siyasi dostlukları ve yakınlıkları olduğuna dair de çok ciddi iddialar var. Bakın, bunun peşinin bırakılmaması lazım. Hani muhalefetle ilgili ufacık bir şey bulduğunuzda şafak operasyonlarıyla her türlü algı operasyonunu yapıp üstüne gidiyorsunuz ya, buyurun, samimiyetinizi gösterin, bu iddiaların ortaya çıkması için vermiş olduğumuz araştırma önergesini kabul edin.

Vize... Tabii, itibar konusunda da ayrı bir rezillik var. Az önce Sayın Milletvekilimiz Lütfullah Kayalar’la da konuşuyorduk, bakın, bir milletvekili olarak, bizler de yaşadık, diplomatik pasaportumuz var, başka ülkelere vize almak zorunda kalıyoruz. Bu ülkenin vatandaşları, İngiltere, Amerika elini kolunu sallayarak buraya geliyor. Çin’e vize serbestiyeti tanıdık ama biz Çin’e gideceğimiz zaman milletvekili olsak dahi maalesef vize almak mecburiyetinde bırakılıyor. İşte, bir ülkenin itibarını bunlarla ölçersiniz arkadaşlar.

Vize randevu sistemlerindeki iddia ne? Bu aracı kurum bir bot yazılım sistemi geliştirmiş, büyükelçilik randevuyu çıkarttığı an tamamını kapatıyor yani siz vatandaş olarak randevu alamıyorsunuz, sonra bunları size satıyor, hem de fahiş fiyatlarla satıyor. SMS bilgilendirme, beraberinde kurye hizmeti, belge tarama, “premium” salon kullanımı gibi de ekstra ücretler size “charge” ediliyor.

Olayın bir başka hayati boyutu da var. Tabii, bunu söyleyeceğim ama sizin için bir şey ifade etmeyecek; veri güvenliği. Bakın, bu vizelere biz başvururken bankada ne kadar paramız olduğundan tutun da iş yerimizin adresi, ev adresimize kadar her türlü bilgiyi bu aracı kuruma -büyükkelçiliklere de değil- ne idiği belirsiz bu aracı kurumlara teslim ediyoruz arkadaşlar. 15 yaşındaki çocukların veri çaldığı bir ülkede, sahte diplomayla baraj yapan bir mühendisin olduğu bir ülkede tabii bunun sizin için hiçbir anlam ifade etmediğine adım gibi eminim.

Peki, bir denetim yapılıyor mu? Hiçbir denetim de yok. Hizmet bedelleri, sigorta giderleri ve diğer başvuru masrafları dikkate alındığında cebimizden toplam ne kadar para çıkmış biliyor musunuz? 27 milyar Türk lirası yani 500 milyon dolar. Vize başvurusunda bulunup vize alamayan vatandaşlarımızın bu aracı kurumlara bıraktığı paranın bedeli bu. Vize alanları da eklediğiniz zaman 750 milyon dolarlık bir rakamdan bahsediyoruz.

Şimdi, Ticaret Bakanlığı bir soruşturma başlatmış. Sorarım size: Ya, aklınız neredeydi? Bugüne kadar “Ya, şunları bir denetleyelim, burada ne oluyor?” hiç mi demediniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Keşke deseydiniz, biz de bu araştırma önergesini vermek zorunda kalmazdık.

Peki, ne oldu? Bu haberi yapan yayınlara yayın erişim yasağı getirdiniz. Demek ki bir şeyden endişe ediyorsunuz. Yani bu bilgilerin vatandaşlara verilmesinin ne zararı var? Bir güvenlik problemi, kamu güvenliği, kamu düzeni gibi bir gerekçeyle bu haberlere erişim engeli getirdiniz. Ya, madem böyle bir erişim engeli getirip bu kadar şaibeli bir konunun tartışılmasını engelliyorsunuz, bu yüce Mecliste bir güvenlik problemi olduğuna dair tereddüdünüz var mı? O zaman, yüreğiniz yetiyorsa kaldırıncı ellerinizi, bu araştırma önergemizi kabul edin; hiç kimse de huzursuz olmasın, kamu düzeni de bozulmasın, bu Gazi Meclis çatısı altında, güven içinde biz buradaki vurgunu, yolsuzluğu hep beraber konuşalım diyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ.

Sayın Özdağ, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum ve şimdiden hemen deklare ediyorum: İYİ Partinin grup önerisini destekliyoruz.

Değerli AK PARTİ’li üyeler, değerli milletvekilleri; büyük bir soygunla karşı karşıyayız, büyük bir nüfus ticaretiyle karşı karşıyayız. Şimdi, Türkiye’de Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ilan edilirken paramız çok değerli olacaktı, pasaportumuz kıymetli olacak ve her ülkeye çok rahat bir şekilde vizesiz gidecektik. Ama bir baktık ki hiçbir ülkeye vizesiz gidemiyoruz, Avrupa Birliği ülkelerinin hiçbirine gidemiyoruz; Benelüks’e gidemiyoruz, Amerika’ya gidemiyoruz, Kanada’ya gidemiyoruz, Japonya’ya gidemiyoruz, Avustralya’ya gidemiyoruz; gidebildiğimiz ülkeler belli ülkeler ve şimdi buralarla ilgili vize şirketleri söz konusu değerli arkadaşlar. Bu şirketler Ankara merkezli şirketler ve bunların hemen hemen her ülkede ofisleri var. Önce şahıslar buralara müracaat ediyorlar ve buralara müracaat ettikten sonra belli bir dolar karşılığı, euro karşılığı vize müracaatında bulunuyorsunuz; eğer vizeniz çıkmamışsa o para da gidiyor, eğer vizeniz çıkmışsa o zaman gidebiliyorsunuz.

Peki, bu şirketler kimlere ait, hiç düşünüyor musunuz? Gelin, araştıralım arkadaşlar. Bu şirketler Adalet ve Kalkınma Partisinin bazı milletvekilleriyle, bazı bakanlarıyla, eski-yeni milletvekilleriyle ve bakanlarıyla ilişkileri olan şirketler; bu kadar açık söylüyorum, bunu bütün Türkiye duysun, bütün dünya duysun. Hani “arınma” diyorsunuz ya, “Yolsuzluklara karşı mücadele veriyoruz. Belediyelerde hırsızlıklar oluyor, belediyelerde yolsuzluklar oluyor; yargı bunların üzerine gidiyor.” diyorsunuz ya, gelin, hep beraber bunun üzerine gidelim. Eğer Müslümansak gidelim, eğer devlet adamıysak gidelim, eğer sade bir vatandaşsak, sade bir insansak gidelim. Niye birileri gelsin de haksız yere vize sahibi olsun, hak edenler de paraları yoksa gidemesinler o ülkelere veya Türkiye’ye gelemesinler? Neden bunu yapmayalım arkadaşlar? Gelin, bu haksızlıklara karşı meydan okuyalım.

Ben sizlere Hilful Fudul’u hatırlatacağım. Bilirsiniz siz, İslami terminolojiyi çok iyi bilirsiniz. Hilful Fudul neydi? Faziletli Cemiyetiydi; fazıllar, erdemliler cemiyetiydi. Ne diyorlardı? Peygamberden önce gelmişti bunlar. Neredeydiler? Mekke ve Medine’deydiler. Ne yapıyorlardı? Kim haksızlık yapıyorsa o haksızlığın üzerine gidiyorlar, kim haklıysa o hakkı tutuyorlar; haksıza “Bir dakika, haksızsın.” diyor, haklıya da hakkını teslim etmek için ölümü bile göze alıyorlardı. Hazreti

Muhammed'e peygamberlik geldikten sonra kendisine sordular "Efendim, Hilful Fudul, bu Erdemliler Hareketiyle ilgili, Faziletli Cemiyetiyle ilgili kararınız nedir?" "Eğer onların döneminde yaşasaydım onlara üye olurdum." diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Gelin, şimdi, faziletli, erdemliler hareketi olarak yola çıkmıştınız, bu şirketlerin kimlere ait olduğunu bulalım. Niye böyle şirketlere ihtiyacımız var?

Ben buradan Hakan Fidan'a da sesleniyorum, Dışişleri Bakanına: Burada bir kanun çıkarttık. Neydi bu kanun? Vakıflar yani Dışişleri Bakanlığına bağlı bir vakıf kurulsun. Bu vakıfla beraber bu gelirler -bu vakıfla- Dışişleri Bakanlığında harcansın, Dışişleri Bakanlığındaki insanlar eğitilsin bununla ilgili. Gerçi eksik vardı, Dışişleri Bakanlığını Kültür ve Turizm Bakanlığının, Vakıflar Genel Müdürlüğünün müfettişleri inceleyeceklerdi.

Değerli arkadaşlar, gelin, şimdi, Hakan Fidan'a da bu soruyu soralım: Siz bu şirketlerin bütün çalışmalarını kendi vakfınıza mündemiç hâle getirdiniz mi? Getirmediniz, hâlâ bu şirketler çalışıyorlar, bu şirketler haksız kazanç elde ediyorlar, hak etmeyenlere vize veriyorlar, hak edenlere vize vermiyorlar yani bir Avrupa ülkesinin çalıştığı gibi çalışmıyorlar, bunlar ahab çavuş ilişkileri içerisinde çalışıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - O nedenle ben diyorum ki İYİ Partinin bu önergesi çok önemli bir önerge, değerli arkadaşlar, araştırma önergesidir. Burada bir karaborsa vardır, burada bir haksızlık vardır, burada bir suistimal vardır, burada vatandaş soyulmuş, soygun vardır, hırsızlık vardır ve de devletin çeşitli kanunlarından istifade ederek, bu kanunları dolanarak haksız para kazanmak vardır. Hani siz diyorsunuz ya "Biz bazı belediyelerin üzerine gidiyoruz." diye, bakın, bizler açık ve net söylüyoruz, bunları biliyoruz. Ben milletvekili olarak söylüyorum, bunları biliyoruz, kimlere ait olduğunu da biliyoruz bunların, hangi milletvekilinin, hangi bakanın, hangi komisyon başkanının bu şirketlerle ortaklıkları var, biliyoruz. Onun için gelin araştırma önergesi verelim...

BAŞKAN - Sayın Özdağ, teşekkürler...

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - ...sizler de içindeki kişileri temizleyin ve gereğini yapın arkadaşlar.

O nedenle, ben bu araştırma önergesinin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Burada sadece milyon dolarlar değil, milyarlar dönüyor...

BAŞKAN - Sayın Özdağ, teşekkürler...

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - ...milyarlık paralar var. Bu paralar yetimin parası, bu paralar 86 milyon parası, bu paralar aynı zamanda Türkiye'ye gelip çalışmak isteyenlerin paraları.

Bir de...

BAŞKAN - Sayın Özdağ, son kez teşekkürler...

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Özür dilerim, duymadım efendim, kusura bakmayın; bir yerde satışa diye duydum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL, CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Osman Cengiz Çandar.

Sayın Çandar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, söz konusu araştırma önergesi oldukça dikkatli ve nazik bir dille yazılmış. Bir yerinde diyor ki: “Kamu kurumları ile özel hizmet sağlayıcıları arasındaki ilişkilerin ve mevcut sistemin işleyişinin bütün yönleriyle araştırılması.”

Şimdi, söz konusu olan, -az önce de sözü edildi- “vize imparatorluğu” konulu o yayın yasağı gelmiş olan yayında “Dışişleri Teşkilatını Güçlendirme Vakfı e-vize şirketi kurdu.” diye bir başlık var yayın yasağı gelen araştırma içinde.

Şimdi, Dışişleri Teşkilatını Güçlendirme Vakfı Kanunu’ndan -ki 15 Haziran 2024 tarihinde çıktı- on beş gün önce kanun teklifi münasebetiyle ben söz almıştım, 29 Mayıs 2024 tarihinde, aşağı yukarı iki yıl önce. Bakın, bir ibareyi aynen size okuyorum: “Teklifin -ki kanunlaştı- 6’ncı maddesini okumak Dışişlerinin nasıl bir ticarethane hâline çevrilmek istendiğini ortaya koyuyor. 6’ncı maddesinin (ğ) bendini okuyorum: ‘Vize aracılık hizmet gelirlerinden genel bütçeye aktarılacak pay düşüldükten sonra kalan kısmından Vakfa aktarılacak tutarlar.’ diye bir ibare var, burası bu kanun teklifinin püf noktası. Son günlerde sayısı 5’e çıkan, 5 Dışişleri Bakan Yardımcısı var; bunlardan 3’ü kariyer diplomatı değil. Kariyer diplomatı olmayan bu Dışişleri Bakan Yardımcılarından birinin vize şirketiyle ilişkisi biliniyor. Nereden biliniyor? Bütün Dışişleri Bakanlığı mensupları bunu biliyor. Biz nereden biliyoruz? Dışişleri mensupları bize bunu bildirdiği için biliyoruz.”

Ben bu sözleri söylerken kastettiğim kişi şu sıralarda burada oturuyordu. O kişi aradan iki ay geçtikten sonra Türkiye’nin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Büyükelçisi olarak atandı. Aradan altı ay geçmedi, aynı kişi görevden alındı, geri çağırıldı. Niye? Kıbrıs’ta mafya olarak adı çıkan kumarhane sahibi ve öldürülmüş olan Halil Falyalı isimli kişiyle ticari ilişkileri bulunduğunu ve bir şirket kurduğu için. Şimdi, bu vize sistemi buralara kadar ulaşan kirlî, karanlık, soygun ve vurgunculuk sistemi.

Şimdi, buradan, bu işlerin gizli kalması sonsuza kadar mümkün olmadığı için ortaya çıkarıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - Tamamlıyorum Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - Ortaya çıkarılan bu sistem çok yakın tarihte Dışişleri Teşkilatını Güçlendirme Vakfının e-vize şirketi kurduğuna dair bilgileri içeren bir yazı dizisiyle ortaya konuldu, Canan Coşkun imzasıyla, bir gazetecinin çalışmasıyla “Kısa Dalga” adlı internet sitesinde yayınlanmaya başlandı ve yayın yasağı geldi. Niye? Çirkin gerçekler ortaya çıktı. Gerekçe ne? Az önce de söylendi, kamu düzenini korumak. Yani vurgun, kamu düzenini korumaya girmiyor, vurgunu ortaya çıkarmak kamu düzenini korumak hâline geliyor. Ama işte, şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisi bu konuyu görüşmeye başlıyor; bunu nasıl engelleyeceksiniz? Kamu düzenini tehdit eden bir görüşme yapıyor olacağız.

Dolayısıyla bu araştırma önergesini kabul edelim ve bu araştırma komisyonu kurulup çalışmalarına başlasın.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Servet Mullaoğlu.

Sayın Mullaoğlu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SERVET MULLAOĞLU (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ PARTİ Grubunun grup önerisi üzerinde söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, insanoğlu içgüdüsel olarak iyi yaşamak ister. Doğuda bulunan annenin de Kuzey Afrika'da bulunan annenin de batıdaki annenin de tek bir derdi vardır: Çocuğunun güvenli bir şekilde iyi yetişmesini, iyi bir hayat sürmesini arzular. İşte insanlar Orta Doğu'dan Doğu Akdeniz'de ölümü göze alarak maalesef Avrupa'ya göç etmektedir. Avrupa'ya neden göç etmektedir? Çünkü ülkelerinde demokrasi yoktur, çünkü ülkelerinde hukuk yoktur, çünkü ülkelerinde istediği kadar iyi üniversiteleri bitirsin iş bulma imkânı yoktur, çünkü kendi ülkesinin siyasal sistemi ona yaşam hakkı vermemektedir. Bu nedenle, Doğu Akdeniz'de boğulmayı göze alarak bir umut için içgüdüsel olarak iyi bir hayata doğru yolculuk etmektedir ve vizesiz. Maalesef siz de Türkiye'yi neredeyse aynı noktaya getirdiniz. Bugün, öğrencilerimiz burs kazanıyor ama vize alamıyor, Avrupa kapılarında bekliyor; iş insanlarımız çok güzel anlaşmalar yapıyor, sözleşmeyi imzalamak için Avrupa'ya gidecek, vize alamıyor. Dolayısıyla insanlarımızı çok mağdur etmektesiniz. Burada, aslında sorun vize alamayan vatandaşlarımız değil, Hükümetin yanlış politikalarıdır. Şimdi, eğer ülkede demokrasi yoksa, adalet yoksa ne ekonomi düzelir ne de Türkiye'nin itibarı yükselir.

Sizler, yakın zamanda olduğu için, maalesef... Çok iyi hukukçular var, Sayın Abdulhamit Bey çok takdir ettiğimiz bir Bakanlık dönemi geçirdi, Derya Hanım çok güvendiğimiz iyi bir hukukçu. Dünyadaki hiçbir namuslu hukukçu butlan kararını izah edemez. Böyle bir kararı muhalefete yapmanız bir darbedir arkadaşlar, yeni nesil bir darbedir. 28 Şubat sürecinde hepimizin karşı çıktığı darbeye “postmodern darbe” denildi. Ben ise bu darbeye yeni bir isim koyacağım. Kübizm 20'nci yüzyılda çıkan bir sanat akımıdır, aynı Picasso'nun Guernica'sındaki gibi farklı perspektifleri aynı resimde bulabilirsiniz, bir nesnenin ön yüzünü yan taraftan, ön taraftan bulabilirsiniz. İşte, aynı resimde iktidar var, yargı kolları var ve iş birlikçiler var; dolayısıyla, bu yapılan darbe “postkübik” bir darbedir ve buna şiddetle karşıyız. Eğer siz bunu meşrulaştırırsanız, “Elimizde yargı var.” dersanız, o zaman seçim hukuku ne olacak? Sandıklar tehlikeye düşer arkadaşlar. Demokrasiyi korumak benim olduğu kadar burada sandalyelerinde oturan milletvekillerinin de namus borcudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım.

Buyurun.

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) - Biz niye darbeye karşıyız? Çünkü millet bizi seçmiş, millî iradeyi temsil ediyoruz. Eğer güç bende ise koltuğu kaybetmemek için rakip gördüğüm kişiyi hapse atarsam, rakip gördüğüm partiden sandığı kaçırırsam, onu alaşağı edersem bu tek kelimeyle darbedir ve buna karşı çıkmak zorundayız.

Bakin, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Eichmann davası var. Bu Eichmann davasında, Nazi subayı olan birisi 1960'ta yakalanır ve “Hannah Arendt” diye bir siyasal kuramcı davayı izler. Bir canavar görmesi gerektiğini düşünür ancak bakar ki sıradan bir insan ve şunun farkına varır, şu kuram meydana gelir: Kötülüğün sıradanlığı, kötülüğün yer değiştirmesi.

Şimdi, siz kendinize göre iyi bir amaç için bunlara sessiz kalırsanız aslında kötülüğün sıradanlaştırıyorsunuz ve bu ülkeye kötülük ediyorsunuz. Bugün ses çıkarmayacaksanız ne zaman çıkaracaksınız?

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Oğuz Üçüncü.

Sayın Üçüncü, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OĞUZ ÜÇÜNCÜ (İstanbul) - Saygıdeğer Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; İYİ Parti önergesi hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Her şeyden önce vize konusuyla alakalı Ticaret Bakanlığımızın kamuoyuyla paylaştığı bilgiyi burada tekrar hatırlatmakta fayda görüyorum: CİMER ve e-devlet üzerinden Bakanlığımıza ulaşan şikâyetlerden hareketle, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 61'inci ve 62'nci maddelerinde aldatıcı reklam ve haksız ticari uygulamalar kapsamında 7 farklı aracı şirket hakkında incelemeler devam etmektedir ve hiç kimsenin şüphesi olmasın yasalarımıza uymayan kim varsa, kim vatandaşlarımıza haksız kazanç sağlamak için eziyet etmişse, daha önce de olduğu gibi kesinlikle bu sefer de hak ettiği cezayı alacaktır.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; “rekor düzeyde” üst başlığıyla tabir edilen başta Schengen ülkelerine yapılan vize başvuruları, bir yandan AK PARTİ hükümetleri olarak geniş halk kitlelerinin mobilitesini artırdığımıza işaret ederken öbür yandan da kolaylaştırmak ve hızlandırmak gibi palyatif çözümler yerine, özellikle Avrupa Birliğindeki muhataplarımızla vize serbestisi meselesinin söz verildiği gibi nihai olarak çözmemiz gerektiğini de sorumluluk olarak ortaya koyuyor. Dolayısıyla Arnavutluk için, Bosna için, Kosova için, Karadağ için, Makedonya için, Sırbistan için mümkün olan, Avrupa'nın güvenlik mimarisinin vazgeçilmezi, demografik, ekonomik ve inovasyon gücü itibarıyla Avrupa'nın en dinamik ülkesi olan Türkiye'miz için de artık mümkün kılınmalı.

Dolayısıyla konuya en köklü çözümün bu olduğuna inanıyor ve var olan sıkıntıları zaten yakından takip ettiğimizi de bildiğimiz, ortaya koyduğumuz için önergeye ret oyu kullanacağımızı burada bildiriyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına verilen bir öneri vardır, öneriyi okutup işleme alacağı ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve arkadaşları tarafından, 7 Ekim 2014 tarihinde Mardin'in Dargeçit ilçesinde 2 kişinin katledilmesiyle sonuçlanan cinayetlerin araştırılması amacıyla 21/5/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 9 Haziran 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

9/6/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 9/6/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars

Grup Başkan Vekili

Öneri:

21 Mayıs 2026 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve arkadaşları tarafından (18176 grup numaralı) 7 Ekim 2014 tarihinde Mardin'in Dargeçit ilçesinde 2 kişinin katledilmesiyle sonuçlanan cinayetlerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 9/6/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Serhat Eren.

Buyurun Sayın Eren. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SERHAT EREN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bazı davalar vardır yalnızca sanıkları değil, adalet duygusunu aşındıran karanlığı da ortaya çıkarır; Bilal Gezer ve Sinan Toprak dosyası da böyle karanlık bir dosyadır. Adalet Bakanlığı geçtiğimiz günlerde “Toplum vicdanında iz bırakan her olay alanımızdadır.” dedi. Peki, on iki yıl boyunca sessiz bırakılan bu dava toplumun vicdanında iz bırakmıyor mu? Bilal Gezer ve Sinan Toprak 6-8 Ekim tarihlerinde yaşanan Kobani protestolarında Mardin Dargeçit’te katledildiler. Aradan on iki yıl geçti, dün görülen davada yargılanan sanıkların 5’i de beraat etti. Aslında “Yargılandılar.” demek doğru değil, on iki yıl boyunca ellerini kollarını sallaya sallaya toplumun içerisinde dolaştılar. Bu dosyada yalnızca hakikat geciktirilmedi. Delillerin peşine düşülmesi gereken her aşamada ihmaller, eksiklikler ve cezasızlık duvarı karşımıza çıktı. Silahlar çamaşır makinelerinde ve çöp kutularında bulundu. Hatta sanıklardan biri arama esnasında “Çocuğumu okula götürüyorum.” diye iş yerine gidiyor ve iş yerindeki silahını saklamaya çalışırken, oradan çıkarmaya çalışırken suçüstü yakalanıyor. Yine, cinayet esnasında ve cinayet sonrasında HTS kayıtları 5 sanığın arasındaki telefon trafiğini çok açık bir şekilde ortaya koyuyor. Tanıkların ifadelerine göre, sokak ortasında uzun namlulu silahlarla dolaşan ve “Sırada kim var, kimi gebermeyim?” diyen sanıkların hiçbiri gözaltına alınmıyor, gözaltına alınanlar da çok rahat bir şekilde serbest bırakılıyor. Daha vahim olanı, TEM Şube polislerinden biri cinayet esnasında ve cinayet sonrasında bu sanıklarla çok yoğun bir telefon trafiği yaşıyor. Yine, daha vahim olaylardan biri, bir TEM Şube Müdürü delillerin saklandığı iddia edilen derneğe baskın yapılmadan önce sanıklara haber veriyor, dernek yöneticilerine haber veriyor. Sanıkların yurt içi ve yurt içi bağlantıları hiçbir şekilde araştırılmıyor. Yine, bütün bunlar, bütün bu deliller ortadayken mahkeme bu delilleri araştırma gereği bile duymuyor. Olayı aydınlatacak kamera ve görüntülere müdahale ediliyor. Bu görüntülere yapılan müdahalelerin ortaya çıkarılması konusunda avukatlar ısrarla talepte bulunuyorlar ama mahkeme bunu da değerlendirmiyor. Mahkemenin keşif yapması konusunda çok yoğun talepler oluyor ama mahkeme bu keşif taleplerini reddediyor. Avukatlar ve aileleri uzun yıllar boyunca kendi imkânlarıyla bu delilleri toplamaya çalışıyorlar. Son durumda, bu dosyada savcı son duruşmada sanıkların cezalandırılmasını ve tutuklanmasını talep ediyor ama maalesef, mahkeme bunların beraatine karar veriyor. On iki yılın sonunda geriye kalan sadece 2 gencin mezarı değil, adaletle duyulan güvenin tamamen kaybolduğu bir tablo oldu.

Değerli milletvekilleri, bir tarafta Kobani protestoları sırasında iktidarın gölgesine sığınarak suç işleyip beraat edenler var, diğer tarafta ise beraati beklerken gençliğini cezaevinde tüketen adı gibi mazlumlar var. Mazlum İçli, Kobani protestoları gerekçesiyle gözaltına alındı, iddia makamı beraatini talep etti ama mahkeme cezalandırılmasına karar verdi. Mazlum İçli, olayın yaşandığı esnada Diyarbakır’ın 140 kilometre ötesindeki bir düğünde ve aslında benim de davetli olduğum ama gidemediğim o düğünde müzisyenlik yaptığı hâlde ve müzisyenlik yaptığı video kayıtlarında, görüntülerde olmasına rağmen maalesef bir kurban gerekiyordu ve Mazlum İçli cezalandırıldı.

Yine, Hasan Uyanık var, olay yerine 7 kilometre uzakta olmasına rağmen on iki yıldır cezaevinde.

Öte yandan yine Kobani olayları gerekçe gösterilerek Sayın Selahattin Demirtaş, Sayın Figen Yüksekdağ ve birçok arkadaşımız yıllardır cezaevindeler. Buradan Adalet Bakanlığına sesleniyorum: Yargıyı bir kesim için zırha, bir kesim için ise kılıca dönüştürmekten vazgeçin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin lütfen.

SERHAT EREN (Devamla) - Hakikatin üzerini örterek toplumsal barışı inşa edemezsiniz. Bir kesim için kalkan olan, diğer kesim için prangaya dönüşen bir yargıyla ne toplumsal barış kurulabilir ne de ortak bir gelecek inşa edilebilir. Adalet duygusu aşındıkça kaybeden yalnızca mağdurlar değil toplumun bizatihi kendisidir çünkü ayarıyla oynanmış teraziler hüküm dağıtabilir ama asla adalet dağıtamazlar.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

Sayın Çalışkan, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; adalet mülkün temelidir. Ülkemizin en büyük sorunu adalettir. Yargı iktidarın gölgesindedir, her fırsatta da “Ülke hukuk ülkesidir.” demekten geri durmamaktadırlar. Bugün cezaevleri hıncahınc dolu. Sokaklar çeteler tarafından teslim alınmış durumda. Her yaşta cinayetler, intiharlar, akla gelebilecek illegal her türlü şiddet var. Aslında burada yapılan bu cezasızlık algısı esas itibarıyla insanları suça teşvik ediyor. Bunun sonucunda ne oluyor? İnsanımız, devlete güvenini yitiriyor; sermaye, güven olmayan hukuksuz bir yere gelmekten ürüyor; kamu suçluya cezasını vermediği için vatandaş da kendi imkânlarıyla sorununa çözüm arıyor. Dolayısıyla, bugün ülkemizin temel sorunu, ne yazık ki adaletin birilerinin elinde silah gibi kullanılmasıdır. Bugün sadece suç işleyen vatandaşlar ya da mağdur olan vatandaşlar cezadan muzdarip değil aynı zamanda ne yazık ki kamu otoritesinin de hukuk tanımadığı bir dönemdeyiz. İşte kenarda bekleyen yasa diyor ki: “Mahkeme kararı olsa bile, beraat olsa bile görevine dönemez.” Niye? Çünkü arkadaşların aldığı kurallar kanunun, mahkemelerin de üstünde. İşte böyle olduğu için de görevini yapan birisi kahraman çıkarılmaya çalışılıyor. On yıl önce işlenmiş bir cinayet... Esas sorulması gereken “Bugüne kadar kim bunu örtbas etti, kimler bundan dolayı sorumlu?” sorusunu sormak yerine yeni sahte kahramanlar ne yazık ki üretiliyor.

Değerli milletvekilleri, geciken adalet adalet değildir. “Tweet” mesajı atarak adalet yerine gelmez, devasa adalet sarayları yaparak da ülkede adalet tesis edilmez. Ne yazık ki her yeni düzenleme yeni mağdur kitleleri ortaya çıkarıyor.

Şimdi gündemde bir yargı paketi var. Eminiz ki Meclisin kapanacağı günü bekliyorsunuz çünkü kimse tartışmasın, içerisinde ne var konuşulmasın, oldubittiye gelsin. İşte TCK 158 mağdurları, Covid mağdurları, KHK’liler; hepsi bu ülkede adalet bekliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çalışkan.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Ne yazık ki ülkede adalet tesis edilmiyor. Onun için de bugün getirilen önergeden bağımsız olarak düşündüğümüzde, bilmeliyiz ki bu ülkede adalet herkese lazımdır. “Terör örgütü” tanımlaması yandaş ya da karşıt diye hiçbir şekilde ayırım gözetmez; terör terördür, medeniyetimiz de inancımız da kanunlarımız da terörün karşısındadır. Onun için de kamuya düşen görev, adaleti tesis etmek için mücadele etmektir.

Evet, bugün “Bana yarayacağı için silah olarak hukuku kullanırım.” dersiniz gün gelir, o silah başkasının eline geçer; o silah, elinde silah olarak kullananları mağdur eder, yok eder. Bu açıdan da adaletle ilgili bütün düzenlemelerin çok acil bir şekilde gündeme getirilmesi gerekir. Hiçbir konuda şuna yarar mı, buna zarar mı diye bakmak bu ülkeye fayda getirmez. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)**B) ÇEŞİTLİ İŞLER**

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Muğla'dan gelen konuklara "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Muğla'dan bir grup konuğumuz Meclisimizi ziyaret ediyorlar; kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

VI.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve arkadaşları tarafından, 7 Ekim 2014 tarihinde Mardin'in Dargeçit ilçesinde 2 kişinin katledilmesiyle sonuçlanan cinayetlerin araştırılması amacıyla 21/5/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 9 Haziran 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Hakan Şeref Olgun.

Sayın Olgun, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hukuk devleti yalnızca Anayasa'nın lafzında yaşayan soyut bir kavram değildir. Bu güvencenin özü şudur: Suç işleyen kim olursa olsun, taşıdığı resmî ünvanı ne denli yüksek olursa olsun; tespit edilecek, soruşturulacak ve hesap verecektir. Ne valilik koltuğu ne kaymakamlık mührü ne devlet nişanı ne de Cumhurbaşkanlığı ödülü bir faili hukuki sorumluluktan azade kılamaz.

Bugün 2 ismi anıyoruz: Gülistan Doku ve Rabia Naz Vatan; birisi üniversite öğrencisi, diğeri 11 yaşında bir çocuk; ikisi de bu devletin koruması altında hayatını kaybetti, ikisinin dosyası da örtbas girişimleriyle gölgelenmişti. Dönemin Tunceli Valisi Tuncay Sonel, suç delillerini yok etme, resmî belgeyi imha etme ve bilişim sistemlerine usulsüz müdahale suçlamalarıyla tutuklanmıştır. Bunlar, iddia değil savcılığın kuvvetli suç şüphesiyle mahkemeye taşıdığı hukuki gerçeklerdir. Gülistan Doku'nun sim kartı bu Vali tarafından aileden aldırılmış, ihraç edilmiş bir siber ajana teslim edilmiştir. Sonel'in oğlu, koruması ve ücretli siber bir çete bu örtbas operasyonunun halkalarıdır. Gözaltındaki üç gün boyunca "Ben devletin Valisiyim." diyerek susan bu adam, daha sonra Ordu Valiliğine, ardından İçişleri Bakanlığında mülkiye başmüfettişliğine atanmıştır.

12 Nisan 2018'de, 11 yaşındaki Rabia Naz Vatan, evinin önünde ağır yağlı bulundu ve hayatını kaybetti; dosya kapatıldı. Anayasa Mahkemesi, 2025'te soruşturmanın özen ve ciddiyetle yürütülmediğini tespit ederek Anayasa'nın 17'nci maddesi kapsamındaki yaşam hakkının usul boyutunun ihlal edildiğine hükmetti; buna rağmen yeniden soruşturma açılmadı. Tazminatla kapatılan bir dava adalet değildir, örtbastır. Üstelik yıllarca gerçeği arayan baba Şaban Vatan yargılanıp cezaevine konuldu. Dava bugün Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önündedir.

Bu nedenlerle, tüm hukuki süreçlerde Anayasa ve yürürlükteki kanunlar özenle uygulanmalıdır. Hukuk devletinde soruşturmalar ve kovuşturmalar Ceza Muhakemesi Kanunu ve Türk Ceza Kanunu'nda tanınan yetkiler kapsamında yetkili kişilerce yapılır ancak Adalet Bakanlığında yeni kurulan daire başkanlıklarına bakınca yargı faaliyeti yürütmeyen bir Bakanlığa fiilen yargısal alan açılmak istendiği görülüyor. Bu tablo, hukuk devleti adına kaygı vericidir; devlet ciddiyet ister, sınırını bilmeyen yapı değil yetkisini bilen kurum ister.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

HAKAN ŞEREF OLGUN (Devamla) - 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde Bakanlığın birimleri ile Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri açıkça ve sınırlı şekilde düzenlenmiştir; metinde olmayan yetki yorumla üretilemez. Anayasa nettir; Cumhurbaşkanlığı kararnamesi sınırsız bir tasarruf alanı değildir, kanuna aykırı düzenleme yapılamaz, yargı yetkisi yürütmeye devredilemez. Soruşturma, kovuşturma ve yargısal süreçlere idari makamların müdahalesi yargı bağımsızlığına, tarafsızlığına ve kuvvetler ayrılığına açıkça tehdittir. Yetki gasbıyla devlet yönetilemez, hukukun dışına çıkan her adım otoriterleşmenin ayak sesidir.

Yürütme sınırını bilecek, yargı yalnızca Türk milleti adına karar verecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin Tanrıkulu.

Sayın Tanrıkulu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

15 Temmuz darbe girişiminden sonra Türkiye'de yeni bir düzen oluştu. Bu düzen Anayasa değişikliğiyle devam etti ve bu düzende maalesef kurum olarak yargı yok, bağımsız ve tarafsız diyebileceğimiz bir yargı yok. Adalet ve Kalkınma Partisinin son on yılı hatta son on beş yılı 90'lı yılların karanlığını andırıyor. Nasıl 90'lı yıllarda hukuk askıya alınmışsa, faili meçhul cinayetler, zorla kaybedilmeler ve ağır insan hakları ihalleri varsa bu dönem de bu son on-on beş yıllık dönem de tıpkı dönemin karanlığını hatırlatıyor. Neden mi? Mesela Roboski. Hatırlayanınız var mı arkadaşlar? Failler nerede? Sizin döneminizde oldu. Veya 10 Ekim Gar katliamı, Suruç katliamı, konuştuğumuz 6-8 Ekim 2014 Kobane'yle ilgili olaylar; sadece bir veya iki kişinin ismini hatırlarsınız ama olaylar sırasında ölenleri, diğerlerini, kimseyi hatırlamazsınız, faillerin üzerine gitmezsiniz.

Tam da bunu konuşuyoruz; orada, Dargeçit'te yaşamını yitiren Bilal Gezer ve Sinan Toprak. Bu 2 yurttaşımızın kimliği ve onları öldürenlerin siyasi aidiyeti maalesef bu cinayetlerin aydınlatılmasını önlemiştir. Bir kez daha altını çiziyorum: Bu 2 yurttaşımızın kimliği ve onları öldürenlerin siyasi aidiyeti, bu aidiyetlerin Adalet ve Kalkınma Partisine yakınlığı bu cinayetlerin ortaya çıkmasını, aydınlatılmasını engellemiştir.

Şunlardan çok iyi biliyoruz ki faili meçhul cinayetlerde, zorla kaybedilmelerde devletin koruması olmasa, güvenlik güçlerinin koruması olmazsa ve yargının hoşgörüsü olmasa bu cinayetler işlenmez ve aydınlatılır ama maalesef, son on yılda Adalet ve Kalkınma Partisi uzaklaştığı hukuk devleti ilkelerinden bu noktaya geldi ve bu tür cinayetler de bu tür faili meçhul cinayetler de aydınlatılamadı.

Değerli dostlar, bir süreçten geçiyoruz, bu sürecin özü de adalettir. Eğer adalet gerçekleşmezse barış da gerçekleşmez. Adalet barışın anahtarıdır yani bir sandıkta saklanamaz. Eğer gerçek anlamda bir toplumsal barış inşa edeceksek dünkü olayda hepimizin vicdanını yaralayan o beraat kararı verilmemeliydi ama hâlen içinden geçtiğimiz süreci dikkate almayan bir kurum olarak yargı var ve bürokrasi var, güvenlik bürokrasisi var. Bu şekilde barış inşa edilemez. Bir kez daha söylüyorum: Barışın inşası, geçmişte yaşanan ağır o ihlallerin aydınlatılmasından geçer ve adaletten geçer.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) - Adalet ve Kalkınma Partisini buradan bir kez daha adalete saygılı olmaya, adaleti gerçekleştirmek için tutum almaya davet ediyorum. Cumhuriyet tarihinde yargıya güvensizlik tarihin en dip noktasında, yurttaşlarımızın yüzde 85'i sizin oluşturduğunuz

bu düzende yargıya güvenmiyor, yargının bağımsız ve tarafsız olduğuna güvenmiyor. Yargıyı siyasallaştırdınız; bir gün gelir, bu siyasallaşmış yargı döner, sizi de vurur.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Çorum Milletvekili Sayın Oğuzhan Kaya.

Sayın Kaya, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OĞUZHAN KAYA (Çorum) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ'nin grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizi izleyen milletimizi saygıyla selamlıyorum.

6-8 Ekim 2014 tarihinde meydana gelen olaylar sırasında Mardin ili Dargeçit ilçesinde Sinan Toprak ve Bilal Gezer'in hayatını kaybettiği, Veysi Demir'in ise yaralandığı olaylara ilişkin soruşturma Midyat Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülmüştür. İddianameye göre, 7/10/2014 günü Dargeçit ilçesinde meydana gelen olaylar sırasında Sinan Toprak ve arkadaşı birlikte iş yerini kapattıktan sonra şehrin meydanına doğru gelmişler; bu arada, Sağlık Sokak'ın başına geldiklerinde uzaktan uzak menzilli bir silahla ateş edilerek yaralanmışlar ve tek atışlık bir atış sonucunda biri hayatını kaybetmiş, diğeri de yaralanmıştır.

Soruşturma sürecinde elde edilen deliller değerlendirildiğinde Midyat Cumhuriyet Başsavcılığı, sanıklar Reşit Vural ve Abdurrahman Seyhan'ın olay saatlerinde uzun namlulu silahlarla olay yerinde bulunduklarını, tanık beyanlarına göre maktulü gösterici olarak değerlendirerek ateş ettiklerini; ayrıca, olay sırasında rastgele açılan ateşler nedeniyle Veysi Demir'in de av tüfeğiyle, saçmalarla yaralandığını tespit etmiş, iddianamede dile getirmiştir. Bu kapsamda, sanıkların fikir ve eylem birliği içerisinde hareket ederek Sinan Toprak'ın ölümüne neden olduklarını, Reşit Vural'ın ise ayrıca rastgele ateş etmek suretiyle Veysi Demir'i yaraladığını kamera kayıtlarıyla, HTS kayıtlarıyla, Adli Tıp raporuyla, kriminal incelemelerle, bu delillerle birlikte tespit ederek kamu davasını açmıştır.

İddianameye göre, aynı gece meydana gelen ikinci bir olayda ise korsan gösteriler sırasında Kadri Şengül'e ait aracın ateşe verildiği; bunun üzerine Kadri Şengül, Musab Şengül ve Ziya Sayhan'ın silahlı şekilde dışarı çıktıkları, aracı ateşe veren grup içerisinde gördükleri şahıslara doğru ateş ettikleri, maktulün ateşli silahla yaralanmaya bağlı kırık nedeniyle vefat ettiği iddia edilmiştir. Dosya kapsamında tanık anlatımları, olay sonrasındaki beyanlar, kamera kayıtları, HTS verileri ve diğer deliller birlikte değerlendirildiğinde, bu sanıkların cezalandırılması için dava açılmış ve esas hakkındaki mütalaada da bu sanıkların cezalandırılması istenmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

OĞUZHAN KAYA (Devamla) - Ancak Midyat Başsavcılığının açtığı davada, ağır ceza mahkemesi 08/06/2026 günü verdiği kararda tüm sanıkların beraatına karar vermiştir ve mütalaaya aykırı bir karar ortaya çıkmıştır. Bu karara karşı kanun yolları bulunmaktadır, gerek cumhuriyet başsavcılığı gerekse taraflar kanun yollarına başvurarak maddi gerçeğin ortaya çıkarılması için yargılama süreçlerine devam edebilecektir.

Cinayetin faili meçhul kalmaması, ortaya çıkarılması hukuk devletinin temel ilkesidir. Öncesinde olduğu gibi şimdi de yargılama hukuk devleti ilkesi çerçevesinde devam edecektir diyorum.

Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım. Öneriyi okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, emeklilerin ve kamu hizmeti yürüten memurların enflasyon karşısında alım güçlerini korumak amacıyla seyyanen zam verilmesi amacıyla 9/6/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 9 Haziran 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

9/6/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 9/6/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekili, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, emeklilerin ve kamu hizmeti yürüten memurların enflasyon karşısında alım güçlerini korumak amacıyla seyyanen zam verilmesi amacıyla 9/6/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (1907 sıra no.lu) genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 9/6/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Gamze Taşcier.

Sayın Taşcier, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öyle bir dönemden geçiyoruz ki tam da “Yaparsa AK PARTİ yapar!” sloganının hakkının verdiği bir dönem. Bundan iki sene önce, 31 Mart 2024'te halkımız sandığa gitti ve bir karar verdi. Ne var ki aradan geçen iki yıl süre içerisinde sandığın ortaya çıkardığı siyasi tabloyu kabul etmek yerine o tabloyu değiştirmeye yönelik siyasi girişimlerin peş peşe geldiğini gördük. 19 Mart karanlığını yaşadık, aradan geçen 447 günde istisnasız her gün “Bugün de çok şükür, AKP adına utandık.” dediğimiz birçok demokrasi kriziyle karşı karşıya kaldık.

Demokrasi krizleri sadece tanklarla, darbelerle, anayasaların askıya alınmasıyla başlamaz; tıpkı çıkmasına önayak olduğunuz mutlak butlan kararı gibi asimetrik girişimler de hibrit rejimlere hizmet eder. Her fırsatta “AKP bu sürecin hiçbir yerinde yok.” dediniz oysa bu koca bir yalan. AKP; bu sürecin siyasi olarak fayda sağlayanıdır, yönlendiricisidir, taşıyıcısıdır çünkü mutfaktaki butlana çözüm bulamadığınız için mutlak butlanı siz getirdiniz.

Sandıkta başlayan çözülme demokrati rekabetle durduramayacak noktaya geldiniz. Bugün Türkiye'nin karşı karşıya olduğu mesele tam da budur. Butlan, Cumhuriyet Halk Partisini hedef alan bir operasyon gibi görünse de asıl amacı enflasyonun, asgari ücretin, emekli yoksulluğunun, genç işsizliğin konuşulmasını engellemektir. Bugün ülkede yaşanan ekonomik çöküşün sorumlusu sizsiniz, hayat pahalılığını yaratan sizsiniz, vatandaşın yaşadığı yoksullaşmanın sebebi sizsiniz. Uzun süre

ekonomide olmayan rakamlarla algıyı yönettiniz, her ay insanlara yeni bir masal anlattınız, enflasyonu düşük göstermek için şapkadan tavşan çıkardıkça çıkardınız ancak deniz bitti, bugün ne şapkada tavşan kaldı ne de masallarınıza inanan.

Üç haftadır Türkiye’de mutlak butlanla kalkıyoruz, butlanla uyanıyoruz. Memleketin gerçek meselesi geri plana itildi. Yazık değil mi 86 milyona? Yazık değil mi çocuklarımıza, bu ülkenin geleceğine, gençlerin istikbaline, bu ülkenin istiklaline? Araçsallaştırdığımız yargıyla siyaseti dizayn etmeye çalışarak yüzde 33’e yaklaşan enflasyonu mu engelleyeceksiniz? Daha yılın ortasına gelmeden asgari ücretlinin cebinden buharlaşan binlerce liraya mı çözüm bulacaksınız? Bayramı 4 bin liralık ikramiyeyle geçinmek zorunda bıraktığınız milyonlarca emeklinin yaşadığı yoksulluğu mu bitireceksiniz? Geniş tanımlı işsizliğin yüzde 32’ye ulaştığı Türkiye gerçeğini mi gizleyeceksiniz? Gençlerin diplomayla işsiz kaldığı, gelecek hayalinin yerini umutsuzluğun aldığı “ev genci” diye bir tanımı dünya literatürüne armağan etmenin utancını halının altına mı süpüreceksiniz? Vatandaşın “Bu ülke değişebilir.” duygusunu elinden almaya çalışıyorsunuz çünkü Türkiye’de en büyük siyasal tehdidin yoksulluğun büyüttüğü toplumsal itiraz olduğunu çok iyi biliyorsunuz. Siz, mahkemedeki iftiralarla, dedikodularla, alçak kumpaslarla konuşulsun istiyorsunuz; biz, derin yoksulluğu, çaresizliği, okula bir kap yemek götüremeyen çocuklarımızı konuşacağız. Siz, siyasi mühendislik konuşulsun istiyorsunuz; biz, halkın geçim derdini konuşacağız.

Geçim derdi altında ezilenlere, üçüncü sınıf insan muamelesi yapılan emeklilere, alın terinin karşılığını alamayan emekçilere, geleceğini başka ülkede aramak zorunda bırakılan gençlere, hayatının bütün yükünü omuzlarında taşımak zorunda olan kadınlara, yıllarca çalışıp bugün yoklukla sınanan büyüklerimize sesleniyorum: Tarihin en karanlık yerindeyiz, kritik bir eşikteyiz. Bu ülke sizin ülkeniz, bu ülkenin zenginliğini siz ürettiniz; bu ülkenin geçmişinde iziniz, geleceğinde hakkınız var. Bugün ihtiyaç duyduğumuz şey korkuyu değil umudu, temsiliyeti değil dayanışmayı, sessizliği değil örgütlü bir mücadeleyi büyötmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

GAMZE TAŞCIER (Devamlı) - Hiç kimsenin sizin adınıza umutsuzluğu kader gibi dayatmaya hakkı yok, teslim olmayın çünkü bu memleketin gerçek sahibi saraylar, koltuklar, makamlar değil sizsiniz. Tarih boyunca bu ülkeyi sizler ayağa kaldırdınız, bundan sonra da hep birlikte bu ülkeyi yeniden ayağa kaldıracamız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası, YENİ YOL Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın İdris Şahin’de.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada bir zam talebini değil, iktidarın enflasyon karşısında vatandaşı koruyup korumadığını konuşuyoruz. Bu ülkede enflasyonu asgari ücretli, emekli ve memur üretmedi; enflasyonu yıllarca yanlış ekonomi politikasında ısrar eden, kuru, faizi, vergiyi, maliyeti yönetemeyen bu iktidar üretti. Şimdi aynı iktidar kendi hatasının faturasını yine çalışana kesmek istiyor, ücret artışı enflasyonunun sebebiymiş gibi gösteriliyor. Hayır; bugün konuştuğumuz şey ücret enflasyonu değil değerli milletvekillileri, enflasyona ezdirilmiş ücrettir.

Dün akşam Sayın Şimşek ekranlara çıktı; rezervlerden, dengelenmeden, programdan, güçlü göstergelerden söz etti. Elbette rezerv çok önemlidir, elbette mali disiplin önemlidir ama ekonomi yalnızca tabloda güçlü görünmek için yönetilmez, ekonomi milletin sofrası için yönetilir.

Sayın Şimşek'e buradan soruyorum: Programınız başarılıysa vatandaş neden her ay daha fakir, daha yoksul? Rezervler güçlüyse güven neden hâlâ zayıf? Dengelenme varsa bu denge neden hep dar gelirlinin sırtında kuruluyor?

Değerli milletvekilleri, önergede tablo son derece açık, asgari ücretli daha yılın ilk aylarında 4.663 lira reel kayba uğramış, en düşük emekli aylığındaki kayıp 3.332 liraya ulaşmış; açlık sınırı 35 bin liraya, yoksulluk sınırı 114 bin liraya ulaşmış. Bu şartlarda ara zam istemek, popülizm değil hakkı teslim etmektir. YENİ YOL Grubu olarak biz bu önergeyi destekliyoruz. Ücretliyi enflasyonun sebebi gibi gösterip yoksulluğu ekonomi programına dönüştüremezsiniz. Ara zam, lütuf değil eriyen alın terinin iadesidir. Milletin cebinden enflasyon yoluyla alınan her kuruşun hesabı vardır.

Özellikle size şunu hatırlatmak istiyorum: Değerli Cumhuriyet Halk Partisi Grubu çalışan kamu görevlilerine seyyanen zam istiyor. Oysa seyyanen zam bize bir şeyi hatırlatıyor, seçimlere giderken Sayın Erdoğan'ın emeklilere vermiş olduğu sözü hatırlatıyor. Emeklilere "Seyyanen zam hakkınızdır, bunu en kısa süre içerisinde telafi edeceğiz." diyen bizzat Sayın Erdoğan'ın kendisidir. (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - O yüzden, buradan Değerli AK PARTİ Grubuna sesleniyorum: Sayın Erdoğan'ın sözünü yere düşürmeyin. Seçim öncesinde memur emeklisine seyyanen zam sözü veren Sayın Erdoğan'dır. Size düşen ve size yakışan liderinizin sözünü harfiyen yerine getirmek ve bu Mecliste öncelikle emeklilere bir seyyanen zam verip ondan sonra da kamu çalışanlarına, asgari ücretlilere alın terinin ve akıl terinin karşılığını ödemek durumundasınız. Çünkü ocaktan bu yana "beklenen enflasyon" dediğiniz rakamları tutturamayacağınızı kendiniz açıklıyorsunuz, Merkez Bankası verileriyle ortaya koyuyorsunuz; burada bir kul hakkına giriyorsunuz, öngöremediğiniz bir sonuçla karşı karşıyasınız. Dolayısıyla bu sonucun mağduru çalışan olmamalı, emekli olmamalı, asgari ücretli olmamalıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Kezban Konukçu.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - İYİ Parti konuşmuyor mu Başkanım?

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - İYİ Partiyi atladınız.

BAŞKAN - Çok özür dilerim.

Her işte bir hayır vardır.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - İlave iki dakika isteriz.

BAŞKAN - Sonra bakarız, duruma bakarız.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Değerli arkadaşlar, iktidarın öngördüğü enflasyon sürekli yükseliyor. Öngörülerinizi güncelliyorsunuz ama ne hikmetse bu öngördüğünüz enflasyona göre yaptığınız asgari ücreti ve emekli maaşlarını güncellemiyorsunuz; emekçiyle, emekliyle resmen dalga geçiyorsunuz. Mehmet Şimşek "Merkez Bankamız enflasyonu yıl sonunda yüzde 26 olarak öngörüyor, piyasa biraz daha yüksek görüyor, 28-29 civarı beklentiler var; burada önemli olan yön." demiş -gerçekten insan sinirinden gülüyor bazen- enflasyon düşüyormuş, önemli olan buymuş.

Şimdi, yalan üretme makinesi TÜİK'in verilerine göre bile enflasyon yüzde 32'yi aştı, 33'e dayandı; gerçek rakamlara göre enflasyon yüzde 50'yi aşmış durumda. Ücretlere ve emekli maaşına yapılan zam şimdiye kadar yani ocak ayına kadar önceki ayların, senenin kaybını telafi etmek üzere kurgulanıyordu; ocak ayında yeni bir şey icat ettiniz, dediniz ki: "Öngörülen enflasyona göre zam yapacağız." Öngördüğünüz rakamlar, enflasyon tutmadı; o zaman emekçinin, emeklinin maaşına, ücretine zam yapmak zorundasınız, ara zam yapmak zorundasınız. Bunu söylüyoruz ama duymazlıktan geliyorsunuz, kulağınızın üstüne yatıyorsunuz, lafı evirip çeviriyorsunuz, "Enflasyon düşüyor ama." diye zirvalıyorsunuz. Öngördüğünüz enflasyonu kendiniz daha yüksekliğiyle revize ettiniz, o zaman asgari ücrete ara zam ve emekli maaşına zam yapmak zorundasınız. Emekçiler asgari ücretle geçinemediği için iki işte birden çalışıyor, evde kim varsa çocuk çalışıyor; her türlü ihtiyacından kısıyor, giyinemiyor, barınamıyor, eğlenemiyor hatta beslenemiyor. Emekliler, çok düşük ücretlerle çalışmak zorunda kalıyor, birkaç emekli bir araya gelerek öğrenciler gibi evlerini birleştiriyorlar; geçinmeyi bırakın beslenemiyorlar, yaşayamıyorlar. Zenginler için cennet olan ülkemizi emekçiler ve emekliler için cehennemine çevirdiniz. Bu cehennemden ateşi bir gün sizi de yakacak; çocuğuna süt alamayan, avucunun içine "Açım." yazan, intihar eden emekçinin çocuğunun öfkesiyle yakacak hepinizi. Zenginler âlemlerde, partilerde ne yapacağını şaşırıp sapıtmışken akşam pazarında tezgâhların altından artık yiyecekleri toplamak zorunda kalan emeklilerin öfkesiyle yanacaksınız. Zenginler daha zengin olup yoksullar nefes dahi alamazken; gençlerin geleceksizliğini, umutsuzluğunu istismar eden çeteler göz göre göre büyütülüp yoksul mahallelerini cehenneme çevirirken bu ateşin sizi de yakmayacağını nasıl düşünebilirsiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Bebek mamalarının dahi kilit altında satıldığı bir ülkede kim, nasıl rahat yaşayabilir? Korunaklı lüks siteleriniz sizi nereye kadar koruyabilir? Besleyip büyüttüğünüz çeteler size, sizin çocuklarınıza tehdit olmayacak mı sanıyorsunuz? Her şeye, emekçinin emeğine; köylünün toprağına, suyuna, ormanına; halkın haklarına çöken bu kuralsız düzeniniz, her tarafından sapır sapır dökülen bu düzeniniz sizi nereye kadar koruyacak? Koruyamayacak tabii ki. Zengine cennet, yoksula sefalet olan bu düzeniniz mutlaka yıkılacak. "Ya adalet ya kıyamet!" diyen yoksulların öfkesiyle yıkılacak bu düzeniniz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu.

Sayın Türkoğlu, sehven bir hata oldu, hatayı telafi için ilave süreniz iki dakika, rahatlıkla kullanabilirsiniz; beş artı iki.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; evet, "Bu ülkenin acil müdahale bekleyen ve gerektiren üç önemli kanayan yarası nedir?" diye sorsak hiç tartışmasız enflasyon, asgari ücret ve emekli maaşlarıdır. Cumhuriyet tarihinde ilk defa asgari ücretin, emekli maaşlarının açlık sınırının altında hatta emekli maaşlarının açlık sınırının yarısında olduğu bir dönemi devriktidarınızda yaşıyoruz. İktidarınızın 24'üncü yıldaki en büyük başarısı Türkiye'yi ne yazık ki dünyada en yüksek enflasyona sahip ülkelerden biri hâline getirmek oldu. Rakamlar yalan söylemiyor; uluslararası raporlara göre Avrupa ülkeleri arasında 32,61'le enflasyonda şampiyonluk sayenizde Türkiye'de; bizden sonra 2'nci sırada Romanya var, onunla da arasında tam 22 puan var. Dünya genelinde ise Türkiye Venezuela, Güney Sudan ve savaşta İran'ın ardından dünya enflasyonunda 4'üncü sırada; ENAG enflasyonunu -ki gerçek enflasyon- baz alırsanız İran'dan da yüksek, 3'üncü sırada; getirdiğiniz tablo işte bu.

Evet, bir TÜİK var, efendim; bu, aslında maaş canavarı “TÜİKYO” Bu, Pinokyo gibi. Bu gördüğünüz Pinokyo’yu, burnu 2,5 metre olan Pinokyo’yu biz Bursa’da TÜİK’in Bölge Müdürlüğünün önüne vaktinde koymuştuk -yaklaşık üç yıl önce- üzerinden üç yıl geçti ve bu burun bunun tam 2 katına çıktı. Bu TÜİK nedir, biliyor musunuz, nedir? TÜİK memurun, emeklinin, işçinin, dar, sabit gelirlinin sofrasına göz diken; iktidarın, sarayın tetikçisi bir kurumdur. Yalan açıkladığı istatistiklerle memurun, emeklinin maaşına göz koyan kurumdur TÜİK. Efendim, bir de diyorsunuz ki: “E, köprülere para ödemeyeceğiz, işte bu kamu-özel yatırım ortaklığıyla hastanelere para ödemeyeceğiz.” Otoyollara cebimizden bir kuruş çıkmayacaksa bu enflasyon nasıl oluştu? Bu parayı nereye götürdünüz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamamlayayım efendim.

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Bu ülkede çalışanların neredeyse yüzde 60’ı asgari ücret ve bir tık üstüyle çalışıyor ya! Asgari ücret memlekette yaygın ücret hâline geldi ve bu yaygın ücret açlık sınırının da altında, bunun daha altında. Allah aşkına, ne olmasını bekliyorsunuz! Ne olursa evet, artık bu memleketin gerçekten yaşanmaz bir hâle geldiğini göreceksiniz? 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 35 bin, yoksulluk sınırı 114 bin lira oldu. Herkes bu noktada; özellikle dar, sabit gelirli, emekliler, asgari ücretliler, memurlar yaşayamaz hâle geldi. Ne istiyoruz biliyor musunuz? Acilen -enflasyon farkını bırakın, o zaten hak- ek zam istiyor, ek zam; ek zam vermek zorundasınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin.

Buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Ek zam olmadığı takdirde artık bu memleketin dar, sabit gelirliilerinin yaşayacak bir hâli, nefes alacak bir durumu, sofrasına koyacak çorbası, tasını dolduracak yemeği kalmayacak. Yalnızca ocak ayından bu tarafa asgari ücretlinin tam 4.700 lirasını cebinden fiilen geri aldınız. Asgari ücretliye zam var mı, planlamanızda hazırlık var mı? Yok. Memlekette ha bire “Şahlandık!” ha bire “Büyüyoruz!” diyorsunuz. Nerede o zaman refah payı? Enflasyon farkının olduğu yerde zam yok demektir, refah payı yok demektir, iyileştirme yok demektir. Anlaşılan davulun sesi size uzaktan hoş geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Allah bildiği gibi yapsın!

Heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına, Ankara Milletvekili Sayın Orhan Yegin.

Sayın Yegin, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN YEGİN (Ankara) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP Grubunun vermiş olduğu öneri üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Aziz milletimizi ve onu temsil eden Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, öncelikle şunu ifade etmek isterim ki emeklimizin, çalışmamızın, sabit ve dar gelirli vatandaşlarımızın enflasyon karşısında yaşadığı ekonomik sıkıntıların farkındayız. Son altı yedi yılda yaşanan krizler, savaşlar, salgınlar tüm dünyada fiyat istikrarını bozmuştur. Enflasyon bugün farklı oranlarda olsa da tüm ülkelerin ortak sorunudur. Az önce bir hatip “Enflasyonu iktidar üretti.”

dedi; evet, oranlar farklı olabilir, bizde başka ülkelerden biraz daha yüksek olabilir ama bugün enflasyon bütün dünyanın, dünyanın gelişmiş, gelişmekte olan, az gelişmiş bütün ülkelerinin bir meselesidir.

Enflasyonla mücadeleyle yönelik Hükûmet olarak attığımız adımların olumlu sonuçlarını almaya başlamışken İsrail'in bölgeyi istikrarsızlaştıran saldırgan politikaları ve ABD-İran savaşı petrol fiyatlarının yeniden yükselmesine, enerji arz güvenliğine ilişkin risklerin artmasına sebep olmuş; bu durum da dezenflasyon sürecimizi, evet, biraz yavaşlatmıştır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Orhan Bey, ek zam var mı, ek zam? Yine mi enflasyon farkı?

ORHAN YEGİN (Devamla) - Tüm bu bölgesel ve küresel olumsuzlukların dışında, yüzyılın felaketi olan 6 Şubat depremlerini de yaşamış bölgenin ihya ve inşası için bugüne kadar trilyonlarca lira kaynak kullanılmasına rağmen ekonomimiz 19 çeyrektir büyümesini aralıksız sürdürmüş; millî gelirimiz 1,4 trilyon doları aşmış, kişi başına gelirimiz 16 bin dolar seviyesinin üzerine çıkmış...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Kimde, 16 bin dolar kimde, kimde?

ORHAN YEGİN (Devamla) - ...ihracat, cumhuriyet tarihinin en yüksek seviyelerine ulaşmış, 300 milyar dolarlar konuşulur hâle gelmiş; işsizlik oranları son yılların en düşük seviyeleri, yüzde 8'lere inmiş, Merkez Bankası rezervleri tarihî yüksek seviyelere ulaşmış ve cari açık önemli ölçüde gerilemiştir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Atıl işsizlik yüzde 31.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Hükûmetimiz tüm bu zorluklara rağmen bunları başarırken muhalefet bu zorlukların açıkçası hamasetinden başka ne yapıyor? Ne yapıyor, bakıyoruz: Bir taraftan, emekliler üzerinden siyaset yaparken diğer taraftan kendi belediyeleri emeklinin maaşının ödendiği Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borçlarını ödemiyor.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sizden kalan borçlar.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Bir taraftan işçilerimizin ücretleri, hakları üzerinden siyaset yaparken diğer taraftan kendi belediyelerinde işçileri sebepsiz, siyasi saiklerle, mobbinge tazminatsız, kıdemsiz işten çıkartıp üstüne üstlük işte tuttuklarının da aylarca maaşlarını ödemiyor, yönettiği şehirleri çöp yığınlarıyla kirletiyor. Bir taraftan hayat pahalılığından dem vururken diğer taraftan kendi belediyelerinde suya, ulaşım enflasyonunun da üzerinde tarihî zamlar yapıyor. Üstelik, bu zamları yapanlar daha önce, seçimden önce canlı yayınlarda vatandaşla ücretsiz su ve ulaşım vaatlerinde bulunuyorlardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Kıymetli milletvekilleri, evet, enflasyon düşüyor. Az önce bir hatip “Enflasyon düşüyor.” diye zirvalıyorsunuz.” dedi, hiç yakıştıramadım. Evet, enflasyon düşüyor arzu edilen düzeyde olmasa da; daha da düşecek inşallah. Bölgesel problemler, bölgesel sıkıntılar; her şey sizin yönetiminizde değil, dışardan etkilere çok açık bir coğrafyanız ve coğrafyanız her gün başka bir ateşle yakılıp kavrulmaya çalışılıyor ve oradaki bütün istikrarsızlık sizin ülkenize ihraç edilmeye, itilmeye çalışılıyor ve oradaki ister istemez bütün sorunlar direkt olarak sizi de etkiliyor. İşimizin başındayız.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yani ek zam var mı, ek zam?

ORHAN YEGİN (Devamla) - Cumhur İttifakı olarak bir ve bütünüz. Kendi iç tartışmalarımızın dışında memleketin tartışmalarına yönelmiş durumdayız, memleketin meselelerine yönelmiş

durumdayız. Yirmi dört yıldır bu ülkeyi yükseltmeye, yüceltmeye, bu aziz millete hizmet etmeye gayret ediyoruz, gayretimiz de bundan sonra aynı istikamette devam edecektir. Çok daha güzel günlere hep beraber ulaşacağız inşallah.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Başarır.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

51.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, burada verilen önerge; enflasyon oranlarındaki artış, hayat pahalılığı, insanların yaşadığı sefalet, milyonlarca insanın açlık sınırının altında yaşaması... Bunu nasıl belediyelere bağladı, ben merak ediyorum yani burada belediyeler mi suçlu?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Su zamları...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, bu hafta, enflasyon açıklanmadan önce en yüksek enflasyon sıralamasında dünyada 5'inciydik, şimdi 4'üncü olduk.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kimin verisi? Kimin verisi?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kim bizim önümüzde? Sudan, İran, Venezuela. Arkadaşlar, bunu konuşun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sayın Başkan, nerenin verisi?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 35.000 lira olmuş, emekli maaşı 20.000 lira; bunu konuşun. Bunu konuşmuyoruz; "Belediyeler, muhalefet..." Ya, bu ülkeyi siz yönetiyorsunuz.

Bir şeyi daha söyledin: "Son beş, altı, yedi, sekiz yılda bir sıkıntı var, bölgesel gelişmeler..." falan; hayır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Başkanım, böyle bir usul var mı ya?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Son cümlem Başkanım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Başkanım, böyle bir usul var mı ya? Sataşma yok, bir şey yok.

BAŞKAN - Bir müsaade edin.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Asıl sorun bu sistem, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi; size göre yeni tip, Türk tipi başkanlık sistemi.

AYHAN SALMAN (Bursa) - Siz kendi sisteminizi bir halledin önce ya.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bu sistem geldiğinden beri dolara bakın, faize bakın, enflasyona bakın, açlık sınırına bakın, millî gelire bakın; çakılmışız.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Bak, bak, millî gelire bak, gayrisafi millî hasılaya bak, ihracata bak, hepsine bak.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sorun sistemde, yönetememekte; sorun emekliyi, işçiyi konuşurken laf atmakta, dinlememekte.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Belediyelere bakın, belediyelere; belediyelere sahip çık!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Allah aşkına dinleyin! Burada insani bir sorunu anlatıyoruz ama ben kime diyorum? “Milletvekili maaşı bana yetmiyor.” diyen içlerinden bir milletvekilinin olduğu bir gruba diyorum bunu, ne diyeyim ki...

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Bu işlere girme Ali Mahir.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, emeklilerin ve kamu hizmeti yürüten memurların enflasyon karşısında alım güçlerini korumak amacıyla seyyanen zam verilmesi amacıyla 9/6/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 9 Haziran 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

C) ÖNERGELER

1.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, (2/1453) esas numaralı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/146)

BAŞKAN - İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınması önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Önergeyi okutuyorum:

05/06/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/1453) esas numaralı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'min Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 37'nci maddesi uyarınca doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Meral Danış Beştaş

Erzurum

BAŞKAN - Önerge üzerinde teklif sahibi olarak Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş konuşacaktır.

Sayın Beştaş, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ekranları başında bizi izleyen herkesi de aynı duygularla selamlıyorum.

Evet, ana dilinde kamu hizmeti, verdiğimiz kanun teklifinin konusu bu. Korkarım ki bu konuşmanın sonunda, oylamada yine reddedilecek; hep bunu yaşadık, aksini hiç görmedim ama yine de anlatmaktaki ısrarımızı ortaya koymak istiyorum.

Evet, aslında ana dili insanın dünyaya açılan ilk penceresi, varoluşu ve şu anda Türkiye'de ana dilinde eğitim yasak, ana dilinde kamu hizmeti verilmiyor. Anayasa'ya göre, ana dilinde eğitimin önünde zaten anayasal bir engel var. Oysaki Türkiye çok dilli, çok kimlikli, çok kültürlü ve farklı inançlara sahip yurttaşların olduğu büyük bir ülke ve bu bir toplumsal realite olarak önümüzde duruyor.

Asimilasyon politikaları, cumhuriyetle yaşıt politikalar. Nice nice kanunlar çıkarıldı; ana dilinde Kürtçe konuşanlar ceza aldılar, para cezaları aldılar, tutuklandılar. Kürtçe şarkılar için yüzlerce, binlerce insan cezaevlerinde yattı ama asimilasyon politikası iflas etti. Asimilasyon politikasında tek dil

kabul ettirilemedi ve bir halkın, bir toplumun -başta 10 milyonu aşkın, 25 milyona yakın bir nüfustan söz ediyoruz- ana dili kuşaktan kuşağa yaşamaya devam ediyor. Dünyada da sıralamalarda Kürt dili edebiyatta, sanatta, birçok alanda ilk derecelere girmiş vaziyette. Asimilasyon iflas etti. Peki, neydi tek dilde ısrarın gerekçesi? Güvenlik politikaları ve bölünme tehdidi olarak, bir heyula olarak bugünlere kadar getirildi; oysaki ana dili ya da çok dillilik bir bölünme değil tam tersine birlikte yaşamın, bir arada yaşamın olmazsa olmaz olgularından bir tanesidir.

Yani kamu hizmeti açısından şöyle bir şey düşünün: Ben Türkiye vatandaşıyım, Kürt'üm, askerlik yapıyorum, vergi ödüyorum, her türlü vatandaşlık görevimi yerine getiriyorum ama bana hizmette tek dil veriliyor. Ben hastayım, hastaneye gidiyorum, doktora hastalığımı anlatamıyorum. Mahkemeye bir icra dosyası için ya da başka bir dava için gidiyorum, ben kendi dilimde derdimi anlatamıyorum ve o ülkenin yurttaşıyım. Belediyeye gidiyorum, belediyede de anlatamıyorum, kaymakamlıkta da anlatamıyorum ve bana o hizmet verilmiyor. Hava yollarında bile -işte, Diyarbakır'dan bu sabah geldim- İngilizce anons yapılıyor; büyük bir utanç, büyük bir garabet. Diyarbakır, Van, Mardin; Kürt kentlerinin uçaklarında İngilizce anons var ama Kürtçe yok, o toplumun yüzde 90 üzeri Kürtçe konuşuyor. Şimdi, bu hizmet neden yapılmaz? İşte, kanun teklifimiz tam da bunu söylüyor. Ben, ana dilinde hizmetin birleştirici, bütünleştirici ve demokratik entegrasyon açısından çok hayati bir yerde durduğunu ifade etmek istiyorum.

Dillerin özgürlüğü insanların özgürlüğünün en önemli parçalarındandır. Dilimiz özgür değilse biz de özgür değilizdir, özgür değilsek o ülkede demokrasi yoktur, o ülkede hukuk yoktur. Anayasa'nın 10'uncu maddesi boşuna yazılmış, herkes kanun önünde eşit ama benim dilim yüz yıldır inkâr edildi, asimilasyon için her türlü yasa çıkarıldı, tedbir alındı, "güvenlik" dendi ama ben dilimi yaşatmayı başardıysam, bu politika iflas etmişse bu çoğulculuğun gereğini devlet ve iktidarlar yerine getirmek zorundadır. İnsanlar, hizmete uyum sağlamaz yurttaşlar, devlet hizmette yurttaşlara uyum sağlar. Yani neticede Kürtçe bilen bir doktor bulmak, bir kaymakam bulmak bu kadar zor mu? Geçen yıl büyük bir utanç yaşandı, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi "..."² yazdı "yavaş" demek, onu 10 kere, kaç kere bilmiyorum, abartmak da istemiyorum Valilik sildi. "..."³ yazıldı, "önce yaya" o da silindi. Neden? "Yasalara aykırı." Ya insaf, yaşam hakkı, savunma hakkı, sağlık hakkı ve bütün temel haklar ana dilinde kamu hizmeti almayı gerektirir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Beştaş, buyurun, devam edin lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Kanun teklifimizde -birçok yasayı ilgilendiren boyutları var- biz bunu sağlık hizmetleri için verdik ama bunun dikkate alınması gerektiğini önemle söylemek istiyorum ve bunu, lütfen, bütün milletvekilleri empati yapsınlar. Kendi ülkenizde uçahta anlamadığınız anons, hastanede anlamadığınız bir doktor, mahkemede anlamadığınız bir hâkim ve bunu çoğaltabilirsiniz ama ben vatandaşım, vergi ödemek zorundayım, askerlik yapmak zorundayım, her türlü vatandaşlık görevimi yerine getiriyorum ama bana vatandaş olarak bakılmıyor. Evet, ana dili insanın yurtdur. "..."⁴ Evet, dil insanın varoluşudur ve değeridir diyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

² Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

³ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

⁴ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kabul edildi gibi, baksanıza kimse yok, 5 kişiler. 5 kişiler, görmüyor musunuz Sayın Başkanım?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Başkanım, ana dili temel bir insan hakkıdır, lütfen... Kabul edilmiştir.

BAŞKAN - Divandaki Kâtip Üyeler arasında ihtilaf olduğu için elektronik oylamaya başvuracağım. Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Önerge kabul edilmemiştir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Oy kaç Sayın Başkan? Oylama sonucu?

BAŞKAN - İşari oylama...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Oradan bakalım o zaman.

BAŞKAN - Sayın Tahtasız...

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Arca Çorum FK'ye, Çorum Havalimanı'na ve uçuşlara ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdulkadir Uraloğlu'na, fahri hemşehrimiz Sayın İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi'ye, Türk Hava Yolları Genel Müdürüne ve Çorum milletvekillerine sesleniyorum: Hititlerin başkenti, Hattilerin ülkesi, yedi bin beş yüz yıllık tarihiyle tarihte ilk yazılı anlaşma Kadeş Barış Anlaşması'nın imzalandığı tarım, sanayi ve turizm şehri Çorum yıllar sonra bir ilke daha imza attı; gururumuz Arca Çorum FK Süper Lig'e çıktı.

1999 yılında ihalesi yapıлып temeli atılan ve yüzde 24'ü tamamlanan Çorum Havaalanı yirmi yedi yıldır çürüyor. Yüzde 24'ü tamamlanan Çorum Havalimanı inşaatı dururken Yozgat'a, Kastamonu'ya, Tokat'a ve 52 tane ile havalimanı yapıldı. Çorum'u cezalandırıyorlar. Yirmi yedi yıldır Çorum'un hakkı yendi. Çorum Havalimanı yapılmıyacaksa komşumuz Merzifon Havalimanı'nın adı Çorum-Amasya-Merzifon kısaca ÇAM Havalimanı olmalı. İstanbul'a düzenlenen seferler her gün sabah akşam şeklinde olmalı. Yaz aylarında İzmir, Antalya, Bodrum, Mersin gibi şehirlere de uçuşlar konulmalı.

BAŞKAN - Sayın Bilici...

53.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Adanalı sporseverlerin feryadına ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Adana'nın Fatih Terim, Hasan Şaş gibi efsanevi futbolcuları, futbolcu havuzu vardır ancak bugün takımlarımızın hiçbirisi Süper Lig'de değil, 1. Lig'de değil, maalesef birçok sıkıntıyla boğuşmakta. Spor tesisleri yetersiz ve yeni stadyumda ulaşım problemi, altyapı sorunu bulunmakta. Adana'ya modern sahalar bir an önce, acilen yapılmalıdır. Gençlerimiz çeteleşme ve zararlı alışkanlıklar yerine, yeteneklerini sporda göstermelidir diyorum. Sadece futbolda değil, bugün en üst ligde temsilcisi olmayan basketbolda ve voleybolda ortaya çıkan bir Adana vardır. Adanalının, Adanalı sporseverlerin buradan feryadını dile getiriyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Orhan Sümer...

54.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'nın 15 ilçesindeki elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Başlayan yaz sıcaklarıyla beraber maalesef Adana'mızın 15 ilçesinde de Adana tabiriyle tam gaz elektrik kesintileri de başlamış durumda. Evinde hasta bakan aileler, dolabında ürünü bozulan esnaf mağdur, sınava hazırlanan gençler mağdur. İnsanlar artık günlük yaşamlarını planlayamaz hâle geldi. Vatandaş faturasını günü gününe ödüyor ancak karşılığında da sürekli kesinti, belirsizlik var. Plansızlık ve yetersizlik nedeniyle vatandaşların hayatı çileye dönüşmüş durumda. Özelleştirme sonrası verilen sözler tutulmadı Adana'da. Adana'nın yükünü çeken vatandaşımız artık bu ihmalkârlığın bedelini ödemek istemiyor. Bir an önce ilgili kurumlar bu soruna kalıcı çözüm üretmek zorundadır. Elektrik lüks değil temel bir ihtiyaçtır. İnsanlar karanlıkta yaşamaya mahkûm edilemez. Adana artık mazeret değil güçlü altyapı ve kesintisiz hizmet bekliyor.

BAŞKAN - Sayın Çan...

55.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Toprak Mahsulleri Ofisinin açıkladığı hububat alım fiyatlarına ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - AKP iktidarı Toprak Mahsulleri Ofisinin açıkladığı hububat alım fiyatlarıyla çiftçimize bir kez daha ihanet etmiştir. Evet, buğdaya yüzde 22, arpaya yüzde 15 artış yapmak çiftçimize, Türk tarımına ihanettir. TÜİK bile son bir yılda gübrede yüzde 50, mazotta yüzde 40 fiyat artışı açıkladı yani açıklanan şu fiyatlarla üreticimiz daha tarlasına girmeden zarara mahkûm edilmiş olacak. Emeği değersizleştirilen, ürünü para etmez hâle getirilen çiftçimiz şimdi hangi cesaretle tarlasına buğday eksin? Seçim bölgem Samsun'da ilçe ziraat odası başkanlarımız bir araya gelerek haklı olarak isyan ettiler: “Bu fiyatlarla çiftçi üretimden çekilir, tarlalar boş kalır.” dediler. İktidarı uyarıyoruz: Bu fiyatları derhâl revize edin, çiftçinin emeğini koruyun.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN - Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.57

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.30

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Müzeyyen ŞEVKİN (Adana), Rümeysa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 99'uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Burdur Milletvekili Adem Korkmaz ve Kütahya Milletvekili Mehmet Demir ile 83 milletvekilinin Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile Çeltik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Burdur Milletvekili Adem Korkmaz ve Kütahya Milletvekili Mehmet Demir ile 83 Milletvekilinin Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile Çeltik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3588) ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 262)⁵

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

3 Haziran 2026 tarihli 98'inci Birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 262 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan 5'inci maddesi kabul edilmişti.

Teklifin görüşmelerine 6'ncı madde üzerindeki önerge işlemleriyle devam edeceğiz.

Sayın milletvekilleri, bugün ilave birer dakikaları kullandırmayacağım, anlayışınıza şimdiden teşekkür ediyorum.

6'ncı madde üzerinde aynı mahiyette 3 önerge vardır, önergeleri birlikte işleme alacağız.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 262 sıra sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin tekliften çıkarılmasını arz ve talep ederiz.

Ayhan Barut

Mahmut Tanal

Tahsin Ocaklı

Adana

Şanlıurfa

Rize

Doğan Demir

İlhami Özcan Aygun

Cavit Arı

İstanbul

Tekirdağ

Antalya

Mehmet Tahtasız

Bekir Başevirgen

Çorum

Manisa

⁵ 262 S. Sayılı Basmayazı 3/6/2026 tarihli 98'inci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Bülent Kaya	Selçuk Özdağ	Mehmet Emin Ekmen
İstanbul	Muğla	Mersin
Şerafettin Kılıç	İdris Şahin	Cemalettin Kani Torun
Antalya	Ankara	Bursa
Medeni Yılmaz	Necmettin Çalışkan	
İstanbul	Hatay	

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Ferit Şenyaşar	Beritan Güneş Altın	Meral Danış Beştas
Şanlıurfa	Mardin	Erzurum
Onur Düşünmez	Sebahat Erdoğan Sarıtaş	Dilan Kunt Ayan
Hakkâri	Siirt	Şanlıurfa

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önerelere katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH DOĞRU (Adana)

- Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önereler üzerinde ilk konuşmacı Çorum Milletvekili Sayın Mehmet Tahtasız.

Buyurun Sayın Tahtasız. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 5 Mayıs 2025 tarihinde 100'üncü yılını geride bırakan Gazi'nin emaneti Atatürk Orman Çiftliği bizler için çok önemli, çok kıymetli. Bu mirasa sahip çıkmak, Ankara'nın nefes aldığı bu alanı korumak hepimizin ortak görevi. Atatürk'ün şartlı bağışla halkına emanet ettiği Atatürk Orman Çiftliği'nin korunmasını ve gelecek kuşaklara aktarılmasını çok önemsiyoruz. Peki, özellikle bu iktidar döneminde Atatürk Orman Çiftliği yönetimi Ata'mızın mirasına sahip çıktı mı diye bir soru yöneltmek gerekiyor. Tam aksine, cumhuriyetin kurucu mekânı olan Atatürk Orman Çiftliği hukuksuz biçimde talan edilerek cumhuriyetle hesaplaşma mekânı hâline dönüştürüldü. Cumhurbaşkanlığı sarayı gibi devasa bir alanla başlayan bir inşaat ANKAPARK gibi Ankara halkının parasını iç eden ucube bir projeye bu iktidar döneminde göz yumuldu. Atatürk Orman Çiftliği büyük ölçüde maalesef betona boğuldu. Gelineen noktada, Ankara halkının 801 milyon dolarına mal olan ANKAPARK gibi, izinsiz olarak inşa edilen ve milyonlarca dolar harcanan Cumhurbaşkanlığı sarayı gibi yapılarla Atatürk Orman Çiftliği'nin en az yüzde 50'si orman vasfını yitirdi. AKP iktidarı Atatürk Orman Çiftliği'ni rant alanına açtı.

Atatürk Orman Çiftliği'ndeki talan bununla da sınırlı kalmadı. AKP Hükûmetinin eski Sağlık Bakanı, hastaneler patronu önce Ankara Garı'nın tarihî binalarını aldı, şimdi de Atatürk Orman Çiftliği arazilerinde yeni bir hastane inşaatına başladı. Üstelik bu alan tarihî ve doğal sit alanı olmanın ötesinde askerî güvenlik bölgesi. Bu bölgenin, Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin yasal koruma statüsü iktidar eliyle bir kenara bırakılarak korunan bu topraklar resmen açık ihalelerle satılıyor. Şunu bilin ki ona yapılan her türlü müdahale sıradan bir imar meselesi değil, doğrudan Gazi'nin mirasına saldırıdır ve biz Gazi'nin büyük Türk milletine bıraktığı tüm miraslarına sonuna kadar sahip çıkacağız.

Değerli milletvekilleri, şimdi, karşımızdaki bu kanun teklifiyle Atatürk Orman Çiftliğinin belediyelere 556 milyon liralık birikmiş emlak borçları siliniyor ve çiftlik dışında kalan gayrimenkuller kapsam altına alınarak bina ve arazi vergisinden muaf tutuluyor. Söz konusu af, istisna ve muafiyetlerin

çiftlik üzerindeki özel şahıs ve şirketlere uygulanıp uygulanmayacağı muğlak bırakılmış. Komisyon üyelerimiz sordu: Temmuz ayındaki NATO Zirvesi için Atatürk Orman Çiftliği arazisi üzerine inşa edilecek yapılar bu muafiyetten yararlanacak mı? Yanıt yok. Susmak, bazen, inkâr etmekten daha çok şey söyler.

Şimdi, teklifte “Millî miras olan Atatürk Orman Çiftliği’nin korunması için özel hassasiyet gösterilmesi gerektiği açıktır.” yazıyor. Peki, siz Atatürk Orman Çiftliği’ni 55 bin dekardan 30 bin dekara düşürerek mi koruyorsunuz? Vergi borçlarını silip, davaları düşürerek mi koruyacaksınız? Yoksa bu muafiyetlerden kimin yararlandığını gizleyerek bu alanı koruyor musunuz? Millet adına emanet edilen bu alan bugün iktidarın çıkar ağlarına emanet edilmek istenmektedir. Burada yaratılan her muğlaklık, silinen her vergi borcu ve üstü örtülen her hukuki süreç halkın bütçesinden koparılan yeni bir pay demektir. Bu talana, bu örtülü ranta, bu hesapsız kitapsız devlet anlayışına “hayır” diyeceğiz. Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün emanetine, cumhuriyetin harcıyla karılmış bu topraklara sonuna kadar sahip çıkacağız.

Ben Çorum adına Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdulkadir Uraloğlu’na, fahri hemşehrimiz Sayın İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi’ye, Türk Hava Yolları Genel Müdürüne ve Çorum milletvekillerine sesleniyorum: Hititlerin başkenti, Hattilerin ülkesi, yedi bin beş yüz yıllık tarihiyle, tarihte ilk yazılı Kadeş Barış Antlaşması’nın imzalandığı tarım, sanayi ve turizm şehri Çorum yıllar sonra bir ilke daha imza attı, Süper Lig’e çıktı. Fakat 1999 yılında ihalesi yapıp temeli atılan ve yüzde 24’ü tamamlanmış Çorum Havalimanı maalesef yirmi yedi yıldır çürüyor. Yüzde 24’ü tamamlanan Çorum Havalimanı’nı yapmak yerine komşumuz Yozgat’a, Tokat’a ve birçok ile havalimanı yapıldı. Tabii ki yapılıns ama Çorum’un hakkı yenmesin. Çorum Havalimanı yapılmayacaksa komşumuz Merzifon Havalimanı’nın adını “Çorum-Amasya-Merzifon” kısaca ÇAM olarak değiştirelim. İstanbul’a düzenli seferler, sabah-akşam olacak şekilde yapılıns. Yaz aylarında İzmir, Antalya, Bodrum, Mersin gibi şeylere uçuşlar konulsun. Biz Çorum’un hakkını savunmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

Sayın Çalışkan, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir kanun görüşüyoruz. Madde, Atatürk Orman Çiftliği. Ne söylesek boş, hiçbir sözü ciddiye almadınız, dinlemediniz, almayacaksınız. Yine biliyoruz ki bu yasa, çiftçinin hiçbir sorununu çözmeyecek, tarımın hiçbir problemine çözüm getirmeyecek ama ne getirecek DSİ’yle ilgili yasa maddesi? Özü şu: DSİ’ye ait herhangi bir yerde bir kaza olursa DSİ’nin uzaktan yakından olay mahalliyile hiçbir ilgisi yoktur. DSİ’ye ait yollar varsa belediyelerindir. DSİ tesislerinin içinde yüzmek isteyen vatandaşlarımız için tel, çit, üst geçit, altyapı, ne yapılması lazımsa belediye yapacak. Evet, anlaşılan, AK PARTİ çöküşünün farkında, hiçbir dönem belediyeyi kazanamayacağını düşünüyor. Burada belediye değil, aynı zamanda o belediye sınırları içinde yaşayan vatandaşlar cezalandırılıyor. Yani DSİ bürokratları elbette zırha bürünmeli ama bunu sadece götürüp başka yerlere, yerel sorumlulara devrederseniz bunun bir anlamı olmaz ve bugün aynı şeyi Atatürk Orman Çiftliğinde de görüyoruz. Bir taraftan Mehmet Şimşek dakika başı yeni formüller üretip vergi talep ediyor ama bu yasada ne var? Atatürk Orman Çiftliği vergide emlak vergisinden muaf, vergi affı gelecek, harçlardan muaf; bir vatandaşla mahkemelik olursa, tek taraflı, Orman Çiftliği lehine düzenleme var, tazminatın tümünden kurtulacak. Yani bu niçin yapılmış belli değil, belli olan şu: Bu yasa aynı zamanda bir taraftan belediyeleri sınırlamak olduğu gibi bir

tarafından da ceza yasası. Öyle bir ceza yasası ki ormana, madene izin verenler garibinin 200 metrelik bahçeye ev yapmasına engel. Tabii, her işleri böyle çürük. Şu getirdikleri yasada bile kamuoyundan tepkileri görünce, hobi bahçesi sahibi vatandaşlarımızın çığlıklarını duyunca geri adım atıp “Vazgeçtik, düzenleyeceğiz.” diyorlar. O zaman niye getirdiniz bunu, niye bu yasayı hazırlarken bu tepkilere kulak astınız?

Burada başka bir husus, yasanın yine özü şu: Çiftçi üretmesin, vatandaş her türlü topraktan uzak kalsın. Eğer pancar üreticisi ekim yaparsa sözleşmesiz, ceza; hayvan besledin, taşırken kontrol noktasına girmedin, ceza; sürücüye ceza, içindeki hayvan sahibine ceza.

Elbette, başka bir şey daha, pancar üreticisi sözleşmesiz üretti... Vatandaş sadece tarımla değil, bundan sonra jandarmayla muhatap, kolluk kuvvetleri vasıtasıyla vatandaş engellenecek. Yani bu aklı size kim veriyor, gerçekten anlamak mümkün değil. Yasa teklifi hazırlandığında, evet, bürokratları koruyun; evet, idare açısından problemler, sorunlar varsa çözün ama bir de vatandaşın gözünden olaya bakın, deyin ki: “Ya, biz bu yasayı çıkarmakla vatandaş ne kadar mağdur ediyoruz?” İşte hobi bahçesi; yıllarca göz yumdunuz, herkes aldı, sattı, milyonlarca insanımız bir şekilde başını sokacak basit bir ev sahibi oldu; belediyeler elektrik verdi, su verdi, yapılaştı; bugün geriye dönük tümüyle yasak. Böyle bir yasak hangi mantıkla ortada? Evet, bundan sonrası için belki yeni bir düzenleme yapılabilir. Kaldı ki bugüne kadar meraları şantiyeye çeviren siz, zeytin alanlarını, orman arazilerini maden sahasına çeviren siz, çiftçiye vergisiyle boğan, traktörüne haciz koyduran siz, BAĞ-KUR borcunu ödemedi diye kredisini kesen siz, bugün ne olduysa birdenbire hobi bahçeleri üzerinden duyar kasıp güya tarım arazilerini savunuyormuş gibi bir durumla karşı karşıyayız.

Tabii, elbette kanun teklifi içerisinde özellikle alkolün sınırlandırılmasına ilişkin düzenleme keşke olsa. Reklam yasağının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Yahu, alkol fabrikası açan sizsiniz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde son konuşmacı Erzurum Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş.

Sayın Beştaş, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, aslında önemli bir teklif ama yine bir torba yasa garabetiyle karşı karşıyayız. Kamusal denetim ve müzakere fiilen ortadan kaldırılmış durumda, bu kanun teklifinde de bunu görebiliyoruz. Bu yasa teklifinin bütününe baktığımızda, bir cümleyle, bir kelimeyle ifade etmek gerekirse bir ekokırım yaklaşımı tamamına sirayet etmiş durumda.

6'ncı madde üzerinde konuşuyorum, Atatürk Orman Çiftliğine ait taşınmazların geçmişe dönük vergi borç ve cezaları siliniyor. Niye? “Kamu yararı” adı altında mali yükümlülükler kaldırılıyor, bu teklifle yapılıyor ve fiili bir cezasızlık yaratılıyor. Burada aslında korunması gereken alanlar söz konusu ama ne yapılıyor? Piyasaya açılıyor ve anayasal ilkeler ve denetim tamamen saf dışı bırakılıyor.

Şimdi, şunu çok iyi biliyoruz: Kapitalizmin doğa sömürüsü, güvenlikçi devlet mantığı ve savaş politikaları eş güdüm hâlinde ilerler ve burada ekolojik yıkımın ne boyutlarda olduğu, aslında bu Mecliste en çok konuşulan meselelerden bir tanesi. “Güvenlik” adı altında inşa edilen barajlar, HES'ler, karakollar, kalekollar, askeri güvenlik bölgeleri ekosistem bütünlüğünü parçalıyor; bunu burada sayısız defa ifade ettik. Savaş politikası su havzalarını kurutuyor, nehirlerin akışını değiştiriyor ve ormanları

askerî operasyon gerekçesiyle günlerce yangınlara teslim ediyor ve her yıl bunu yaşıyoruz. Ağaç kesim ihaleleriyle ormanları çoraklaştıran bu akıl ÇED süreçlerini askıya alarak ekokırımı âdeta bir devlet politikası hâline getiriyor. Savaş sadece insanı değil, toprağı, suyu, kurdu, kuşu da katlediyor, bu realiteyi görmemiz lazım, bu teklifte de bunu görüyoruz; coğrafyayı insansızlaştırmak, doğayı işlevsizleştirmek ve yaşam alanlarını ortadan kaldırmak.

Şimdi, bir veri var elimde. 2024 Ekim ayı ile 2025 yılının ekokırım verileri. Buna göre Kürt kentlerinden 24'ünde, 192 ilçesinde 2.207 ÇED başvurusu yapılmış, 625'i hakkında "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilmiş. Bu, direkt "Orayı talan edebilirsiniz." demek aslında. Yine Akbelen Ormanı için alınan acele kamulaştırma kararı hepimizin yüreğini yakmadı mı? Kaz Dağları, Cerattepe... Ülke batıdan doğuya, güneyden kuzeye âdeta talan ediliyor; maden faaliyetleri, inşaatlar, HES'ler, JES'ler, orman yangınları.

İki gün önce Manisa'da bir miting düzenlendi. "Nehirlerin Kardeşliği" mitinginde emek ve ekoloji örgütleri ekolojik yıkıma karşı ortak mücadele çağrısı yaptı. Evet, bizlerin yaşadığı habitat, coğrafya güvenlik gerekçesiyle yıllardır bozuldu, bozdu, iklim dengesini yitirdi ve Anayasa 56'ya göre herkesin sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı ihlal ediliyor.

Ekoloji mücadelesi aynı zamanda bir barış mücadelesidir ve bu yıkımı durdurmanın yegâne yolu onurlu ve demokratik bir barışı inşa etmektir, demokratik toplumu inşa etmektir. Barış yalnızca silahların susması değil, nehirlerin özgürce akması, aynı zamanda ormanların yangınlarla küle dönmemesinin engellenmesidir. Bizim her gün haykırdığımız barış ve demokratik toplum talebi öyle salt fildişi kulelerde konuşulan bir kavram değildir, gerçek hayata dairdir, yaşam hakkına, çevre hakkına dairdir. Dersim'de Ayşe teyzenin köyündeki deresinin başında özgürce yaşamasını, tehdit olmadan rahatça bağını bahçesini sulamasını savunuyoruz. Bizim bahsettiğimiz barış Şırnak'ta, Hakkâri'de, Akbelen'de, Kaz Dağları'nda Ahmet amcanın tepesinde gezen helikopterlerin, bombaların gölgesinin olmamasıdır ve barış, bu halkın hem savaşın yıkımından hem de kapitalist sömürü kısılcısından kurtularak kendi ürettiği sağlıklı besine, temiz suya ve gasbedilen kaynaklarına bizzat kendi eliyle, ortaklaşa ve özgürce ulaşabilmesidir.

Ekolojik, demokratik ve barışçıl bir yaşamı savunmaya devam edeceğiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Okutacağım ilk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 262 sıra sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin tekliften çıkarılmasını arz ve talep ederiz.

Ayhan Barut

Doğan Demir

Tahsin Ocaklı

Adana

İstanbul

Rize

Reşat Karagöz

Bekir Başevirgen

Cavit Arı

Amasya

Manisa

Antalya

Mahmut Tanal

İlhami Özcan Aygun

Şanlıurfa

Tekirdağ

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Ferit Şenyaşar

Beritan Güneş Altın

Vezir Coşkun Parlak

Şanlıurfa

Mardin

Hakkâri

Onur Düşünmez

Dilan Kunt Ayan

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Hakkâri

Şanlıurfa

Siirt

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH DOĞRU (Adana)

- Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Amasya Milletvekili Sayın Reşat Karagöz.

Buyurun Sayın Karagöz. (CHP sıralarından alkışlar)

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

İlgili maddeyle, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce yürütülen hizmetler hakkında kanununa yeni bir hüküm eklenmesi öngörülmektedir. Konumuz Devlet Su İşleri olunca, sözlerime mayıs ayı boyunca memleketim Amasya’da etkili olan şiddetli yağışlar sonucu meydana gelen sel, su baskını, dolu, heyelan ve taşkınlardan etkilenen Büyükkızılca, Aksalur, Karaköprü, Kayrak, Ovasaray, Kayabaşı, Kuzgeçe, Çiğdemlik, Keçili, Sarıkız, Yeşildere, Bayat, Fındıklı ve Karasenir köylerimiz başta olmak üzere tüm Amasya’mıza geçmiş olsun dileklerimi ileterek başlamak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, 7’nci madde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne, can ve mal güvenliğini tehdit eden hidroelektrik santrallerinin su kullanım hakkı anlaşmalarını feshetme yetkisi vermektedir ancak meseleye bir bütün olarak baktığımızda konuşmamız gereken asıl konunun HES’lerden ziyade, yıllardır ihmal edilen su yönetimi ve bunun vatandaşlarımıza ödettiği bedeller olduğunu düşünüyorum çünkü mayıs ayında Amasya’da yaşadıklarımız bizlere afetlerin büyümesinin tek sebebinin yalnızca doğa olaylarının olmadığını göstermiştir. İhmal de bir afettir, denetimsizlik de bir afettir, zamanında yapılmayan yatırımlar da bir afettir. Yaklaşık bir ay boyunca devam eden yoğun yağışlar sonucunda Amasya’da seralar su altında kalmış, tarım arazileri zarar görmüş, yollar çökmüş, köprüler hasar almış, içme suyu altyapıları tahrip olmuştur, Yeşilirmak havzası boyunca bulunan köylerimiz günlerce büyük bir tehditle karşı karşıya kalmıştır. Tek tesellimiz can kaybının yaşanmamış olmasıdır ancak çiftçimizin alın teri de vatandaşımızın yıllarca çalışarak oluşturduğu birikimi de maalesef sel sularına kapılarak gitmiştir.

Değerli milletvekilleri, iklim krizinin sonuçlarını her geçen yıl daha ağır yaşıyoruz; bir tarafta kuraklık, diğer tarafta aşırı yağışlar; bir tarafta don felaketi, diğer tarafta sel ve taşkınlar. Peki, ülkemiz her yıl yeni bir afetle karşı karşıya kalırken sorumlular görevini yeterince yerine getiriyor mu? Yeşilirmak havzasının yıllardır ihtiyaç duyduğu ıslah çalışmaları neden tamamlanmıyor? İrmak yatağında biriken alüvyonlar neden temizlenmiyor? Taşkın riskini artıran bitki örtüsü neden kontrol altına alınmıyor? Bakım ve koruma çalışmaları neden zamanında yapılmıyor? Amasya’da yaşananlar göstermiştir ki yıllardır biriken alüvyonlar yatağı yükseltilmiş, kontrolsüz büyüyen ağaçlar ve bitki örtüsü suyun akışını zorlaştırmış, taşkın riskini artırmıştır. Oysa gerekli çalışmalar zamanında yapılmış olsaydı bugün konuştuğumuz zararların önemli bir bölümü belki de yaşanmayacaktı, Amasya’da on

binlerce dekar tarım alanı bu afetten etkilenmeyecekti. Geçtiğimiz yıl don felaketi yaşayan çiftçimiz bu yıl da sel ve aşırı yağışlarla mücadele etmek zorunda kalmıştır. Açılan bu yarayı sarmak için Hükümet sel ve taşkından zarar gören üreticilerimizin, özellikle seracılıkla uğraşan yurttaşlarımızın zararlarını karşılamalıdır; çiftçilerimizin kredi borçlarını faizsiz olarak ertelemeli, yeniden yapılandırmalı ve yeni finansman imkânları sağlanmalıdır. Maddi yetersizlikler nedeniyle sigorta yaptıramayan üreticilerimiz de desteklerden mahrum bırakılmamalıdır.

Değerli milletvekilleri, bu ülkede ne yaşanırsa yaşansın mutlaka ucu çiftçiye dokunuyor, en ağır bedelleri çiftçi ödüyor. Geçen hafta açıklanan Toprak Mahsulleri Ofisi hububat alım fiyatlarında gördük ki mazotun, gübrenin, ilacın ve işçiliğin maliyeti katlanmışken Hükümet buğdaya yüzde 22, arpaya yüzde 15 zam vermiştir yani kısaca, çiftçinin ölüm fermanı imzalamıştır. Hükümete çağrımız, hububat alım fiyatlarını yeniden değerlendirmesi ve üreticinin emeğinin karşılığını verecek bir düzenleme yapması yönündedir çünkü çiftçi bu sene de kaybederse hepimiz kaybederiz, tüm Türkiye kaybeder. Devletin asli görevi vatandaşını korumak, zor gününde yanında olmak ve yaşadığı mağduriyetleri gidermektir çünkü devletin sorumluluğu yalnızca afet anında değil asıl olarak sular çekildikten sonra başlamaktadır.

Geride kalan yıkımın izlerinin bir an önce silinmesini, zarar gören yurttaşlarımızın ve üreticilerimizin yeniden umutla geleceğe bakabileceği günlere kavuşmasını temenni ediyor, sel ve taşkınlardan etkilenen tüm hemşehrilerimize bir kez daha geçmiş olsun dileklerimi iletiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Hakkâri Milletvekili Sayın Vezir Coşkun Parlak.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

VEZİR COŞKUN PARLAK (Hakkâri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün üzerinde konuşmakta olduğumuz madde hidroelektrik enerji santrallerinde yani HES’lerde can ve mal güvenliğine yönelik denetimleri yeniden düzenliyor, HES’leri işleten şirketlere ek yaptırımlar getiriliyor. Şirketleri denetim altına alan olumlu bir düzenleme gibi görünse de aslında öyle olmadığını hepimiz biliyoruz.

Bu maddenin iki temel sorununu sizlere anlatmak istiyorum: Birinci sorun, HES’lerdeki denetim faaliyetlerinin yalnızca şirketlerin ve sermayenin insafına bırakılıyor olmasıdır. Bu alandaki güvenlik önlemlerini şirketlerin sorumluluğuna terk etmek hem doğayı hem de halk sağlığını tehlikeye atmaktır. Oysaki bu maddede yapılması gereken, kamusal denetim mekanizmalarının oluşturulmasıydı, bunu yapmış olsaydınız büyük oranda riskleri de azaltmış olacaktınız. Ne yazık ki iktidar ülkeye yaşattığı felaketleri çabuk unutuyor. Türkiye’nin yakın tarihine dönüp bir bakın, şirketlerin almadığı güvenlik önlemleri nedeniyle yaşanan felaketlerle doludur. Manisa Soma’yı hatırlayın, Erzincan İliç’i hatırlayın; yaşanan acılar hâlâ hafızalarımızda, yüreklerimizde tazedir. Bu katliamların temel nedeni az bir maliyetle alınan yetersiz önlemler değil de nedir? Yüzlerce insan, yüzlerce emekçi yeterli önlemler alınmadığı için yaşamlarını yitirdiler. Düzenlemedeki en önemli ikinci sorun ise doğanın sermayenin hizmetine verilmesinin normalleştirilmesidir. Türkiye’nin yer altı ve yer üstü zenginliklerine birer meta olarak bakmaktan artık vazgeçilmesi gerekiyor. Doğayı sürekli sermayeye peşkeş çekerek, doğayı vahşice katlederek bir yere varamazsınız çünkü herkesin artık kabul ettiği bir gerçeklik var: Su, toprak ve hava gibi varlıklar tüm insanlığa aittir, bu varlıklar ticari bir mal gibi alınıp satılamaz. Ekoloji hareketleri yıllardır bunun için mücadele ediyorlar, doğanın maliyetinin sıfır olmadığını anlatmaya çalışıyorlar “Doğayı bedava bir üretim aracı olarak göremezsiniz.” diyorlar. Doğaya meta muamelesi yapılmaktan vazgeçilmez ise bunun zamana yayılmış ağır bir bedeli elbette ki olacaktır. Doğaya zarar veren her politika insanlığın geleceğine ipotek koymak değildir de nedir?

Değerli milletvekilleri, HES inşaatlarıyla tarihsel ve sosyal bellek de yok ediliyor. Ilısu Barajı'yla on binlerce yıllık tarihsel ve kültürel birikimi olan Hasankeyf'teki tahribat ortadadır. Aynı şekilde, Artvin'de yapılan Yusufeli Barajı'yla bölgedeki tarihi kültür varlıklarına verilen zararı herkes gördü. Verilen zarar ortadayken HES yapılan bölgelerde kazı kurtarma çalışmalarıyla iktidar imajını düzeltmeye çalıştı. Vallahi, imajınızı ne yaparsanız yapın düzeltemezsiniz. HES projelerini yaptığınız bölgelerdeki arkeolojik alanları kazılar bitmeden sular altında bıraktığınızı biliyoruz çünkü ekonomik ve siyasi olarak çıkarlarınıza hizmet etmiyordu. İktidara göre, para getirmeyen hiçbir şeyin bir önemi yoktur. Bu yüzden, iktidar için ne tarihin ne de kültürün önemi vardır.

HES'lerle doğa geri dönülemez şekilde tahrip ediliyor, bu tahribatla halkın mülksüzleşmesine neden olunuyor. HES'ler inşa edilirken insanlar köylerinden ve topraklarından ediliyorlar, toplumsal belleği oluşturan anılar ve hatıralar yok ediliyor. Onlarca kuşağın geçimini sağladığı tarlalar ve bahçeler yok ediliyor. İnsanlara günü dahi kurtarmayan cüzi bir para vererek insanların kent merkezlerine göç etmesine neden olunuyor. İnsanları kentlerde yoksulluğa mahkûm ediyorlar. Mülksüzleştirdiğiniz insanları sermaye için ucuz iş gücü hâline getiriyorsunuz. Anlaşılan, sizler için insanların daha iyi bir yaşam sürmesi çok da önemli değildir çünkü gözünüz sermayenin çıkarlarından başka bir şeyi görmüyor. Bizler bu eleştirileri iktidara yapınca bizleri de kalkınma karşıtı olarak ilan ediyorlar, "Bu ülkeyi baltalıyorsunuz." diyorlar, oysaki bu ülkenin geleceğini baltalayan sizlersiniz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 262 sıra sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinde yer alan "en geç üç ayın sonunda" ibaresinin "en geç iki ayın sonunda" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

Bülent Kaya

Mersin

Muğla

İstanbul

Şerafettin Kılıç

İdris Şahin

Medeni Yılmaz

Antalya

Ankara

İstanbul

Cemalettin Kani Torun

Mustafa Kaya

Bursa

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ADEM KORKMAZ (Burdur) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; grubumuz adına 7'nci maddede söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Her zaman söylemeye devam edeceğiz; Parlamentoyu tam anlamıyla bir noter mesabesine indiren, sürekli torba kanun mantığıyla birbirinden bağımsız, taban tabana zıt, tam olarak tartışılmayan, aralarındaki bağlantı tam olarak kurulamayan kanun teklifi maddeleriyle burada bir torba kanunu daha yasalaştırmaya çalışıyoruz. Bu kanun teklifinde, getirilen kanun teklifinde 11 kanun var, tek metin var;

çeltik tarlası, karbon ormanı, şeker pancarı, hayvan nakilleri, alkollü içki düzenlemeleri, belediyelere yüklenen yeni sorumluluklar, Devlet Su İşleri. Yani şimdi bu saydığım bütün birbirinden bağımsız konuların tek kanun teklifinde konuşulmasına ve maalesef son tahlilde hiçbirinin anlaşılmasına katkı sağlamış oluyoruz.

Değerli milletvekilleri, tabii, biz bu kanun maddeleri içerisinde torba kanunla ilgili eleştirilerimizi yaparken, bazen -daha önce de çeşitli defalar ifade ettik- bazı maddeleri desteklemek istiyoruz, bazı maddelerin bu ülke için uygun olduğunu düşünüyoruz ama siz o maddelerin bizim tarafımızdan desteklenmesine izin vermiyorsunuz. Torba kanun maddesi üzerinden bizi, maalesef, hepsine katılamadığımız için tamamen, tamamına “hayır” demek durumunda bırakıyorsunuz. Bu da Parlamentonun itibarını maalesef toplum nezdinde daha da tartışılır hâle getiriyor. Mesela, biz bu teklifin içinde desteklediğimiz bölümlerde “Burada yaptırımların daha ağır olması, biraz daha ağır olması gerekirdi.” diyoruz veya “Eksik bulduğumuz maddeler var.” veya “Alkol piyasası ile ilgili desteklediğimiz maddeler var.” diyoruz ama komple baktığımızda hepsine maalesef farklı bir yaklaşım içerisinde olamıyoruz. Yeri geliyor, mesela, tarlada terini döken pancar üreticisine kesilecek cezayı yüzde 100 oranında artırılıyorsunuz, şaşırp kalıyoruz fakat hemen bir sonraki maddeye geçiyoruz, bir de bakıyoruz ki koca şeker fabrikalarına kesilecek cezalarda indirime gidiyorsunuz; üreticiye ceza, fabrikaya indirim yapıyorsunuz. Sonra üreticiye, garibana gelince bir anda aslan kesiliyorsunuz, fabrikalara gelince bir anda sanayicinin müşfik dostu pozuna bürünüyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, 7’nci maddede 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce Yürütülen Hizmetler Hakkında Kanun’a bir ek madde getiriliyor. Diyor ki: Hidroelektrik santrallerinde yani HES işletmelerinde can ve mal güvenliğini sağlamaya yönelik sözleşme feshine ve idari para cezalarına bir sistem kurulmasını getiriyorsunuz. Burada iyi şeyler arzu ettiğinizi, tehlike arz eden durumlarda idarenin elini güçlendirmek istediğinizi görebiliyoruz. Bir tesiste veya alt, üst havzalarda can ve mal emniyeti riski varsa idarenin mahkeme kararı beklemeksizin su kullanım hakkı anlaşmasını feshedebilmesi ve mülki idare amirlerine doğrudan müdahale yetkisi verilmesi ilkesi doğru adımlardır ancak bu madde daha iyi hâle getirilebilirdi ve yaptırımlar gerçek bir caydırıcılığa kavuşturulabilirdi. Düzenlemenin ceza kısmına bakıyoruz, Devlet Su İşlerinin işletme talimatlarına uyulmaması veya yıllık muayene eksikliklerinin giderilmemesi durumunda megavat başına 50 bin lira ile 100 bin lira arasında ceza öngörülmüş, toplam cezanın üst sınırı ise 5 milyon lira.

Arkadaşlar, doğanın tahribatı, suyun yanlış yönetimi ve insan hayatının tehlikeye atılmasının bedeli devasa kârlar elde eden HES işletmecileri için sadece -soruyorum size- 5 milyon lira mıdır? Bugünün ekonomik koşullarında ve enerji şirketlerinin bütçeleri göz önüne alındığında bu üst sınır gerçekten yetersiz değil midir? “Aykırlık üç ay sürer ise ceza 2 katına çıkacak.” diyorsunuz, “Yıl içinde tekrarlanırsa feshedilecek.” diyorsunuz, süreçleri uzatıp şirketlere esneklik tanımak yerine cezanın alt ve üst sınırlarını HES’lerin cirolarına oranla çok daha ciddi noktalara çekmek zorundasınız, zorundayız. Eğer gerçekten doğayı, havzayı ve vatandaş korumak istiyorsak bu kanun metnini sadece kâğıt üzerinde kalacak cezalarla değil işletmecinin aklından bile geçiremeyeceği caydırıcılıktaki yaptırımlarla revize etmeliyiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 262 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesiyle 6200 sayılı Kanun’a eklenen ek 16’ncı maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini ve fıkraya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“Verilen süre içerisinde şirket tarafından gerekli önlemlerin alınmaması halinde, tesiste enerji üretimine yönelik su kullanımı durdurulur ve ilave süre verilir.”

“İlave süre içerisinde de şirket tarafından gerekli önlemlerin alınmaması halinde şirketle imzalanan su kullanım hakkı anlaşması derhal feshedilir.”

Muhammet Emin Akbaşoğlu

Osman Sağlam

Oğuz Üçüncü

Çankırı

Karaman

İstanbul

Ayhan Salman

Yusuf Ziya Yılmaz

Bursa

Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ADEM KORKMAZ (Burdur) -
Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, hidroelektrik enerji üretim tesislerinde veya tesisten kaynaklı olarak memba veya mansapta can ve mal emniyeti açısından risk oluşturan durumların tespit edilmesi hâlinde uygulanacak idari tedbirlerin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci madde üzerinde aynı mahiyette 3 önerge vardır, önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 262 sıra sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin tekliften çıkarılmasını arz ve talep ederiz.

Gülcan Kış

Bekir Başevirgen

Doğan Demir

Mersin

Manisa

İstanbul

Mahmut Tanal

Cavit Arı

Tahsin Ocaklı

Şanlıurfa

Antalya

Rize

İlhami Özcan Aygun

Ayhan Barut

Tekirdağ

Adana

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Mehmet Emin Ekmen

İstanbul

Muğla

Mersin

Şerafettin Kılıç

İdris Şahin

Medeni Yılmaz

Antalya

Ankara

İstanbul

Cemalettin Kani Torun

Bursa

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Ferit Şenyaşar

Beritan Güneş Altın

Onur Düşünmez

Şanlıurfa

Mardin

Hakkâri

Dilan Kunt Ayan

Celal Fırat

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Şanlıurfa

İstanbul

Siirt

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET BAYKAN (Konya) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Mersin Milletvekili Sayın Gülcan Kış.

Buyurun Sayın Kış. (CHP sıralarından alkışlar)

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 8'inci maddesinde AKP iktidarının kendi sorumluluğunu yerel yönetimlerin üzerine yüklediği yeni bir anlayışla karşı karşıyayız. Bu maddeyle, Devlet Su İşleri tarafından yapılan barajların, sulama kanallarının, isale hatlarının, servis yollarının ve diğer su yapılarının güvenliğiyle ilgili yükümlülüklerini belediyelere ve özel idarelere yüklemektedir. Yarın ortaya çıkabilecek hukuki sonuçları da mali sonuçları da tazminat risklerini de yerel yönetimlerin omzuna bırakıyorsunuz. DSİ'nin görev ve yetkileri 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde açıkça tanımlanmıştır. Belediyelerin ise 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda görev alanları çok nettir. Bu nedenledir ki bu tesislerin sahibi de işletmesi de teknik sorumlusu da DSİ'dir. Buna rağmen, bugün bu sorumluluğu yerel yönetimlere devretmeye çalışıyorsunuz. Peki, neden? Çünkü DSİ'nin yükünü azaltırken belediyelerin yükünü artırmak istiyorsunuz. Risk DSİ'nin faaliyetlerinden doğacak ama sonuçlarını yerel yönetimler üstlenecek.

Değerli milletvekilleri, seçim bölgem Mersin, Çukurova havzasının en önemli tarım merkezlerinden biridir. Bu nedenle, bu düzenlemelerin sahadaki karşılığını çok iyi biliyorum. Pamukluk Barajı var, Berdan Barajı var, yüzlerce kilometre sulama kanalı var, isale hatları var. Bu yatırımların güvenliği de yatırım yapan kurumların asli sorumluluğu olmak zorundadır. Çünkü DSİ'nin görevi yalnızca baraj yapmak, sulama kanalı yapmak, bir suyun vanasını açmak değildir; DSİ'nin görevi yaptığı yatırımı a'dan z'ye tamamlamak, işletmek, korumak ve sürdürülebilirliğini sağlamaktır. Bu yatırımın güvenliğini sağlamak da kamusal sorumluluğun ayrılmaz bir parçasıdır.

Bakın, 24 Kasım 2025 tarihinde bu Mecliste DSİ'nin 2026 yılı bütçesini görüştük. O bütçe hazırlanırken zaten bu tesislerin bakım giderleri de işletme giderleri de güvenlik giderleri de hesaplandı. Milletlin vergilerinden oluşan kaynaklar bu görevlerin yerine getirilmesi için DSİ'ye tahsis edildi. Aynı dönemde belediyeler de kendi bütçelerini hazırladılar. Şimdiyse bütçeler yapılmış, ödenekler belirlenmiş, hesaplar tamamlanmışken aynı görevin bir bölümü belediyelere devredilmeye çalışılıyor. Kusura bakmayın ama burada ciddi bir çelişki var, tam anlamıyla maç oynanırken kural değiştiriyorsunuz. Bütçesini verdiğimiz bir görevi bugün başka kurumların üzerine bırakıyorsunuz. Görevin yükünü yerel yönetimlere bırakırken kaynağını merkezde tutuyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, bakınız, DSİ'nin yaptığı yatırımları kamuoyuna anlatırken barajlarla, göletlerle, sulama projeleriyle övünüyor ve bu yatırımları başarı hikâyesi olarak anlatıyorsunuz. Peki, o zaman soruyorum size: Övündüğünüz bu yatırımların güvenliğinden neden kaçırıyorsunuz? Başarıyı sahiplenirken sorumluluğu neden belediyelere bırakıyorsunuz? Mülkiyet, işletme, teknik sorumluluk

DSİ'ye ait olacak ama korkuluğu, tel örgüyü, uyarı sistemini belediye yapacak. Yarın bir dava açılırsa belediye muhatap olacak, bir tazminat çıkarsa belediye muhatap olacak. İşte bunun adı görev paylaşımı değildir, bunun adı açık bir maliyet ve sorumluluk transferidir. Üstelik burada belediyelere bırakılan görev sıradan bir hizmet de değildir, teknik uzmanlık gerektirir, mühendislik bilgisi gerektirir, sürekli takip ve denetim gerektirir. Ancak, belediyelere yeni sorumluluk yüklerken ilave bütçe verilmiyor, ilave kaynak verilmiyor, ilave personel verilmiyor. Yerel yönetimlerin mevcut bütçeleriyle de bu yükün altından kalkmasının mümkün olmadığını da biliyorsunuz. Son iki yıldır belediyeleri işlevsiz hâle getirmek için her yolu denediniz; merkezî bütçeden payları kestiniz, kaynakları azaltıyorsunuz, gelirlerini artırmak yerine her fırsatta yeni yükler getiriyorsunuz. Sizin amacınız, yetki, sorumluluk, kaynak değil; bunu çok iyi biliyoruz. Asıl amacınız, vatandaşa eksiksiz hizmet götüren, başarı hikâyeleri yazan belediyelerimizin dallarını budamaya çalışıyorsunuz ama ne yaparsanız yapın belediyelerimizin hizmet götürmesini engelleyemeyeceksiniz. Cumhuriyet Halk Partisi olarak “Kuralı ben koyarım, risk barındıran uygulamaların sorumluluğunu başkasına veririm.” anlayışını şiddetle reddediyoruz.

Bu kanun teklifine karşı olduğumuzu bildiriyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin Ekmen.

Sayın Ekmen, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclisimizin önemli bir yönü de hacet kapısı olmaktır. Ya iktidara seslerini duyuramadıkları için veyahut da Meclisin gündemine sirayet etmek, toplumun değişik kesimlerine sesini duyurabilmek için farklı heyetler zaman zaman bizleri ziyaret ederler. Bugün de böyle bir heyet DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sayın Celal Fırat'ın eşlikçiliğiyle Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı Genel Başkanı Ercan Geçmez, Pir Sultan Abdal Kültür Derneği Genel Başkanı Cuma Erçe, Alevi Kültür Dernekleri Genel Sekreteri Kazım Uçarcan, Alevi Bektaşî Federasyonu Genel Saymanı Nurullah Esat Ünsal ile yurt dışında sivil toplum alanında çalışmalar yürüten Hasan Gazi Öğütçü, grubumuzu ziyaret ederek Suriye'de devam eden süreç hakkında oradaki Alevi kardeşlerimizin, Alevi yurttaşların maruz kaldıkları insan hakları ihlallerinde Türkiye Cumhuriyeti devletinin oynayabileceği rol ve bu konuda destek istemek amacıyla bilgilendirme yapmışlardır.

Bu grubun yapmış olduğu bilgilendirmeye göre Suriye'de bir geçiş sürecinin içerisindeyiz. Gerçekten bir iç savaştan çıkmak, iç savaşın öncesinde de çok ağır ve kuvvetli bir diktatörlüğün tek yanlı zulümlerinin hafızası içerisinde yaşayan bir halkın iyiyi, doğruyu, güzeli çok kısa bir sürede bulmasını beklemek yanıltıcı olabilir. Ama şüphesiz ki bu geçiş süreçlerinin en az hasarla atlattılması ve gerek anayasal sürecin gerekse de geçiş sürecinde yaşanan, yapılan birtakım idari işlemlerin siyasi anlamda adil, özgürlükçü ve eşitlikçi bir yönetimin izlerini taşıması gerekir. Suriye'de söz konusu olduğunda sadece Arap Sünnilerin değil, Kürtlerin, Türkmenlerin, Alevilerin, Nusayrilerin, Dürzilerin burada sistem içerisinde bir ayrıcalığa maruz kalmadığı gibi mevcut geçici meclis içerisinde hakkaniyetli bir temsil ve yeni anayasa tasarımı içerisinde bütün haklarının güvence altına alındığı ve kendilerini güven içerisinde hissettikleri bir Suriye'yi hedeflemek gerekir. Maalesef bu iki yıllık performansa baktığımızda Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi, BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Ofisi, Uluslararası Af Örgütü, Suriye İnsan Hakları Gözlemevi ve Suriye İnsan Hakları Ağı tarafından tespit edilen birçok insan hakkı ihlali var. Tabii, bu vatandaşlarımız Türkiye'nin oradaki gücünü, oradaki Şara yönetimi üzerindeki otoritesini insan haklarına uygun bir yönetim ve insan haklarını ihlal etmeyen bir geçiş sürecini desteklemek noktasında kullanmasını bekliyorlar ve bu, onların en doğal hakkı.

Eğer Türkiye’de tek bir Alevi dahi yaşamıyor olsaydı yanı başımızdaki bir devletin kendi vatandaşları arasında bir ayrımcılık yapmadan ve bir insan hakkı ihlali yapmadan, mazlumun kimliğini sormadan ve zalimle herhangi bir paydaşlık kurmadan böyle bir süreci desteklememiz gerekirdi. Tabii ki bazen çok önemli laflar havada uçuşuyor ve bazen çokça da laf havada uçuştugu için işin ağırlığı gözden kaçıyor.

Ben Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komiserliğinin raporundan üç beş hususu size sunmak istiyorum: Bu rapora göre, Ocak-Mart 2025 ve Temmuz 2025 döneminde Humus, Hama, Lazkiye ve Tartus hattında 1.400; Süveyda hattında ise en az 1.500 sivil öldürüldü ve bu siviller sadece başıbozuk gruplar tarafından değil, aynı zamanda yeni sistemin dizayn ettiği ve görevlendirdiği güvenlik görevlileri tarafından da işlendi. Keyfi tutuklamaların ve işkencelerin haddi hesabı yok. Aynı Ocak-Ekim 2025 aralığında en az 11 şüpheli ölüm tespit ediliyor, 23’ü de takibe alınmıştır. Birtakım bölgelerin demografisine müdahale anlamında zorunlu tahliyeler yine kayda geçiyor ve önemli bir kısmı kız çocuğu olan en az 21 spesifik vakada ise kız kaçırma vakasına rastlanılıyor. Mesela, yine bu bağlamda gündeme getirilecek “Betül Süleyman Alluş” isimli bir üniversite, tıp öğrencisinin 29 Nisan 2026’da kaçırılması, Suriye güvenlik görevlilerinin bu durumu tespit etmesine rağmen henüz kızın ailesine kavuşamaması burada dikkat çekilen hususlar.

Biz de buradan Hükûmete sesleniyoruz: Suriye’deki her imkânımızın, her gücümüzün ve her çözümümüzün Suriye’de insan haklarına saygılı, çeşitlilikleri koruyan ve herkesin kendisini güven içerisinde hissettiği bir Suriye’nin inşası için kullanılması gerektiğini söylüyor, bu hususa özellikle AK PARTİ’li arkadaşlarımızın dikkatini çekiyoruz. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde son konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Celal Fırat.

Sayın Fırat, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kerbela’nın üzerinden yüz yıllar geçti fakat insanlığın sorusu ve sorgulaması hâlen devam ediyor. İnsanlığın sorusu; gücün yanında mı duracağız yoksa hakikatin, Hakk’ın yanında mı duracağız? İşte, bu yüzden Kerbelâ, bir tarih değil, her çağda zalimlere karşı yeniden verilen bir vicdan sınavıdır. Şah Hüseyin’in büyüklüğü de budur; sonucu değiştiremeyeceğini bildiği hâlde “adalet” demesi ve taraf seçmesidir. Çünkü mesele zalime karşı güç mücadelesi de değildi; mesele, insanın kendisine, inancına, hakikatine sahip çıkmasıydı. Bugüne evrildiğinde ise insanlık tarihi boyunca birçok halk, birçok topluluk, birçok insan kendi Kerbelâ’sını yaşamıştır, yaşamaya devam ediyor. Kimi zaman inancından dolayı dışlanmış, kimi zaman kimliğinden dolayı ötekileştirilmiş, kimi zaman da yalnızca adalet istediği için cezalandırılmıştır. Sorun yalnızca kimin yöneteceği de değildir, sorun yönetenlerin hangi sınırlar içinde kaldığıdır. Şah Hüseyin’in itirazı ise köhne makamın, köhne yönetimin sorgulanamaz hâlde gelmesindeydi. Kerbelâ, bugün de tarihte yaşanmış bir tarih olarak da görülmemelidir; Kerbelâ, gücün hukukun önüne geçip geçemeyeceği, devletin vicdandan kopup kopamayacağı, insanın doğrularından kopup kopmayacağı, bedel ödeyebileceğinin sorusunun adıdır. Bu yönüyle Kerbelâ, yalnızca İslam tarihinin de değil insanlık tarihinin en önemli ahlaki kırılma noktalarından biridir ve biz Alevi toplumuna göre adalet Kerbelâ’da yitirildi. O gün sorduğumuz soru bugün de geçerlidir: Yönetim, gücünü nereden alıyor, korkudan mı yoksa adaletten mi? Bir tarafta gücün meşruiyet ürettiğine inananlar var, diğer tarafta ise meşruiyetin güçten değil vicdandan, adaletten doğduğuna inananlar var.

Şah Hüseyin o gün insanlığa şunu gösterdi: Herkes sustuğunda susmayacaksın, herkesin biat ettiği yerde itiraz edeceksin, herkesin kendini düşündüğü anda bedel ödemenin en büyük erdem

olduğunu söyleyeceksin. Bu nedenle, Kerbelâ, yalnızca bir matem değil, insan onurunun sınındığı, her çağda karşımıza çıkan ahlaki bir sınavdır. Bu nedenle, muharrem ayında tutulan yasın içinde adalet özlemi vardır çünkü dünya değişse de zulüm değişmiyor; teknoloji değişiyor, şehirler değişiyor, sınırlar değişiyor ama insanın vicdanı ile korkusu arasındaki mücadele değişmiyor. İşte, Kerbelâ'nın bize bıraktığı en büyük miras, acıyı kutsamak ya da uslanmak değildir, adaleti savunmaktır çünkü Kerbelâ'nın gücü kılıçtan değil, vicdandan geçer. Her çağda aynı soru yeniden sorulacaktır: Gücün yanında mı duracağız yoksa hakikaten yanında mı duracağız?

Değerli milletvekilleri, işte, bu vesileyle, Alevi topluluklarının Haziranın 14'ünde üç gün masumupaklar orucu, muharrem yani yasımaterem orucumuz, on iki imamlar orucumuz da aynı çerçevede 17'sinde başlayacak. Oruçlarımızın başlangıcı ve bitişini belirleyen katı saatler, gösterişli kurallar yoktur; oruç güneşle başlar, güneşle biter. Gün boyunca hissedilen açlık, susuzluk bedene ait değildir; her lokmada, her yudumda Kerbelâ'nın hüznü yaşanır. Bu nedenle, muharrem ayının orucu aç kalmanın değil, ötesinde bir hatırlayıştır, onurlu nefes almaktır, insanın kendi vicdanına dönmesi, mazlumun acısını yüreğinde duymasıdır. Muharrem'in mateminde saklı olan sır da budur. Susuzluğu değil, vicdanı; acıyı değil, insanlığı diri tutmaktır. Muharrem orucunun sonunda paylaşılan aşure ise yalnızca bir yiyecek değil, zengin'in fakire dağıttığı bir çorba da değildir, bir tatlı da değildir; kutsal bir lokmadır. Farklılıkların aynı kazanda birbirine üstünlük kurmadan var olabileceğinin, paylaşmanın, dayanışmanın lokmasıdır. O gün Kerbelâ'nın hüznünde süzülen paylaşmanın, rızanın ve kardeşliğin lokmasıdır.

Kerbelâ acısını anarken dileğimiz, acının büyümesi değil, adaletin çoğalmasıdır. Paylaşacağımızı her lokma insanın insana kıymadığı, inançların, kimliklerin ötekileştirilmediği, çocukların savaşlarda susuz kalmadığı bir dünyanın niyetine olsun diyorum.

Muharrem oruçlarımız mateminde süzülen hakikat bizlere yalnızca yas tutmayı değil, vicdanı, merhameti, birlikte yaşamayı da öğretsin diyorum.

Hak-Muhammed-Ali aşkına tutulan, tuttuğumuz oruçlar, paylaştığımız lokmalar kabul olsun diyorum. Birliğimiz daim, yolumuz Şah Hüseyin yolu olsun.

Aşk ile. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

9'uncu madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Okutacağım ilk 3 önerge aynı mahiyette olduğundan bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 262 sıra sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin tekliften çıkarılmasını arz ve talep ederiz.

Mahmut Tanal

Doğan Demir

İsmet Güneşhan

Şanlıurfa

İstanbul

Çanakkale

Cavit Arı

Tahsin Ocaklı

İlhami Özcan Aygun

Antalya

Rize

Tekirdağ

Ayhan Barut

Bekir Başevirgen

Adana

Manisa

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Bülent Kaya	Selçuk Özdağ	Mehmet Emin Ekmen
İstanbul	Muğla	Mersin
Şerafettin Kılıç	İdris Şahin	Medeni Yılmaz
Antalya	Ankara	İstanbul
Cemalettin Kani Torun	Ertuğrul Kaya	
Bursa	Gaziantep	

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Ferit Şenyaşar	Beritan Güneş Altın	Onur Düşünmez
Şanlıurfa	Mardin	Hakkâri
Dilan Kunt Ayan	Sabahat Erdoğan Sarıtaş	Öznur Bartın
Şanlıurfa	Siirt	Hakkâri

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET BAYKAN (Konya) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Çanakkale Milletvekili Sayın İsmet Güneşhan.

Buyurun Sayın Güneşhan. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, yalnızca Manisalı hemşehrilerimizin değil, tüm Türkiye'nin gönlünde taht kuran Manisa Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Ferdi Zeyrek'i aramızdan ayrılışının 1'inci yılında rahmet, minnet ve özlemle anıyorum; mekânı cennet olsun.

Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile Çeltik Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerine söz aldım. 9'uncu maddeyle ilgili çok fazla konuşacak bir şey yok; madde, DSİ'nin lehine denilebilir.

Değerli arkadaşlar, şimdi size Aziz Nesin hikâyelerini aratmayan, trajikomik bir olayı anlatacağım: Konu Çanakkale'de geçiyor. Çanakkale'de 1968 yılında taşkınları önlemek, daha sonra tarımsal sulamayı geliştirmek amacıyla bir baraj yapılmaya başlanıyor; barajın adı Atikhisar Barajı. Baraj 1975 yılında hizmete giriyor, daha sonra 1992 yılında Çanakkale Belediyesi Çanakkale halkının su ihtiyacını karşılamak için bu barajdan su almaya başlıyor ve o günden bugüne kadar da Çanakkale Belediyesi üzerine düşen tüm yükümlülükleri yerine getiriyor fakat gelin görün ki barajın yapımından yaklaşık elli yıl sonra belediyenin karşısına çıkıp diyorlar ki: "Bu barajın yapım maliyetini ödeyeceksiniz." Tam yarım asır sonra. "Ne kadar?" diyorsunuz. 325 milyon lira. Peki, nasıl ödenecek? Otuz yılda. Çanakkale Belediyesi gerekli hukuki ve yargısal yollara başvuruyor ancak bu süreçlerin sonucu beklenmeden İller Bankasındaki payından kesilmeye başlanıyor ve hesaplamalara göre 325 milyon lira olan borç yükü faiziyle birlikte otuz yılın sonunda tam 3,5 milyar lira olarak Çanakkale Belediyesinden, Çanakkale halkından kesilmiş olacak. Üstelik bunun bedeli de yıllarca Çanakkaleli hemşehrilerimize, Çanakkale halkına ödetelecek.

Sayın Cumhurbaşkanının "Belediyeleri silkeleyin." sözlerinin ardından bazı kurum ve kuruluşlar kraldan çok kralcı davranmaya başladılar. Bunların başında da DSİ geliyor. Burada da bunun bir örneğini görüyoruz. Siyasi hesaplarla yürütülen bu anlayışın yükünün doğrudan vatandaşlarımızın omuzlarına bindirildiğini hepimiz çok iyi biliyoruz. Bakın, barajın yapımından bugüne kadar Çanakkale'de 9 belediye başkanı görev yaptı ama hiçbir dönemde bu para bunlardan istenmedi.

Bakın, değerli arkadaşlar, aslında ağlanacak hâlimize yine gülüyoruz. Bakın, Atikhisar Barajı'nda gene ne oldu? Biliyorsunuz, bu yıl ülkemizin birçok bölgesinde yoğun yağışlar, güzel yağmurlar yağdı, hepimiz çok mutlu olduk, sevindik, herkesin yüzü güldü bir anlamda; barajlarımız doldu, taştı.

Şimdi, hepimizin bildiği gibi, bu barajlarda yani yoğun dolu olan barajlarda alt ve üst savaklar vardır. Bir baraj dolduğunda öncelikle alt savaklardan kontrollü bir şekilde su tahliye edilir ancak Atikhisar Barajı'nda alt savakların işlevsiz hâle getirilmiş ve köreltilmiş durumda olduğunu gördük. Su mecburen üst savaklardan boşaltılmaya başlandı, daha doğrusu, baraj suları kontrolsüz bir şekilde taşmaya başladı hatta tarım sulama kanallarına suyu verelim dedik, barajın yükünü biraz hafifletelim dedik, maalesef o da arızalı çıktı, verilemedi. Bunun sonucunda su kontrollü bir şekilde tahliye edilemedi, şehrin bazı bölgeleri su altında kaldı, tekneler battı, birçok alan çamur ve balık deryasına döndü. Bunun gibi bir benzer tabloyu da Tokat'ta Almus Barajı'nda gördük; maalesef devletin yapmış olduğu köprüleri yine devlet eliyle yıkmak zorunda kaldık.

Bakın, değerli arkadaşlar, Devlet Su İşleri sıradan bir kurum değildir. Devlet Su İşleri, cumhuriyetimizin kalkınma hamlesinin en önemli kurumlarından biridir. Devlet Su İşleri Keban'da vardır, Karakaya'da vardır, Atatürk Barajı'nda vardır, GAP'ta vardır. Ne yazık ki böylesine köklü ve güçlü bir kurum yirmi üç yıllık AKP iktidarında eski ağırlığını ve gücünü kaybetmiştir. Kebanları yapan, Karakayaları yapan, Atatürk Barajını yapan, GAP'ı hayata geçiren Devlet Su İşleri bugün kendi çitini bile başka kurumlara yaptıran bir Devlet Su İşleri hâline maalesef geldi. Su meselesi siyaset üstüdür, su üretimdir, tarımdır, gıda güvenliğidir, enerjidir, gelecektir.

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Gaziantep Milletvekili Sayın Ertuğrul Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

14 Ocak ve 7 Mayıs 2026 tarihlerinde bu kürsüden lisanssız güneş enerjisi santrali üreticileriyle ilgili, yaşadıkları sorunlarla ilgili bir konuşma yapmıştım. Bu konuşmanın ardından, 21 Mayıs'ta yapılan EPDK toplantısında on yıllık alım garantisi sözleşme süresi biten lisanssız güneş enerjisi santrali üreticileri açısından dağıtım bedeliyle ilgili bir tarifiede indirim yapıldı. Evet, bu kıymetli bir adım. Bu adıma katkıda bulunan AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Yalnız, değerli arkadaşlar, sorunlar bunlardan ibaret değil, devasa sorunlar var. Güneş enerjisi santrali üreticileri için hakikaten büyük bir adaletsizlik şu anda uygulamada.

Değerli arkadaşlar, 2014 yılında dağıtım bedelleri, bu santraller için alınan tutarlar 2026 yılında tam 126 kat artırılmıştır. Peki, TÜİK verilerine göre mal ve hizmet alımlarındaki artış ne kadar? 26 kat. Peki, aradaki bu 100 katlık farkı enflasyondaki artışla izah edemediğinize göre, izah edilemeyeceğine göre bu 100 katlık artış enerji dağıtım şirketlerinin cebine, kasasına neden sokuluyor değerli arkadaşlar? Bu sorunun cevabı verilmelidir.

Değerli arkadaşlar, diğer büyük bir sorun, bu üreticilerin ürettikleri elektrik bedelleri takip eden ayın 17'sinde fatura ediliyor, bedelleri ise bir sonraki ayın ilk beş iş gününde tahsil ediliyor. Peki, dağıtım bedelleri nasıl tahsil ediliyor? Takip eden ayın içerisinde fatura ediliyor; evet, aynı ayın içerisinde tahsil ediliyor yani alacağınıza gelince derhâl tahsilat, borca gelince sonraki aylarda tahsilat. Peki, bu üreticiler ne yapmak zorunda kalıyor? Değerli arkadaşlar, banka banka kredi çekmek mecburiyetinde kalıyorlar. Peki, dağıtım şirketleri açısından sıfır faiz değil mi, sıfır maliyetli bir finansman? Oh, ne güzel dünya ya! Toplayın paraları, yatırımcıya parayı iki ay sonra verin. Değerli arkadaşlar, bu büyük bir adaletsizliktir.

Evet, bildiğiniz üzere, Suudilerle bir anlaşma yapıldı. Bu anlaşma önümüzdeki günlerde Meclis Genel Kurulumuza gelecek. 3 gigavatı Konya’da, 2 gigavatı ise Sivas’ta, toplam 5 gigavat Suudilerle bir yatırım anlaşması yapıldı. Peki, bu yatırım anlaşmasının içerisinde Suudilere neler verildi?

Değerli arkadaşlar, biz yabancı yatırımcıya elbette ki karşı değiliz ancak vatandaşlarımızda adalet duygusunu sarsacak yatırıma biz itiraz ederiz.

Peki, bu teşviklerin içerisinde neler var? Kurumlar vergisi istisnası var değerli arkadaşlar, gümrük vergisi, KDV, özel tüketim vergisi dâhil ithalatta uygulanan her türlü vergi, harç, mali yükümlülük, ücret, fon yok; projede kullanılacak ekipman, malzeme, sarf malzemesinde KDV yok, damga vergisi yok. Yani maşallah, yok yok! Peki, bizim kendi üreticimize ne var? Dışından tırnağından artırmış, bankalardan kredi çekmiş, borç yükünün altına girmiş 9 bin... Türkiye’nin dört bir tarafında enerji açığımız var, değil mi? Biz bu konuyla ilgili ithalat yapıyoruz. Peki, bu üreticilerimize, bu yatırımcılarımıza ne var? Bu yatırımcılarımıza bol miktarda zam var, bol miktarda ceza var, zulüm var.

Değerli arkadaşlar, kıymetli AK PARTİ milletvekilleri; bir önceki konuşmamda belki ilk kez duyduğunuz sorunlara kulak verdiğiniz için teşekkür ediyorum. Bakın, kamu bürokrasisinde bir şeyler yapılıyor; sizin belki iyi niyetle yapmış olduğunuz gayretli çalışmaların altını boşaltan, dağıtım şirketlerinin kasasını dolduran birtakım uygulamalar var. Ben buradan dikkatinizi tekrar bu hususlara çekmek istiyorum. Lütfen, bu hususların takipçisi olun. Kendi yatırımcımıza sahip çıkmak mecburiyetindeyiz, bunlar millî servetimiz. Bu millî servetimizi çöp etmekle ilgili sayısız uygulama var. EPDK uygulamalarına dikkatinizi çekmek istiyorum. Bu zulme son vermeniz gerekiyor. Bu adaletsizlikleri bir an evvel ama bir an evvel gidermeniz gerekiyor. Bakın, bu yatırımcılarımız ülkemize küsüyor; yazıktır, günahtır.

Hakikaten bu adaletsizlikleri gidermek sizin boynunuzun borcudur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerine üçüncü konuşmacı Hakkâri Milletvekili Sayın Öznur Bartin.

Sayın Bartin, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada sadece bir kanun teklifinin maddelerini müzakere etmek için konuşmuyoruz, dağların, nehirlerin, asırlık ormanların, iktidarın makro politikalarıyla tarihsel mekânı elinden alınmak istenen halklarımızın yaşam alanları için verdikleri varlık mücadelesini de konuşmak için buradayız.

Bu kürsüden iktidarın rasyonalitesini kaybetmiş ekolojik ve siyasal çelişkilerini ifşa etmek tarihsel sorumluluğumuzdur. Yasama ciddiyetini ve demokratik müzakere zeminini aşındıran yapısal bir usulsüzlükle karşı karşıyayız. Komisyon odalarında birbiriyle hiçbir nedensel ve organik bağı bulunmayan 13 ayrı kanun tek bir torbaya doldurulmuş; yetmemiş, görüşmelerin 8’inci saatinde bir gece yarısı müdahalesiyle Kara Avcılığı Kanunu da bu torbaya eklenerek sayı 14’e çıkarılmıştır. Ne toprağın gerçek öznesi olan üreticinin ne yaşam savunucularının ne de bilimsel disiplinlerin sesine tahammül edilmiştir; karşımızdaki iktidar akli rızaya ve ortak vicdana dayanmayan bürokratik bir dayatmanın tezahürüdür.

Temsil etmekten onur duyduğum Hakkâri’nin Derecik ilçesi, yüksek dağları, vadileri ve biyoçeşitliliğiyle bu kadim coğrafyanın can damarıdır ancak son dönemde Derecik’e bağlı Hoşnav köyü kırsalında madencilik gerekçesiyle başlatılan ve korucular eliyle yürütülen kontrolsüz ağaç kesimleri coğrafyanın tarihsel hafızasını yok etmeye yönelik sistemsel bir müdahaledir. Yüzlerce asırlık meşe ağaçlarının kesilerek askerî üs bölgelerine taşındığı iddialarına karşı tek bir yetkili kurumun tatmin edici bir açıklama yapmaması yürütülen sürecin hukuksal değil, güvenlikçi ve sömürü odaklı bir bagaj taşıdığını göstermektedir.

Derecik Hoşnav köyünde yaşayanlar münferit değildir. Şırnak'ta Besta ve Cudi'den Van'ın Çatak ilçesine, Munzur havzasından Lice ve Kulp coğrafyasına kadar uzanan bu hat, Kürt coğrafyasının doğal varlıklarını asimetrik bir sömürü baskısı altına alan sistematik bir ekokırım politikasının parçasıdır. Bu bölge kentlerinin insansızlaştırılması ve ekosistemin çökertilmesi toplumsal alanların çözülmesini hedefleyen yapısal bir stratejidir.

Değerli milletvekilleri, koruma kalkanı olması gereken 6831 sayılı Orman Kanunu bu iktidar döneminde tam 30 kez değiştirilmiştir. Bu amansız müdahalenin faturası yapısal bir çöküştür. 2018'den bu yana yaklaşık 50 milyon metrekairelik orman alanı Cumhurbaşkanlığı kararıyla orman sınırı dışına çıkarılmıştır. Daha yeni, 27 Şubatta tek bir imzayla 21 ilde 4,8 milyon metrekairelik alan orman statüsünden koparılmıştır. Şimdiye karşımıza teklifin 13'üncü maddesiyle "karbon yutak ormanları" adı altında küresel yeşil kapitalizmin sinsi bir finansal enstrümanını getiriyorsunuz. Bu düzenleme, iklim kriziyle mücadele değil doğanın finansallaştırılması projesidir. Şirketler endüstriyel faaliyetleriyle doğayı kirletmeye devam etsin, emisyonlarını azaltmak yerine parasıyla kirletme hakkı satın alsın diye ortak varlıklarımızı uluslararası karbon pazarlarına tahsis ediyorsunuz. Sermayenin coğrafi genişlemesi için ormanlarımızı tek ürün tarımına açmak ekolojik cehalet değilse açık bir iktisadi tercihtir; nitekim resmî verileriniz bu çelişkiyi itiraf etmektedir. Ülkenin karbon yutak kapasitesi 2017'deki 100 milyon ton seviyesinden 69,2 milyon tona gerilemiştir. Son beş yılda yanlış politikalar nedeniyle yanan alan miktarında yüzde 423 oranında devasa bir artış yaşanmıştır. Bizim yürünecek yolumuz, yaşamın savunuculuğudur. Orman bir ağaç yığını ya da karbon muhasebe defteri değil, insanın ve doğanın iç içe olduğu yaşamsal bir alandır. Hakkârî'nin asırlık meşelerinden Akbelen'in çamlarına kadar her bir yeşil yaprak piyasanın değil, halkın ortak yaşam güvencesidir. Doğanın mülkiyeti ve ticari hesabı olmaz.

Bu talan odaklı yasa teklifini reddediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Turhan Çömez	Ömer Karakaş	Hüsmen Kırkpınar
Balıkesir	Aydın	İzmir
Ayyüce Türkeş Taş	Burhanettin Kocamaz	Rıdvan Uz
Adana	Mersin	Çanakkale
	Burak Dalgın	
	Balıkesir	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ADEM KORKMAZ (Burdur) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Aydın Milletvekili Sayın Ömer Karakaş. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Değerli milletvekilleri, evet, Toprak Kanunu'nu görüşüyoruz ancak çiftçimiz ne durumda, isterseniz öncelikle ona bir bakalım: Toprak Mahsulleri Ofisi 2026 yılı buğday alım fiyatını kilogram başı 16 lira 50 kuruş, arpa fiyatını kilogram başı 12 lira 75 kuruş olarak açıkladı.

İktidar yine yapacağını yaptı, bir rakam açıkladı ancak çiftçi maliyeti konuşuyor, çiftçi borç konuşuyor, çiftçi geçim derdini konuşuyor. Bakınız, bugün Aydın'da üreticilerimizin tarladan kaldırdığı buğdayın kilogram maliyeti 16 ile 19 lira arasında değişiyor. Bu şartlarda çiftçiye maliyetinin altında fiyat vermek alın terini yok saymak ve üretimi cezalandırmak anlamına gelir. Çiftçi zarar etmemek için dönüm başına ortalama 520 kilogram ürün almak zorunda ancak kuraklık varsa, don varsa, sel varsa -ki var- hastalık varsa ne olacak? Çiftçi zarar edecek.

Değerli milletvekilleri, mazotçu peşin para istiyor, gübreci peşin para istiyor, banka kredi kartını gününde istiyor ama bakıyorsunuz, şekil A'da görüldüğü gibi, resimde görüldüğü gibi, devlet çiftçiye diyor ki: "Ürünü ver, kırk beş gün bekle." Çiftçi bankaya faiz öderken Toprak Mahsulleri Ofisi çiftçinin parasını faizsiz kırk beş gün kullanıyor. Bu, kabul edilebilir bir durum değildir. Soruyorum size: Toprak Mahsulleri Ofisi çiftçiye mi finanse ediyor, yoksa çiftçi Toprak Mahsulleri Ofisini mi finanse ediyor? Asıl sorun, açıklanan fiyatın bile çoğu üretici için kâğıt üzerinde kalmasıdır. Bakınız, Toprak Mahsulleri Ofisi randevu vermiyor, çiftçimiz randevu bulamıyor. Çiftçi ürününü doğrudan TMO'ya veremiyor. Peki, neden hasat döneminde TMO geçici alım merkezleri kurmuyor? Ne yapıyor? Mecburen çiftçimiz tüccarın deposuna bırakıyor, oradan da TMO'ya sevk etmeye çalışıyor. Nakliye, depolama, indirme, bindirme maliyetleri derken çiftçi yine zarar ediyor. Sonuç ne oluyor? TMO'nun açıkladığı 16 lira 50 kuruşluk fiyat üreticinin cebine 13 lira 90 kuruş olarak giriyor yani iktidar bir fiyat açıklıyor, çiftçi bambaşka bir fiyatla karşılaşılıyor. Bunun adınaysa "destek" diyorsunuz, tamamen algı yönetimi yapıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, Aydın'da yaşanan sel felaketinde yaklaşık 160 bin dönüm buğday alanı su altında kaldı. Sadece ve sadece Söke'de 80 bin dönüm alan zarar gördü ancak maalesef bunlar afet kapsamına alınmıyor. Çiftçi afetle, maliyetle ve düşük fiyatla aynı anda mücadele ediyor, buna rağmen üretmeye devam ediyor ama iktidar bütün bunları görmezden gelip destekleri başarı hikâyesi gibi anlatıyor. Buradan açıkça uyarıyorum: Bu destek yalnızca TMO'ya ürün teslim edenlere verilirse piyasada büyük bir adaletsizlik doğacaktır. Randevu bulamadığı için tüccara satış yapan üretici cezalandırılmamalıdır.

Değerli milletvekilleri, 1 Temmuz itibarıyla reçete sistemi uygulaması başlıyor. Türkiye'de yaklaşık 2 milyon 350 bin kayıtlı çiftçi varken bu reçeteyi vermeyi haiz 17 bin uzman var yani bir uzmana yaklaşık 131 çiftçi düşüyor. Peki, yarın hastalık olsa, sıkıntı olsa bu nasıl yetişecek, bu sistem nasıl işleyecek? Çiftçi maalesef yine mağdur olacak.

Tüm Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde aynı mahiyette 3 önerge vardır, önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 262 sıra sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin tekliften çıkarılmasını arz ve talep ederiz.

Mahmut Tanal

Şanlıurfa

Doğan Demir

İstanbul

Ayhan Barut

Adana

İlhami Özcan Aygun

Cavit Arı

Bekir Başevirgen

Tekirdağ

Antalya

Manisa

Tahsin Ocaklı

Rize

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Ferit Şenyaşar

Beritan Güneş Altın

Zülküf Uçar

Şanlıurfa

Mardin

Van

Dilan Kunt Ayan

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Onur Düşünmez

Şanlıurfa

Siirt

Hakkâri

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Turhan Çömez

Ayyüce Türkeş Taş

Mehmet Akalın

Balıkesir

Adana

Edirne

Hüsmen Kırkpınar

Burak Dalgın

Burhanettin Kocamaz

İzmir

Balıkesir

Mersin

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ADEM KORKMAZ (Burdur) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Tekirdağ Milletvekili Sayın İlhami Özcan Aygun.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri ve ekranları başındaki tüm vatandaşlarımızı saygı ve sevgiyle selamlıyorum. 262 sıra sayılı Toprak Koruma Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Ekonomik kriz sebebiyle sıkıntıya giren AK PARTİ, nereden ne koparabilirim arayışında akıl almaz yollara başvuruyor; bunlardan bir tanesi Devlet Su İşleri. Devlet Su İşlerinin su yapıları üzerindeki ana sorumluluğunu azaltıp tamamen yükü belediyelere yıkmaktalar, aynı hobi bahçelerindeki riski ve... O bahçelerin, binaların yıkılmaması hâlinde her biri için 100 bin lira ceza kesilecek. Yine, hayvan haklarıyla ilgili, barınaklarla ilgili o zaman da bütün yükü belediyelere yüklüyorsunuz. Belediyelerin gelirleri azaldı ama maalesef yükü daha da artıyor. Mülkiyetin Devlet Su İşlerine ait olduğu su yapıları ve kanallarda bakım ve onarım yapılmaması sebebiyle oluşabilecek riskler için belediyelerin sorumlu tutulduğu modele geçilmek isteniyor. Nimet-külfet dengesi açısından bu model hakkaniyetle bağdaşmaz. Lütfen bundan vazgeçin diyorum.

Bir eşitsizlikte de Tekirdağ'a bakıyoruz, kendi ilime. Ülkemizde kapalı sulama oranının yüzde 38 olduğunu Sayın Bakan Plan ve Bütçede ifade etmişti ama Tekirdağ'a geldiğimizde yüzde 6,3 arkadaşlar. Yıl 2002'de -onlar için milat- yüzde 38'lerdeymiş ama şimdi diyor ki: "Biz aldığımızda yüzde 6,5'tu, şimdi 38'e getirdik." Ama seçim bölgem Tekirdağ'da daha yüzde 6,3; bu gerçeklerle yüzleşmemiz gerekiyor. Tekirdağlı vatandaşlarımız vergisini veriyor ama hizmet alamıyor.

İşte, Edirne Milletvekilimiz oradan bana bakıyor; Meriç akar, bizler bakarız. Meriç'in suyu Ege'ye akıyor boşa ama diyoruz ki yıllardan beri, Meriç'in suyunu, gelin, kanallarla Çorlu'ya, Çerkezköy'e,

Ergene'ye, sanayi bölgelerine getirelim. Orada artık yer altı suları 500 metrenin altına indi, sıkıntı var. Bu projeyi gelin, yapın ve sanayicinin de nefes almasını sağlayın.

İşte, bu eşitsizlik durumu, bir de şeker pancarına bakıyoruz, şekerpancarında var. Şeker pancarı üreten çiftçilerin ayaklarına pranga koyuyorsunuz ama sektörün temsilcilerinin, şirketlerin ise önünü açıyorsunuz. Eğer şeker pancarı eken çiftçi bu yıl üretim dışında fazla ekim yaptıysa ona fahiş ceza uyguluyorsunuz ama aynı cezayı, çiftçiye uygulanan cezayı fabrikacıya uygulamıyorsunuz, gelecek yıl azaltılmış olarak uygulayacaksınız.

Arkadaşlar, siz kimin yanındasınız, çiftçinin yanında mısınız yoksa sanayicinin yanında mısınız? Her zaman siz para babalarının yanındasınız, para babalarının! (CHP sıralarından alkışlar)

Yine bu teklife baktığımızda birçok düzenlemede sıkıntı var; bunlardan bir tanesi de 14'üncü madde. Teklifin en sorunlu ve en tehlikeli maddelerinden biridir çünkü fiili 2/B orman alanları yaratarak ormanların daraltılmasına yol açıyorsunuz. Fiili orman affıdır arkadaşlar bu. Anayasa'da açıkça "Orman sınırlarında daraltma yapılamaz." hükmü yer almaktadır. Anayasa'nın 169'uncu maddesine göre ormanların korunması devletin anayasal yükümlülüğü altındadır. Bu hüküm uyarınca ormanlar korunur ve genişletilir, ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyete izin verilmez, orman sınırı daraltılamaz ve hiçbir faaliyet yapılamaz. Ancak 14'üncü maddeye baktığımızda, orman alanlarının yer değiştirmesi, takas edilmesi ve eş değer olan alan mantığıyla bunlara yol veriyorsunuz. İtirazlarımız üzerine Komisyonunda değişiklik yapılmış ama orman kaybını engelleyen değişiklikler maalesef gerçekleşmemiştir. 14'üncü maddeyle orman kadastro kayıtlarının güncellenmesine gidiliyor. Orman statüsünde olan alanlarda tapusu hukuken yok hükmündeki taşınmazların tapularının idari bir kararla geçerli kabul edilmesinin önünü açıyorsunuz. Komisyonunda yapılan değişiklikle idare kararına karşı anlaşmazlık hâlinde taşınmazın bulunduğu yerdeki asliye hukuk mahkemeleri yetkilendiriliyor ancak bu değişiklik orman kadastrasında küçülme sağlamaktadır.

Sayın Başkan, değerli vekiller; bu maddedeki taşınmazlar özellikle ülkemizin en değerli ve paha biçilmez alanları olan Ege, Akdeniz ve Marmara Bölgesi'nde bulunan alanlardır. Bu maddeyle hazinenin 516 milyar lira gelir elde edeceği belirtiliyor. Malum, ekonomik kriz derinleşiyor, sıcak para yok, "Para toplamak için her şey mübah." diyorsunuz. Bu madde gizli 2/B düzenlemesidir. AK PARTİ dönemlerinde kaybedilen toplam orman alanı tam 1 milyon 270 bin hektar arkadaşlar. 1 milyon 270 bin hektar orman alanını talan ettiniz. Ormanları satarak gelir elde edilmez. Elinizi ormanlardan çekin, ormanlar kutsalımızdır, yarınımızdır, dokunmayın.

Yine, kendi bölgemle ilgili, Kınalı'dan Savaştepe'ye kadar bir otoyol projesi var. Ta Kınalı'daki vatandaşlarımızın kamulaştırmaları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) - Tamam Başkanım, yarın devam ederiz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Van Milletvekili Sayın Zülküf Uçar.

Sayın Uçar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkan, ben öncelikle teşekkür ediyorum ve değerli halkımızı ve zindanlardaki yoldaşlarımızı saygıyla selamlayarak başlamak istiyorum.

Kanun teklifinin 10'uncu maddesi üzerine konuşuyorum ama elbette konuşmaya başlamadan önce ifade etmemiz gereken bir husus var ki o da iktidarın neredeyse her kanun teklifinde uyguladığı aynı yöntem; kanun tekliflerinde maalesef ki iktidar idareye sınırsız yetki alanı açan teklifler getiriyor. Yine, getirmiş olduğu bu teklifin içeriğinde de aynı eksikliği görüyoruz. Açık ki bu husus, iktidar için bir yasama stratejisi olarak iş görüyor çünkü bu teknik, kanunu uygulamada bir meşruiyet aracına dönüştürürken iktidarın kanuna takılmadan tümüyle keyfi işlemler yapmasına olanak tanıyor. Bu bakımdan, iktidar, aslında her kanun teklifinin arka planında bir idari tahayyül taşıyor.

Peki, eldeki kanun teklifinin arka planında taşınan idari tahayyül ne? Elbette imara ve ranta yeni kapılar açmak. Çünkü mevcut Hükümet için toprak sadece bina dikilecek bir zeminden ibarettir. Bu anlayış yıllarca ekokırımlar yaptı, hemen hemen her yerde ormanları yaktı, ağaçlar talan edildi, maden şirketleri talan mekanizması olarak kullanıldı, hâlâ da kullanılıyor. Kürt illeri, neredeyse baştan sona Kürt illeri maden sahası olarak görüldü.

Bakın, Van'da 8'i maden projesi olan 16 projenin kapladığı alan 22.266 futbol sahası genişliğinde. Bu devasa alanın tasavvurunu yapabiliyor musunuz? Bu madenlerden birinin Van Gölü'ne uzaklığı 12 kilometre, yine kuraklıkla boğuşan Erçek Gölü'ne uzaklığı 3 kilometre yani bu maden alanları sadece toprağa değil, suya da zarar veriyor. Özalp ilçesinde bulunan 2 maden ruhsat alanı, Karasu Çayı'na 200 metre mesafeden başlıyor. 177 ruhsat sahası ihalesiz maden şirketlerine satıldı. ÇED sürecinde ise 44 proje bekletiliyor. Yine, Başkale'de 4 arazide 60'ar bin hektar için petrol arama ruhsatı verildi. Böylece toplam 2 milyon 390 bin dönüm mera ve tarım arazisi petrol sahası hâline getirildi.

Urfa'da 2023 yılından 2025 yılına kadar 17 maden ruhsatı verildi. Bu alanların büyüklüğü 12 kilometrekare genişliğinde. Yine, kentte 2022 yılından Şubat 2026'ya kadar 36 maden sahası ihalesiz olarak maden şirketlerine satıldı. Projelerin çoğu Limaka satıldı.

Siirt'te üç yılda 11 maden ruhsatı verildi. Bu sahanın kapladığı alan 27 kilometrekare genişliğinde. Colemarg'de, Hakkâri'de satılan 7 maden ruhsatı sahasının kapladığı alan 1.798 futbol sahası genişliğinde. Şırnak'ta 5.731 futbol sahası büyüklüğünde maden sahası talan edildi. Yine, 109 maden sahası da ihalesiz olarak yandaş şirketlere sunuldu.

Yıllardır devam eden bu talanın sonuçlarına karşı şimdi toplum olarak bir inisiyatif alıyor Kürt halkı. Mezopotamya Ekoloji Hareketi öncülüğünde başlatılan ağaçlandırma seferberliğini buradan bir kez daha selamlıyoruz. Yine, kendi toprağına sahip çıkmak için haftalardır JES projesine karşı direnen Varto halkını da selamlıyoruz.

Değerli milletvekilleri, bakın, Amed, Ardahan, Dersim, Mardin, Muş, Iğdır, Kars, Maraş, Antep ve Hekimhan'da onlarca kilometreyi aşan büyüklükte maden alanları açılmış hâlde. Ne yazık ki Türkiye'nin her yerinde aynı sorunlar yaşanıyor ve eldeki kanun teklifi bu talana yeni kapılar açmak istiyor.

Buradan iktidara sesleniyoruz: Toprağı, ormana, havaya, suya rant merceğinden bakmaya son verin. Toplumun yaşam alanlarına ve canlı ekosistemine zarar vermekten vazgeçin. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde son konuşmacı Edirne Milletvekili Sayın Mehmet Akalın.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 10'uncu maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Son yıllarda ülkemizin birçok bölgesinde aynı acıyı tekrar tekrar yaşadık. Bir gece yağan aşırı yağmurun ardından taşan dereler gördük, sular altında kalan evler gördük. Tarlasına ulaşamayan çiftçilerimizi, iş yerlerini kaybeden esnafımızı, hatta maalesef hayatını kaybeden vatandaşlarımızı gördük. Kastamonu Bozkurt'ta yaşanan büyük felaketi unutmadık. Bartın'da, Sinop'ta, Edirne'de, Rize'de ve Giresun'da yaşanan taşkınları unutmadık. Daha yakın tarihlerde birçok ilimizde derelerin taşmasıyla yolların çöktüğüne, köprülerin zarar gördüğüne ve yerleşim alanlarının sular altında kaldığına hep birlikte şahitlik ettik. Tokat'ta Almus Barajı çevresinde yaşanan su taşkınları ve altyapı sorunları da su yapılarının bakımının ve bu alanlara erişimi sağlayan yolların ne kadar hayati önemde olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Değerli milletvekilleri, iklim değişikliğinin etkileri artık geleceğe ilişkin bir öngörü olmaktan çıkmış, bugünün gerçeği hâline gelmiştir. Bu gerçek doğru okunmalı, adımlar doğru atılmalı ve bir politika hâline getirilmelidir. Böylesine bir dönemde su yapılarının, taşkın koruma sistemlerinin ve bunlara bağlı altyapının bakımını konuşurken yalnızca maliyet hesabı yapamayız çünkü burada konu asfalt ya da yol meselesinin ötesindedir, vatandaşımızın can güvenliği söz konusudur. Bakın, önümüzde duran 10'uncu maddeyle, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından inşa edilen ve işletilen servis yollarının işletme, bakım ve yönetim sorumluluğunun ilgili belediyelere ve il özel idarelerine devredilmesi öngörülmektedir. Ancak bu yollar sıradan ulaşım yolları değildir; bunlar barajlara, sulama tesislerine, taşkın koruma yapılarına erişimi sağlayan, bakım ve denetim faaliyetlerinin yürütüldüğü, afet alanlarında müdahale ekiplerinin kullandığı kritik altyapı unsurlarıdır. Özellikle bizim vurguladığımız husus, bu sorumluluk devrinde herhangi bir mali kaynak aktarımı öngörülmemesidir. Bugün, birçok belediye ve il özel idareleri mevcut görevlerini yerine getirirken dahi ciddi bütçe kısıtlamalarıyla karşı karşıyadır. Böyle bir ortamda yeni ve yüksek maliyetli bakım yükümlülüklerinin yerel yönetimlere bırakılması hizmetlerin devamlılığı açısından önemli riskler doğuracaktır. Ayrıca, servis yollarının bakımının aksaması yalnızca ulaşım sorununu yaratmayacaktır; bakımı geciken yollar müdahale kapasitesini zayıflatacak, taşkın koruma, sulama ve su yönetimi faaliyetlerinin etkinliğini olumsuz etkileyecektir. Bunun sonucunda ortaya çıkabilecek zararların bedelini ise doğrudan vatandaşlarımız ödeyecektir. Elbette kurumlar arası görev paylaşımı yapılabilir ancak görev ve sorumluluk devri yapılırken buna uygun mali kaynakların ve teknik kapasitenin de birlikte devredilmesi gerekir; aksi hâlde, yapılan düzenleme çözüm üretmek yerine yeni idari ve mali sorunlar doğuracaktır.

Bu gerekçelerle maddeyle ilişkili çekincelerimizi ve karşı görüşümüzü Komisyon şerhimiz de açıkça ifade etmiş bulunuyoruz. İYİ Parti olarak vatandaşlarımızın can güvenliğini, afetlere karşı hazırlık kapasitemizi ve kamu hizmetlerinin sürdürülebilirliğini ilgilendiren bu düzenlemenin yeniden değerlendirilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle aziz Meclisi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

Sayın Şevkin, sisteme girmiştir.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

56.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Adana'nın sorunlarına ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Adana sahip olduğu potansiyele rağmen yıllardır çözüm bekleyen sorunlarla boğuşuyor. Sanayi ve istihdamda beklenen yatırımlar yapılmazken tarımda üretici de desteklenmemektedir.

İktidar kente bir türlü yönünü dönmedi. Hava ve gürültü kirliliğinden sulama projelerine, çevre yatırımlarına kadar birçok alanda gecikmeler yaşanmakta, kent yetersiz internet ve elektrik kesintisi sorunlarıyla boğuşmakta.

Gençler işsiz, esnaf kan ağlıyor. Adana'mız geçmişte filmlere konu olan zenginliği, üretimi, sanayisi, tarımı, kültür, sanat ve sporuyla yeniden Türkiye'nin öncü şehirlerinden olacak güce sahiptir. Adana'nın geleceğini planlayan, sosyal adaleti ve kalkınmayı esas alan bir anlayışa acilen ihtiyacı vardır.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Burdur Milletvekili Adem Korkmaz ve Kütahya Milletvekili Mehmet Demir ile 83 Milletvekilinin Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile Çeltik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3588) ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 262) (Devam)

BAŞKAN - 11'inci madde üzerinde önerge yok.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

12'nci madde üzerinde önerge yok.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü madde üzerinde 1 önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'ncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turhan Çömez	Burhanettin Kocamaz	Metin Ergun
Balıkesir	Mersin	Muğla
Hüsmen Kırkpınar	Burak Dalgın	Ayyüce Türkeş Taş
İzmir	Balıkesir	Adana
	Rıdvan Uz	
	Çanakkale	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET BAYKAN (Konya) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Muğla Milletvekili Sayın Metin Ergun.

Buyurun Sayın Ergun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

METİN ERGUN (Muğla) - Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, maddeyle karbon yutak ormanlarının kurulması ve karbon tutma kapasitesinin artırılması amaçlanmaktadır, 13'üncü madde budur. İklim değişikliğiyle mücadele kapsamında karbon yutak alanlarının güçlendirilmesi elbette önemli bir ihtiyaçtır. Bu yönüyle düzenlemenin temel amacını yerinde buluyoruz, lakin düzenlemelerin doğru bir hedefe yönelmiş olması tek başına yeterli değildir. Önemli olan bu hedefe hangi yöntemlerle ulaşılabileceğinin açık, güvenilir ve uygulanabilir şekilde ortaya konulabilmesidir. Ne yazık ki görüşülmekte olan madde bu konuda önemli eksiklikler barındırmaktadır. Teklif metninde karbon yutak ormanlarından elde edilecek karbon miktarlarının nasıl ölçüleceği açık değildir. Bu miktarların hangi yöntemlerle raporlanacağı belirsizdir. Doğrulama süreçlerinin nasıl işleyeceği belirsizdir. Ölçülemeyen bir değer ekonomik karşılık üretmesi mümkün değildir. Doğrulanamayan bir verinin uluslararası piyasalarda kabul görmesi de mümkün görünmemektedir. Bu nedenle ölçüm, raporlama ve doğrulama sistemlerinin açık şekilde tanımlanması gerekmektedir. Uluslararası standartlarla uyumlu bir izleme altyapısı kurulmalıdır. Verilerin dijital ortamda takip edilmesi ve bağımsız şekilde doğrulanabilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan, karbon yutak alanlarından elde edilecek kredilerin uluslararası geçerliliği konusunda da yeterli açıklık bulunmamaktadır. Karbon kredilerinin hangi standartlara göre üretileceği net değildir. Gönüllü karbon piyasaları ile zorunlu karbon piyasaları arasındaki ilişkinin nasıl kurulacağı açıklanmamıştır. Çifte sayım riskinin nasıl önleneceği de ortaya konulmamaktadır. Bu belirsizlikler giderilmediği sürece piyasa güvenilirliğinin sağlanması zorlaşacaktır. Ayrıca düzenlemenin yalnızca orman alanlarına odaklanmış olması da dikkat çekmektedir. Hâlbuki karbon tutma kapasitesi sadece ormanlarla sınırlı değildir, tarım toprakları da son derece önemli karbon yutak alanlarıdır. Toprak organik maddesinin artırılması karbon tutum kapasitesini doğrudan etkilemektedir. Sürdürülebilir tarım uygulamaları bu sürece önemli katkılar sunmaktadır ancak madde bu potansiyeli dikkate almamaktadır. Dolayısıyla, karbon politikalarının tarım sektörünü de kapsayan bütüncül bir anlayışla ele alınması gerekmektedir. Toprak karbonunun ölçülmesi, izlenmesi ve doğrulanması sistemin ayrılmaz bir parçası olmalıdır. Bu yaklaşım hem çevresel fayda sağlayacaktır hem de çiftçilerimiz için yeni ekonomik fırsatlar oluşturacaktır; aynı zamanda, kırsal kalkınmaya da büyük katkı sağlayacaktır, karbon azaltım hedeflerine daha düşük maliyetlerle ulaşılmasına imkân verecektir.

İtiraz ettiğimiz başka bir husus ise paydaş katılımıdır. Bu süreçte kamu kurumlarının sorumluluğuna ilaveten özel sektörün, teknoloji geliştiricilerinin, üniversitelerin ve ilgili tüm paydaşların sisteme aktif şekilde dâhil edilmesi gerekmektedir. Veri temelli ve standartlaştırılmış bir yapı kurulmadan beklenen sonucun alınması güç görünmektedir.

Muhterem milletvekilleri, görüşümüzü özetleyecek olursak, İYİ Parti olarak karbon yutak alanlarının güçlendirilmesini doğru buluyoruz ancak doğru hedeflere eksik araçlarla varılamayacağını düşünüyoruz. Daha güçlü bir veri altyapısının kurulması gerektiğini savunuyoruz. Ölçüm, raporlama ve doğrulama sistemlerinin açık şekilde tanımlanması gerektiğini ifade ediyoruz. Tarım ve toprak karbonunu da kapsayan bütüncül bir yaklaşımın benimsenmesi gerektiğine inanıyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken hepinizi bir kez daha saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Turhan Çömez	Rıdvan Uz	Hüsmen Kırkpınar
Balıkesir	Çanakkale	İzmir
Burhanettin Kocamaz	Burak Dalgın	Ayyüce Türkeş Taş
Mersin	Balıkesir	Adana

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET BAYKAN (Konya) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen İzmir Milletvekili Sayın Hüsmen Kırkpınar.

Sayın Kırkpınar, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin 14'üncü maddesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlarım.

14'üncü madde, vatandaşımızın mülkiyet sorunlarının çözülmesi iddiasıyla Meclisimizin takdirine sunulmuştur. Düzenlemeye gerekçe olarak da orman sınırları içinde kalan tapuların iadesiyle hazinenin sırtındaki 516 milyar liralık tazminat yükünün kaldırılması gösterilmektedir ancak bu düzenleme mülkiyet sorunlarını çözmekten ziyade anayasal güvence altındaki orman varlığımızın hukuken tasfiyesine zemin hazırlamaktadır.

Sayın iktidar temsilcileri, bu maddeyle aslında suçunuzu itiraf ediyorsunuz, diyorsunuz ki: “Biz zamanında tapu sicilini doğru tutamadık, hatalı kadastro yaptık, şimdi devletin kasasından bu tazminatı ödememek için anayasal koruma altındaki orman arazilerini gözden çıkarıyoruz.” Mülkiyetin teminatı olan tapu sicili devletin hukuki haysiyetidir, varlık sebebidir. Bürokrasinizin geçmişteki hatalarını doğayı feda ederek telafi edemezsiniz. Parasal kaygılarla orman arazisini takas etmek ciddiyetini koruyan hiçbir devlet geleneğinde karşılık bulamaz. Buradan açıkça soruyorum: Hukukun arkasından dolanarak bütçe açığı kapatmaya çalışmak koskoca Türkiye Cumhuriyeti devletine yakışır mı? Getirdiğiniz metindeki “uygun görülmesi” veya “resen inceleme” gibi ucu açık ifadeler ne anlama geliyor? Yoksa siz yargının kesin kararlarını bürokratik inisiyatiflerle baypas mı etmek istiyorsunuz? Unutmayın ki bir yerin orman olup olmadığına idari masalarda değil ancak hukukun evrensel ilkeleriyle ve bilimle karar verilir.

Değerli milletvekilleri, tutanaklara geçmesi adına açıkça ifade ediyorum: Bu düzenleme dürüst vatandaşları cezalandıran, hukuksuzluğu ise teşvik eden ağır bir adaletsizlik örneğidir. Sahi, devletin kanununa güvenip mahkeme kararına saygı duyarak arazisini teslim eden vatansever insanımızın hakkını kim savunacak? Diğer tarafta, yıllardır orman arazisini işgal eden, devlete meydan okuyan yapılara ise şimdi tapu iade ediyorsunuz. Bu Meclis işgalciye yasal kılıf uydurma yeri midir? Üstelik metne ucu açık bir şekilde “gerçek ve tüzel kişiler” yazmışsınız. Burada kastedilen gerçekten mağdur olmuş bir orman köylüsü müdür yoksa orman arazilerine göz dikmiş holdingler ve turizm şirketleri mi? Bahsettiğiniz o 80 bin taşınmazın ne kadarı yüksek rant bölgelerindeki sistematik bir arazi transferidir,

çıkın ve bu kürsüden milletimize bunu açıklayın? Paris İklim Anlaşması'na imza atmış, karbon salımını azaltmak için yutak alan yani orman varlığını artırma sözü vermiş bir Türkiye, 2026 yılında orman arazilerini hâlâ bütçe açığı kapatacak birer emlak stoku olarak göremez. Maddenin sonuna eklediğiniz “Verilen yer kadar başka yerde orman tahsis edilir.” maddesi de tam bir göz boyamadır. Asırlık ekosistemi oturmuş bir orman toprağını holdinge verip başka bir çorak araziye fidan dikerek o doğayı geri getiremezsiniz.

Sonuç olarak, mali kaygılarla anayasal hükümleri işlevsiz kılmak mülkiyet düzeninde derin bir güvensizlik yaratacağı gibi geleceğimizi de tehlikeye atacaktır. Kamu yararı içermeyen, ormanlarımızı korumak yerine sermayenin kullanımına sunan bu 14'üncü maddenin teklif metninden tamamen çıkarılması tarihî bir zorunluluktur. İYİ Parti olarak bu gerekçelerle karşı oy kullanacağımızı belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 262 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesiyle 6831 sayılı Kanun'a eklenen ek 22'nci maddenin dördüncü fıkrasında yer alan “Üçüncü fıkra” ibaresinin “İkinci ve üçüncü fıkralar” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Abdulhamit Gül

İbrahim Yurdunuseven

Mustafa Arslan

Gaziantep

Afyonkarahisar

Tokat

İsmail Ok

Hüseyin Altınsoy

Balıkesir

Aksaray

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET BAYKAN (Konya) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, madde kapsamına Millî Emlak Genel Müdürlüğünce değerlendirilebilecek taşınmazların netleştirilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

15'inci madde üzerinde 1 önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Turhan Çömez

Ayyüce Türkeş Taş

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Balıkesir

Adana

Bursa

Hüsmen Kırkpınar

İzmir

Rıdvan Uz

Çanakkale

Burak Dalgın

Balıkesir

Burhanettin Kocamaz

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET BAYKAN (Konya) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin 15'inci maddesi her ne kadar teknik bir düzenleme gibi görünse de aslında "Bu ülkede hukukun üstünlüğü mü yoksa üstünlerin hukuku mu?" sorusunun da cevabı ve testi niteliğindedir; daha doğrusu, hukuk devletinin mi yoksa rant devletinin mi tercih edileceğinin de açıkça bir göstergesidir bu 15'inci madde.

Normal bir hukuk devletinde idare, mahkeme kararlarına uyar. Siz ne yapıyorsunuz? Mahkemenin kapıdan çıkardığını bu kanunla bacadan geri sokmaya çalışıyorsunuz. Soruyorum: Mahkeme kararları beğenilmediğinde Meclis çoğunluğuyla etkisiz hâle getirilecekse vatandaş mahkemeye niye başvursun Allah aşkına? Eğer hukuk siyasi tercihlere göre şekillenecekse adalet duygusunu biz nasıl ayakta tutacağız? Üstelik mesele sadece hukuk da değildir, mesele ormanlarımızdır.

Allah aşkına şu rakamlara bakar mısınız: Bugüne kadar 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 2/B maddesi kapsamında tam 473.420 hektar alan orman sınırları dışına çıkarıldı yani bu, yaklaşık 4.734 kilometrekarelik bir alanın yani birçok ilimizin yüz ölçümüne yaklaşan bir büyüklüğün orman vasfından çıkarılması demektir. Sadece Antalya'da 45.500 hektar, Mersin'de 40 bin hektar, Balıkesir'de 35 bin hektar, Bursa'da ise 14.530 hektar alan 2/B kapsamına alındı. Vatandaş artık şöyle düşünüyor: Bugün orman işgal edilir, yarın bir kanun çıkar, sonra da tapu verilir. İşte, tehlike tam da budur.

İnsanlar haklı olarak soruyor: "Burada gerçekten kamu yararı mı gözetiliyor yoksa belirli çevrelerin beklentileri mi karşılanıyor?" Oysa Anayasa çok açık, "Ormanlar korunur." diyor. Siz ise korunması gereken alanları yeniden 2/B kapsamına almanın yolunu açıyorsunuz bu maddeyle. Ormanlarımız rantın değil milletin ortak malıdır, geleceğidir; mahkeme kararları da siyasi iktidarların değil hukukun güvencesi olmalıdır. Bu sebeplerle maddeye şerhimizi koyuyoruz.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; efendim, bugün 9 Haziran. "Öğretmen oldum ben." diyerek çıktığı o kutlu yolun başında ve henüz mesleğinin 7'nci ayında, benim de meslektaşım olan Aybuke Öğretmen şehit düşeli tam dokuz yıl oldu. Gönümüzde açan gülüşüyle öğrencilerine umut olurken alçak bir terör kurşunuyla hayalleri yarım kaldı Aybuke Öğretmenin ama kendisinin tertemiz kanı bu topraklara emsalsiz bir vatan sevgisi bıraktı.

O mübarek şehit kanının üzerinden şimdi bu millete "terörsüz Türkiye" masalları anlatanlara seslenmek istiyorum. Evlatlarımızı hayatlarının baharında şehit eden eli kanlı terör örgütüyle masaya oturanları, bebek katili canı Apo'nun mektubundan umut devşirenleri, Lozan'a savaş açan sözde fesihnamelere sessiz kalanları, Habur'da mahkeme kuranları, Barzani'yi bayrakla karşılayıp alkışlayanları, önce Apo'ya "sayın" demeyi suç olmaktan çıkaranları, şimdi de İmralı'dan çıkarmak isteyenleri unutmamak Aybuke Öğretmen.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Bir dakika yok mu?

BAŞKAN - Maalesef.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Teşekkür ediyor, heyeti saygıyla selamlıyorum.
(İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Birleşime bir dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.25

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 21.26****BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL****KÂTİP ÜYELER: Müzeyyen ŞEVKİN (Adana), Rümeysa KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 99'uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

262 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan, 246 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türk Devletleri Teşkilatına Üye Devletlerin Hükümetleri Arasında Dijital Ekonomi Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3392) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 246)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3'üncü sırada yer alan, 274 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Yenilenebilir Enerji Santrali Projelerine İlişkin Hükümetlerarası Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3662) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 274)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 10 Haziran 2026 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

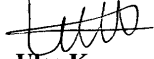
Kapanma Saati: 21.27

VIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, bir sendika başkanının söylemlerine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/44476)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkan Yardımcısı Cevdet YILMAZ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ulaş Karasu
Sivas Milletvekili

Memur-Sen Genel Başkanı Ali Yalçın, Cumhuriyetimizi kast ederek “Anadolu, 100 yıllık narkozdan çıkıyor” ifadelerini kullanmıştır. Söz konusu açıklamalar; Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde verilen bağımsızlık mücadelesine, Cumhuriyet’in kurucu değerlerine ve toplumsal hafızaya yönelik saygısızlıktır.

Cumhuriyet; Türkiye’nin bağımsızlık, egemenlik ve eşit yurttaşlık temelinde inşa edilmiş en önemli kazanımıdır. Bu değerlere yönelik aşağılayıcı ifadelerin, özellikle kamu çalışanlarını temsil eden bir konfederasyonun başkanı tarafından dile getirilmesi; kamu yönetimi, sendikal etik ve toplumsal barış açısından sorun doğurmaktadır. Bu çerçevede;

1. Ali Yalçın tarafından kullanılan “100 yıllık narkoz” ifadesine ilişkin hükümetinizin bir değerlendirmesi bulunmakta mıdır? Hükümetinizden, Cumhuriyetimizin değerlerine yönelik bu ifadeler üzerine neden bir açıklama yapılmamıştır?
2. Cumhuriyet’in temel değerlerini hedef alan bu tür açıklamaların, kamu görevlileri üzerinde yaratabileceği etkiler konusunda herhangi bir inceleme başlatılmış mıdır?
3. Kamu çalışanlarını temsil eden bir konfederasyonun başkanının, devletin kurucu değerlerini aşağılayan ifadeler kullanmasının ardından, herhangi bir idari ya da hukuki süreç başlatılmış mıdır? Başlatılmadıysa gerekçesi nedir? Başlatıldı ise önerenin yanıtladığı tarih itibarıyla işlemlerin sonucu nedir?
4. Ali Yalçın, Cumhuriyetimizi ve değerlerini hedef alan ifadelerinden sonra kamu görevinden uzaklaştırma kararı çıkarılacak mıdır?
5. Kamu görevlilerinin, görevlerini yerine getirirken Cumhuriyet’in temel ilkelerine bağlılıklarını güvence altına almak adına hangi somut adımlar atılmaktadır?
6. Kamu kaynaklarından dolayı ya da doğrudan yararlanan kimi sendika yöneticilerinin mali hakları ve yüksek maaşlar aldıkları doğru mudur? Bu durumun denetlenmesine yönelik bir mekanizma bulunmakta mıdır? Ali Yalçın’ın, önerenin yanıtladığı tarih itibarıyla gelir kalemleri nelerdir ve bu gelirlerin ne kadarı kamu kaynaklarından karşılanmaktadır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-385588

Konu : Soru Önergeleri-381

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.05.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1863244 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Sivas Milletvekili Sayın Ulaş KARASU tarafından verilen 7/44476 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Adalet Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

2.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 3 Mayıs 2026 tarihinde Şanlıurfa ve çevre illerde meydana gelen fırtına nedeniyle kamu kurumları arasında yaşanan koordinasyon sorunlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/44481)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Cumhurbaşkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 07.05.2026

Av. Mahmut Tanal
CHP Şanlıurfa Milletvekili

3 Mayıs 2026 tarihinde başta Şanlıurfa ve Gaziantep olmak üzere bölgede meydana gelen yoğun yağış ve fırtına sonrası; afet yönetimi, kriz koordinasyonu, altyapı, enerji, ulaşım, haberleşme, sağlık, eğitim, tarım, ticaret ve kültürel miras alanlarında çok yönlü sorunlar yaşanmıştır. Özellikle Şanlıurfa'nın Birecik, Hilvan, Bozova, Viranşehir ve Harran ilçelerinde afetin etkileri ağır biçimde hissedilmiştir.

Yaşanan süreçte yollar kapanmış, rögar ve mazgallar taşmış, vatandaşlar kendi imkânlarıyla rögar kapaklarını açmak zorunda kalmış, elektrik ve iletişim kesintileri yaşanmış, ulaşım ve acil müdahale süreçleri aksamış, okullar, kamu kurumları, iş yerleri, tarım alanları, camiler, tarihi yapılar ve turistik işletmeler zarar görmüştür. Bazı bölgelerde vatandaşların yardım çağrılarında zamanında karşılık verilemediği, kamu kurumları arasında koordinasyon eksiklikleri yaşandığı ve afet öncesi hazırlıkların yetersiz kaldığı görülmüştür.

Bu afetin etkileri yalnızca olay günüyle sınırlı değildir. Esnafın ticari faaliyeti, çiftçinin üretim kapasitesi, öğrencilerin güvenliği, sağlık hizmetlerine erişim, vatandaşların can ve mal güvenliği, bölgenin turizm potansiyeli ve kamu hizmetlerinin sürekliliği bakımından orta ve uzun vadeli sonuçlar doğurabilecek niteliktedir.

Afet yönetimi; yalnızca afet sonrası müdahale değil, afet öncesi risk azaltma, erken uyarı, altyapı yatırımı, kurumlar arası koordinasyon, bütçe planlaması, zarar tespiti, tazmin ve rehabilitasyon süreçlerinin birlikte yürütülmesini gerektirir. Bakanlıkların ve bağlı kurumların ayrı ayrı sorumluluk alanları olmakla birlikte, böylesi çok boyutlu afetlerde genel koordinasyonun sağlanması yürütme organının bütüncül sorumluluğudur.

Anayasa'nın 5'inci maddesi devlete kişilerin huzur, güvenlik ve refahını sağlama; 56'ncı maddesi sağlıklı çevrede yaşama hakkını koruma; 57'nci maddesi sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi temin etme yükümlülüğü yüklemektedir. Kamu hizmetlerinin afet anında çökmemesi, vatandaşın zararının tespit edilmesi ve hizmet kusuru varsa tazmin edilmesi hukuk devleti ilkesinin gereğidir.

Her afet sonrasında aynı altyapı, iletişim, enerji, ulaşım ve koordinasyon sorunlarının tekrar yaşanması; bakanlıklar arası organizasyonun, bütçe planlamasının, denetim mekanizmalarının ve afet hazırlık politikalarının yeterliliğini tartışmalı hale getirmektedir.

Bu bağlamda;

1. 3 Mayıs 2026 tarihinde başta Şanlıurfa ve Gaziantep olmak üzere bölgede meydana gelen afetin yönetimi için Cumhurbaşkanlığı düzeyinde herhangi bir kriz koordinasyonu yürütülmüş müdür?
2. Şanlıurfa'nın Birecik, Hilvan, Bozova, Viranşehir ve Harran ilçelerinde yaşanan zararlar hakkında Cumhurbaşkanlığına iletilen raporlar nelerdir?
3. Afet sonrası İçişleri, Çevre Şehircilik, Ulaştırma, Enerji, Sağlık, Millî Eğitim, Tarım, Ticaret ve Kültür Bakanlıkları arasında koordinasyon toplantısı yapılmış mıdır?
4. Yapıldıysa bu toplantıların tarihleri, alınan kararlar ve sorumlu kurumlar nelerdir?
5. Yapılmadıysa, bu kadar çok alanı etkileyen bir afette neden merkezi koordinasyon mekanizması işletilmemiştir?
6. Afet öncesinde Meteoroloji kaynaklı uyarılar doğrultusunda ilgili bakanlık ve kurumlarca hangi tedbirler alınmıştır?
7. Erken uyarı yapılmasına rağmen altyapı, enerji, iletişim, ulaşım ve kamu hizmetlerinde bu ölçüde aksama yaşanması nasıl açıklanmaktadır?
8. Şanlıurfa ve Gaziantep için güncel bütünleşik afet risk haritası ve il bazlı afet müdahale planı bulunmakta mıdır?
9. Bu planlar bulunuyorsa 3 Mayıs 2026 tarihinde neden yeterli sonuç üretmemiştir?
10. Aynı bölgelerde daha önce de benzer afetler yaşanmasına rağmen altyapı, drenaj, enerji, iletişim ve ulaşım eksikliklerinin giderilmemesi merkezi planlama eksikliği değil midir?
11. Afet nedeniyle oluşan toplam kamu zararı, vatandaş zararı, esnaf zararı ve çiftçi zararı ne kadardır?
12. Zarar tespit çalışmaları hangi kurumlarca yürütülmektedir ve hangi tarihte tamamlanacaktır?
13. Zarar tespit sonuçları il, ilçe ve zarar türü bazında kamuoyuyla şeffaf biçimde paylaşılacak mıdır?
14. Afetten zarar gören vatandaşlar, esnaf, çiftçi ve işletmeler için merkezi bütçeden özel bir destek paketi hazırlanmış mıdır?
15. Kredi, vergi, SGK primi, kamu borcu ve tarımsal kredi borçlarının ertelenmesine yönelik Cumhurbaşkanlığı düzeyinde bir çalışma var mıdır?

16. Şanlıurfa ve Gaziantep'in etkilenen bölgelerinin "afet bölgesi" ilan edilmesi değerlendirilmiş midir? Değerlendirilmişse sonuç nedir; değerlendirilmemişse gerekçesi nedir?
17. Altyapı, enerji, ulaşım, iletişim ve kamu hizmetlerindeki aksaklıklar nedeniyle zarara uğrayan vatandaşların zararlarının tazmini için idari veya hukuki bir mekanizma işletilecek midir?
18. Afet sürecinde hizmet kusuru, denetim eksikliği, koordinasyon zafiyeti veya ihmâl bulunduğu değerlendirilen kamu görevlileri hakkında herhangi bir idari inceleme başlatılmış mıdır?
19. Bakanlıklar ve bağlı kurumlar arasında görev paylaşımı net olarak belirlenmiş midir, yoksa zararların giderilmesi süreci kurumlar arası sorumluluk aktarımına mı bırakılmıştır?
20. AFAD'ın müdahale kapasitesi, yerel yönetimlerin hazırlık düzeyi, enerji dağıtım şirketlerinin afet dayanıklılığı ve GSM operatörlerinin yedekleme sistemleri birlikte değerlendirilmiş midir?
21. Okullarda, hastanelerde, kamu binalarında, camilerde, tarihi yapılarda ve turistik alanlarda meydana gelen hasarlara ilişkin tek merkezden izlenen bir envanter oluşturulmuş mudur?
22. Zarar gören okullar ve sağlık kuruluşları yeniden hizmete açılmadan önce teknik güvenlik raporu alınmış mıdır?
23. Teknik güvenlik raporu alınmadan yeniden hizmete açılan kamu binası bulunmakta mıdır?
24. Tarım arazileri, fıstık ve zeytin ağaçları, sulama altyapısı, hayvancılık işletmeleri ve kırsal yollar üzerindeki orta ve uzun vadeli zararlar için özel bir rehabilitasyon planı hazırlanmış mıdır?
25. Afetin Şanlıurfa ve Gaziantep'in turizm gelirlerine, esnaf cirolarına, tarımsal üretimine ve yerel ekonomisine etkisine ilişkin orta ve uzun vadeli ekonomik etki analizi yapılmış mıdır?
26. Afet nedeniyle zarar gören kültürel miras alanları, camiler, tarihi yapılar ve turistik işletmeler için restorasyon, onarım ve destek programı hazırlanmış mıdır?
27. İletişim ve enerji kesintileri nedeniyle acil yardım, sağlık, güvenlik ve tahliye süreçlerinde yaşanan aksamalara ilişkin merkezi bir inceleme yapılmış mıdır?
28. Her afette aynı altyapı, enerji, iletişim ve koordinasyon sorunlarının tekrar etmesi karşısında merkezi idarenin sorumluluk değerlendirmesi nedir?

29. Şanlıurfa ve Gaziantep için afetlere dayanıklı altyapı, enerji, iletişim, ulaşım, sağlık, eğitim, tarım ve kamu hizmetleri sistemi kurulmasına yönelik bütünselik ve takvimlendirilmiş bir bölgesel eylem planı hazırlanacak mıdır?
30. Bu eylem planı hazırlanacaksa hangi kurum sorumlu olacak, bütçesi ne kadar olacak ve hangi tarihte uygulamaya başlanacaktır?
31. Afet sonrası yalnızca geçici temizlik ve onarım yapılması yerine kalıcı risk azaltma ve yeniden zarar görmeyi önleme politikası uygulanacak mıdır?
32. Cumhurbaşkanlığı, bu afet sürecine ilişkin bütün bakanlıkları kapsayan kapsamlı bir idari değerlendirme raporu yayımlayacak mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-385601

Konu : Soru Önergeleri-381

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.05.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1863244 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mahmut TANAL tarafından verilen 7/44481 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar başta İçişleri Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıkların görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

